

Türkiye Postası birinci yılını doldurdu

Behice Boran (TİP), Kemal Burkay (TKSP), Serhad Dicle (PPKK), Haydar Kutlu (TKP), Kemal Daysal (DISK Yürütme Kurulu üyesi) ve Profesör Server Tanilli, gazetemize birinci yılı dolayısıyla birer mesaj gönderdiler.

● Yazısı 14. Sayfada

FEDERAL ALMANYA: 2,50 DM
FRANSA: 7.-FF
BELÇİKA: 50.-BF
HOLLANDA: 3.-G
İNGİLTERE: 70 Pence
DANİMARKA: 10.-KRN
İSVEC: 8.-KRN
AVUSTURYA: 20 S
İSVİÇRE: 2,5 Sfr

Türkiye Postası

23. MÄRZ 1984
NUMMER: 27
15 GÜNLÜK GAZETE
Adres: Donau Str.1
1000 Berlin 44
Tel.: 030/624 60 92

Postvertriebsstück Gebühr bezahlt A1319D

24 Mart'ta

Frankfurt'ta bedelli
askerlik kurultayı
toplaniyor

24-25 Mart günleri Frankfurt'ta Bedelli Askerlik Kurultayı toplanıyor. DGB'nin gençlik örgütü DGB-Jugend ile IG-Metall Sendikası'nın gençlik örgütü kurultayı tüm güçleriyle destekleme kararı aldı.

● Yazısı 7. Sayfada

Evren çetesi alaşağı edilmeden, Anayasası yürürlükten kaldırılmadan demokrasiye geçilemez !

5 parti (PPKK, TİP, TKP, TKEP, TKSP) yerel seçimler konusunda ortak çağrı yaptı

Türkiye'de yasal çalışmaları yasaklanmış olan Kürdistan Öncü İşçi Partisi (PPKK), Türkiye İşçi Partisi (TİP), Türkiye Komünist Partisi (TKP), Türkiye Komünist Emek Partisi (TKEP) ve Türkiye Kürdis-

tan Sosyalist Partisi (TKSP) Türkiye'de 25 Mart'ta yapılacak yerel seçimlerde ilgilili olarak ortak bir çağrı yayınladılar. Çağrıda cuntanın kurdurttuğu ANAP'ın, HP'nin ve MDP'nin oylarının olabildiğin-

ce değiştirilmesinin önemi vurgulandı ve halkımızın anti-faşist, demokrasi yanlısı adaylara oy vermesi istendi.

● Yazısı 3. Sayfada

Kadınlar: 'Diyarbakır, Mamak, Metris, dayanın sizinleyiz'

Bir demokrasi dersi:
Sovyetler Birliği'nde
seçimler yapıldı

Bu yıl Batı Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde ve kentlerinde yapılan 8 Mart gösterilerine Türküye kadınlar da örgütleriyle, yarıncı çalışmalarıyla ve yüreklerinde memleket hasreti ile yoğunlaşarak katıldılar.

•
Barış Derneği
yöneticilerinin
mahkûmiyet gerekçesi:
Barış komünizmin
kod adıdır
Sayfa 4'te

•
İşçi temsilciliği seçimleri
ve görevlerimiz
Ümit Köseoğlu
Sayfa 7'de

Türkiye Postası'nın birinci sayısı, bundan bir yıl önce, 25 Mart 1983 günü çıktı. Şimdi elinizde tuttuğunuz bu sayıyla ikinci sayımıza başarsak, önümüze durmadın akıl almaz engeller çıkartan koca bir yılı yenibilmiş olmanın gururunu ve sevincini bütün okurlarımızla ve dostlarımızla paylaşmak istiyoruz.

Geride bıraktığımız bir yıl boyunca **Türkiye Postası**'nın, savaş tehlikesine karşı, işsizliğe ve yabancı düşmanlığa karşı, Türkiye'deki halk düşmanı işkeneci diktatörlüğe karşı mücadele eden Türk ve Kürt emekçilerinin elinde bir silah yapmak için çalıştık. Göçmen işçi örgütlerinin aralarındaki eylem birliğini, güçlendirmelerine yardımcı olacak bir yayını politikasını temel aldık. **"Türkiye Postası: Avrupa'daki gözümüz, kulağımız, sesimiz"**. Böyle bir gazete olabilmek için yayın hayatına atıldık.

Bu hedefimize ulaşabildik mi? Hiçbir gazete öüne koyduğu hedefe birkaç ay çıkmakla ulaşamaz. Yurt dışında yaşayan Türk ve Kürt emekçilerinin ve 12 Eylül'den sonra Türkiye'yi terk etmek zorunda kalmış yığınal politik gözün, "gözü, kulağı ve sesi" olabilmek için tamamlanamaz gereken daha pek çok eksiklik var. Bunları biliyoruz.

Ama gördüğümüz ve bildiğimiz bir gerçek daha var: **Türkiye Postası** ikinci yıla, onu her bakımından yasatabileceğini ve güçlendirilebileceğini istikrarlı ve sağlam bir okuyucu yığına ve bir ga-

Birinci yıl biterken

Ahmet KARDAM

zete için gerekli olan asgari düzeydeki muhabir ve dağıtım ağına sahip olarak geliyor. **"Türkiye Postası yayını güçlenerek sürdüremeyi başarabilecek mi?"** sorusu yanıtını çoktan buldu. Bu, herşeyden önce, yurt dışındaki 2.5 milyon insanımızın gerçek çıkarlarını temsilcisi olan ilerici ve demokrat güçlerin ortak bir kazanımı ve okurlarımızla paylaşımıdır. Geride bıraktığımız bir yılı değerlendiren kanımızca önce bu ölçütü kullanmak gerekiyor.

Bu sağlam temele dayanarak şimdi ikinci yıldaki hedeflerimizi çok daha somut olarak saptayabiliyoruz. Temel görevimiz, ilerici ve demokrat okur yığınımızın daha da geniş Türkiye'yi yığınla ulaşmakta ve onları da hareketlendirmek **Türkiye Postası**'ni **"daha güçlü bir silah"** olarak kullanabilmeleri sağlamaktır. Bunun için gazete, her türlü haklarını **"dövize satma"** politikasına karşı somut istemler ve alternatif politikalar ortaya koymalıdır. Bulundukları ülkelerin işçi ve emekçileri-

nin yanında daha aktif ve yığınal olarak savaşına atılmalarına yardımcı olmalıdır. İkinci, Türkiye'nin ABD emperyalizminin mağası bir faşist rejim elinde halkın bütün demokratik özgürlüklerden yoksun olduğu koskoca bir hapisane ve işkencehane haline getirilmesine karşı yurt dışından yükselen dayanışmanın **"daha gür çıkan"** sesi olabilmelidir.

Türkiye Postası'nın yazarları, idari ve teknik kadroları, muhabirleri ve dağıtıcıları olarak ikinci yılda önümüze koyduğumuz hedefler bunlardır. Ama bu hedeflere ulaşabilme gücümüz, kuşkusuz ki, bir yandan da Türk ve Kürt ilerici parti ve akımlarının ve göçmen işçi örgütlerinin kendi aralarındaki eylem birliğini güçlendirmelerine bağlı kалаaktır. Çünkü **Türkiye Postası**, onların ortak sesi olmayı amaçlıyor. Bu eylem birliği ne kadar güçlenirse **Türkiye Postası** da o kadar güçlenecektir. İşte onun için, beş partinin ilk kez 25 Mart yeri seçimleri gibi somut bir konu etrafında bir araya gelerek halka ortak bir çağrı yapmış olmaları büyük bir sevinçle karşılanır ve bu eylem birliğinin diğer sol partilerin katılmasıyla genişleyeceğine ve kalıcılığına inanıyoruz.

Bir yıl sonra ikinci yılın da hesabını verirken, önümüze koyduğumuz bu hedefleri gözönüne alacağız ve üçüncü yıl için bunlardan daha somut ve iletici hedefleri gene birlikte saptayacağız.

Kavga 100 yıllık... Ama 100 yıl daha sürmeyecek!..

Federal Almanya'da 35 saatlik çalışma haftası, tüm sendikaların ortak noktası oldu. DGB sendikaları 35 saatlik haftanın, bugün Federal Almanya'nın en ciddi sorunu olan işsizliğe karşı etkili bir önlem olacağını vurgularken, Federal Alman tekelileri de saptırıcı öneriler ortaya attılar. Ama tekelilerin bu çabaları ciddiye alınır bir sonuç vermiyor. Kapitalist sömürünün daraltılması ve tekelilerin gücüne karşı yığınal bir direnişin olamamak olduğunun kanıtlanması açısından da önem taşıyan 35 saatlik hafta savaşını gittide daha büyük emekçi kitlelere benimsenmesi...

● Yazısı 12 ve 13. Sayfalarda

ŞU BİZİM TÜRKİYE

Yaşar ne yaşar
ne yaşamazlar

Ünlü yazar Aziz Nesin'in, nüfus kağıdı olmayan saf bir vatandaşın başına gelenleri anlattığı "Yaşar ne yaşar ne yaşamaz"ı geçtiğimiz yıllarda büyük ilgiyle karşılanmıştı. Oysa Türkiye'de, binlerce "Yaşar ne yaşar ne yaşamaz" var. İzmir'de özellikle gecekondu semtlerinde okuyan çocuklar ilkokulu bitirdikleri zaman nüfus kağıtları olmadığı için diploma alamıyorlar. Devlet kapısından, bürokrasiden korkan, nüfus cüzdanını hele kızlar için gereksiz sayan ilkel bir düşüncenin etkisindeki yoksul halk çocuklarının diplomacıkları, içinde ister "pekiyi", ister "iyi" yazsın, okulların tozlu arşiv raflarında bekleyip duruyor. Çocuklar da dertli: "Beş yıl okuduk ama diploma alamadık. Nüfus sahibi olun da öyle diyordur. Ana babamızı söylüyoruz. Onlar da 'almak zor, gülerce koşmak gerek, o zaman evin ekmeğini kim getirecek' diyorlar. Ortakula da gidemiyoruz. Orada burada iş bulursak çalışıyoruz" diye yakınıyorlar.

Her çocuğumuz
'180 bin lira
borçlu doğuyor

Türkiye, faizleriyle birlikte ortalama 24 milyar dolar dış borçla, borçlu ülkelere sırasındadır. 9. sırayı alıyor. Buna göre, Türkiye'de doğan her çocuk doğduğu anda, 180 bin lira borca sahip. Anasının karından borçlu doğan Türkiye insanı, bu arada hiç borç almamıştı varsayılabilir, mevcut borçları ancak 2050 yılına kadar ödeyebilecektir. Yine, hiç yeni borç alınmayacağı hesaplanırsa, Türkiye 2 yıl içinde 4,5 milyar dolar dış borç ödemek zorunda.

ANAP'cı
mafya babası

Anavatan Partisi'nin Ankara'da düzenlediği yerel seçimler eğlence gece-

ELDE KAZMA DEFİNE (!) ARIYORLAR VE KURU SİMİTLE KARIN DOYURUYORLAR

İstanbul'da kazma define avcılığı

BU UMUT...

Resimdeki gençler almışlar ellerine tırmığı kazmayı define arıyorlar... Burası İstanbul'un Kemerburgaz köyünün biterindeki dev çipliklik. Ağ ve işsiz gençler, sadece gençler değil bazen yaşlılar ve çocuklar da sabahın erken saatlerinde bu çöp defneleri kazmaya başlıyorlar. Boş şişeler, hurda demir, sac, konserveler kutuları, kırık küçük eşya, beşi defnelerin parçaları. İşlerin iyi gittiği günlerde, çöp defnecilerinin günlük kazancı 1000-1500 lirası buluyor. Buluyor bulmasına da ne çare ki İstanbul'da günler, hatta haftalarca süren yağmurlar da oluyor ve defne avcıları o günlerde aç yatıp, aç uyanıyor...

Ya hesap
bilmiyorlar...

Turizm Bakanı müjdedi. Bu yıl bakanlık çadır turizmini bizzat örgütlecek ve böylece tatil yapamayan yurttaşlardan en az 1 milyonu

Pahalılıkla birlikte simite ragbet artıyor
Simit satışları günde 500
binden 750 bine yükseldi

BU DA SİMİT...

Son günlerde, Türkiye'nin büyük kentlerinde her türlü tüketim maddesi satışlarında durgunluk gözlenirken ve indirimli satışlarda bile dükkanların sinek avladıkları haber verilirken, simit satışları turnusu geçti. Birkaç ay öncesinde kadar İstanbul'da günde 500 bin adet civarında olan simit satışlarının şu günlerde 750 bine ulaştığı bildiriliyor. Gıda fiyatlarının alabildiğine artması, en mütevazı aşçı dükkanında bir öğün öğlen yemeğinin 200-250 lira civarına yükselmesi üzerine, emekçi halk, öğrenciler, gençler kuvveti tane 20 liradan satılan simide verdiler. Günlük simit hasılatı 15 milyon lirayı buluyor. İstanbul'da 3 bin seyyar simit satıcısı var.

Ayran yoksa içmeye... atla gidelim şeye...

İstanbul Belediye Başkanlığına bağımsız adaylığını koyan Fatma Ragibe Kanikuru seçimlerin en ilginç başkanıydı. "Öteki adaylardan benim neyim eksik? Ben dişi Fatih'im. Onun gibi al ata bindim, İstanbul'u fethet çıktım... Boyuna metro diyorlar. Metronun metresine para yetmez. Ben da-

Ankara'dan Partisi'nin Ankara'da düzenlediği yerel seçimler gece-sinde en ön masalardan birinde Ankara'nın yeraltı dünyasına hükmeden ünlü Mafya babalarından İnci Baba diye anılan Nabil İnciler ve fedailerini oturtuyordu.

Gecenin bin liralık davetiyesini 5 bin liradan alan ve partiyeye gelir sağlamak için düzenlenen açık artırmada da 250 bin lira veren İnci Baba, fotoğrafını çeken gazetecilere "Partimizin güçlenmesi için elimizden geleni yapacağız" dedi.

Eh, kaçakçılığı devlet himayesine alan ANAP gibi partiyeye mafya babaları ne yap-salar azdır ve şükran borçlarını ödeye-mezler...

güleciler ve böylece tatil yapama-yına yurttaşlardan en az 1 milyonlu tatil yapabilecekmış. Cadılar üç ki-şilik olacak ve adam başına geceli-ğine 300 lira alınacaktı. Mutfak çamaşırhane, su, elektrik düzenleri bakanlıkça kurulacak kampingler-de işçilere ve dar gelirli memurlara öncelik verilecekti.

Şimdi alalım elimize kalemi ve hesaplayalım: Adam başına 300 li-radan, günde 900 lira, ayda eder 27 bin lira... ve Türkiye'de asgari ücret şimdilik ayda net 11 bin 800 lira...

bindim. İstanbul'a fethe çıktım... Boyuna metro diyorlar. Metronun metresine para yetmez. Ben da-ha keltiğe oturmamdan İstanbul'a ilk hizmetli yap-tım. Atroyu kurdum. Bundan sonra trafik pro-blemi diye birşey kalmayacak. Otomobilleri, oto-büsleri, kamyonları kaldırıp ulaşımı atlarla sağ-layacağım. İşti acele olanlar için Veliefendi'deki yarış atlarını piyasaya çıkaracağım. Bütün bunlar-dan memleket ekonomisi kurtulacak... Ben seçi-lirsem diğer adayları yamaya yardımcı olacağım. Sağdıkları sağ cenahıma, soldıkları sol cenahı-ma alınca Osmanlı ordusu güldüncede milli dayası-ma gücümüz olacak..." diyor. En önemlisi bütün bunlar şaka değil. Fatma Kanıkuru yerel seçimler-de altı bağımsız aday arasında beşinci sırada res-men yer aldı.

ŞU "BİZİM" AVRUPA

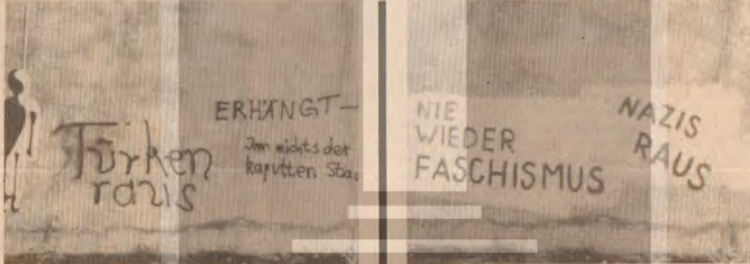
Fransız sınırında vizenin adı ölüm oldu ve geldi tünelde vurdu

Gurbetçi emekçilerimiz ilişkin en acı olaylardan biri geçtiğimiz günlerde Fransa-İtalya sınırı arasında yaşandı. Strasburg'da uzun yıllardan beri işçi olarak çalışan ve beş çocuğuya eşini yanına al-maya karar veren gurbetçi Osman Coci, son altı aydır işsiz olduğu için eşi ve ço-cuklarına Fransız vizesi almayı başara-madı. Artık ailesine kavuşmak isteyen ve bu uğurda herşeyi göze almayı kararlaştıran Osman Coci, sınır kapısından döndürü-lünce, Fransa'ya kaçak işçi sokan kişile-rin teşviğiyle, sınırı tren tünelinele aş-maya karar verdi. Üç ve beş yaşlarındaki en küçük iki çocuğunu ailesini Fransa'ya sokabileceğini söyleyen kişilere teslim eden gurbetçi, eşi Emine ve 7, 10 ve 11 yaşlarındaki üç çocuğuyla tünelden girdi. Tam çıkışa yaklaştıkları ve ışıkların bile görünmeye başladığı bir sırada, tren al-tında kalan gurbetçi ailesinden sadece 7 yaşındaki küçük kız kurtuldu.

İnsan hakları ve Anayasa kitaplarında ilk maddelerden biri olarak yer alan ele-nimlemezlik ilkesi, bir kez daha çiğ-nenmekle kalmadı, dört can da beraber gitti. "Vize cinayeti"nin sorumluları kim-ler? Fransa mı, yoksa ondan da daha fazla insanlarını el kapılarında etmek arama-yı salan Türkiye'li yetkililer mi?

Sığınmacılar mikrop mu?

Merkezi sığınma daairesinin de bulunduğu Zindorf kenti yöneticileri, kamplarda ka-lan sığınmacıların sağlık raporu olmadan yüzde havuzlarına alınmamasını kararlaştırdılar. Karar yürürlüğe girdi ve elinde sağlık raporu olmayan ilticacılar kapalı yüzde havuzlarına alınmaya başlandı. Sığınmacılar kadar ilerici ve yabancı dostu Alman-lar arasında da tepkiyle karşılanan bu karar eleştiren ve kendilerine "ırkçı" diyenler, kent yöneticilerinin cevabı, kararın yabancı düşmanlığıyla ilgili olmadığı ve sadece sığınmacılara özgü kamplarda kalarak uygulanacağı, sığınmacı kamplarında kalma-yı yabancıların havuzlarına istedikleri gibi girebilecekleri oldu. Kent yöneticileri, "sığınmacı" kamplarında kalarak mikrop buluşturma ve pislik açısından bu kadar çekindiklerine göre, bu kamplardaki durumun düzeltilmesi için "ne yaptıkları" soru-suna cevap vermediler.

Federal Almanya'dan "günlük" manzaralar..

Burası Batı Berlin'de haphaneşeye ünlü Moabit semtinde bir du-var. Önce yabancı düşmanı gruplar, neo-naziler duvara "Tür-kerler defol" yazmışlar, işle asılmış bir adam resmi için "Tür-kerler hakkında neler düşündüklerini çiziyeler (fide çizmişler (sokakki fotoğraflı). Bir gün sonra yabancı düşmanlığının, Türk düşmanlığın-nın aslında demokrasiyi hedef aldığını iyi bilen, nazizmin tüm acı-larını yazmış olan anti-faşist Almanlar, bu utanç verici yazılan beyaz boyayla yokederken yerine "nazi defol", "bir daha faşizm yok" yazmışlar. Berlin veya Federal Almanya kentlerinin duvarlarında, artık ne birinci fotoğraftaki ne de ikinci fotoğraftaki yazılar yadı-rakmıyor. Tabii Alman resmi makamlarının duvarlardaki nazi belgilerine seyirci kalsınlar da yazdıklarını.

Başkomiser Türkçe öğrendi

Dortmund'da başkomiser olan Wolf-gang Büttner, dört yıl önce bir gün yan-lış park etmekten 10 Mark cezaya carptı-rılan ama daha sonra tüm uyarılara rağmen cezasını ödemeyen bir Türkiye'li hakkında zorunlu koğuşturma yapmaya gittiği zaman Türkçe öğrenmeye karar verdi. Kendisi olayı şöyle anlatıyor: "Ex-terlerine gittiğimde, genç Türkiye'nin al-mançasının resmi bir yazışmayı anlamaya yeterli olmadığını, sorunun da bundan

doğduğunu gördüm. Yaşlı annesi ve babası da evdeydi. Onlar derterini el kol işare-tleriyle anlatmaya çalışıyorlardı. Birden bu insanlara yardım etmeliyim, bunun için de herşeyden önce de dillerini öğrenmeliyim diye düşündüm."

Komiser Büttner, dört yıl, azımla, Türkçe öğrenmiş. Şimdi Türkçesi çok iyi. "Konuşma gücüm, pratik yapma gücüm-gün yok. Çünkü bütün Türkler gelip der-terini bana anlatıyorlar" diyor.

Büttner, Federal Almanya'nın iyi Türkçe bilen tek başkomiseri...

BASKOMİSER WOLFGANG BÜTTNER
Federal Almanya'nın Türkçe bilen
tek başkomiseri

Evren çetesi alaşağı edilmeden, cunta Anayasası yürürlükten kaldırılmadan demokrasiye geçilemez!

5 parti (PPKK, TIP, TKP, TKPE, TKSP) yerel seçimler konusunda ortak çağrı yaptı

Beş partinin ortak çağrısında, yurtdışındaki Türkiye'li göçmen işçilerden Türkiye'de demokrasi için savaşanlarla, politik tutuklu ve aileleriyle dayanışmayı yükseltmeleri istenerek, yerel seçimlerde Evren-Özal çetesinin tehlikeli politikasını uygulanamaz hale getirmek, faşist rejime yeni bir darbe indirmek ve demokrasiye geçiş yolunu açabilmek olanaklıdır denildi.

Kürdistan Öncü İşçi Partisi (PPKK), Türkiye İşçi Partisi (TIP), Türkiye Komünist Partisi (TKP), Türkiye Komünist Emek Partisi (TKEP) ve Türkiye Kürdistan Sosyalist Partisi (TKSP), 25 Mart yerel seçimleriyle ilgili olarak ortak bir çağrıda bulundular. Beş partinin yaptığı ortak açıklamada, "Yerel seçimlerde Evren-Özal çetesinin tehlikeli politikasını uygulamaz hale getirmek, faşist rejime yeni bir darbe indirmek ve demokrasiye geçiş yolunu açabilmek olanaklıdır" denilerek, seçimlerde cuntanın icazetli partileri olan MDP, ANAP ve HP'ye oy verilmemesi istendi. Ortak çağrıda, emekçi yurtlulardan yerel seçimler için yürütülen propaganda çalışmalarına aktif olarak katılmaları, halkın somut istemleri doğrultusunda seslerini yükseltmeleri istenerek, "Seçimlerde sizin hakkı istemleriniz savunma, bu yolda halkla birlikte ça-

yeli göçmen işçilerden "Türkiye'de demokrasi için savaşanlarla, politik tutuklu ve aileleriyle dayanışmayı yükseltmeleri" istendi ve 6 Kasım seçimlerine katılmalarına izin verilmeyen SODEP, Doğru Yol ve Refah Partisi'nin yerel seçimlere katılmalarını, seçimlerin demokratik olduğu anlamına gelececeği söylenerek, söz konusu partilerin de burjuva partileri olduğu, seçimlere işçi partilerinin, emekçi nitelikli siyasetlerin katılmalarını yasaklandığı ve böylece, işçilerin ve emekçilerin kendilerinin olmayan partilere oy vermeye zorlandıkları belirtildi.

Ortak açıklamada, içerde kemelerli sıkma ve ekonomik yığılma politikası, dışarda savaş kıskırtıcısı Amerikan emperyalizminin dümen suyuunda bir politika izleyen Evren-Özal çetesinin, yerel seçimleri demokrasinin kanıtı olarak göstermeye çalıştıkları vurgulanarak, cuntanın alaşağı edilmeden Türkiye'de demokrasiye geçmenin olanaksız olduğu belirtildi ve konuya ilişkin özette şunlar söylendi:

"Evren ve Özal çetesi bu seçimleri ve üç partinin daha seçimlere katılıyor olmasını demokrasinin kanıtı olarak gösteriyor. Evren ve Özal çetesi silah zoruyla ele geçir-

dikleri iktidarı, böylece antidemokratik koşullarda, süngülerin gölgesinde yapılan yerel seçimlerle halkımızın çoğunluğu tarafından desteklendiğini göstermek istiyor. Bugünkü faşist rejimi demokrasi kılıfı altında halkımıza anlatmak ve zorla ele geçirdikleri iktidarlarını savunmak istiyor.

Yaşadığımız olaylar bize Evren çetesi alaşağı edilmeden, Cunta'nın çıkardığı Anayasa ve yasalar yürürlükten kaldırılmadan, düşünce, söz, basın, örgütlenme özgürlükleri güvence altına alınmadan, grevli, toplu sözleşmeli sendikal haklar tanınmadan, bütün siyasal partilere, sendi-

kalarla özgürce çalışma hakkı verilmeden ve Kürt ulusu üzerindeki ulusal baskılar son bulmadan, ilercil politik tutuklular için genel af çıkarıp zindanlar boşaltılmadan demokrasiye geçmenin olanaksız olduğunu ve demokratik bir seçim yapılamayacağını bize gösterdi.

İşçiler, emekçiler! Kürdistan Öncü İşçi Partisi, Türkiye İşçi Partisi, Türkiye Komünist Partisi, Türkiye Komünist Emek Partisi ve Türkiye Kürdistan Sosyalist Partisi sizlerle birlikte omuz omuza bu uğurda vargüçle savaşacaktır. Türk ve Kürt emekçiler birleşirsek, kararlı ve aktif mücadeleyle atırsak zafer bizim olacaktır!

OYA BAYDAR

Yorum

Ya kara bıyıkların?..

Federal Alman Dışişleri Bakanı'nın Ankara gezisinin ardından...

Özal, Genscher'le bu kez de serbest dolaşım hakkının satış pazarlığını yaptı

Federal Dışişleri Bakanı Genscher'in Mart ayı başında Türkiye'ye yaptığı iki günlük gezinin "arka plan"ı aydınlatmaya başladı. Görüşmelerde gündemin esas konusu yine "satış" oldu. Türkiye-

DÖRT yaşındaki küçük oğlum sokakta yürürken ara sıra sevinçli bir çıkış atıyor "Bak anne, bu teyze de Türkiye'li! Bak anne, bu amca da Türkiye'li" diye... Bacaksız hemen hemen hiç yanılmıyor. Türkiye insanının Avrupa'nın orta yerinde bir başka yürüyüşü, bir başka salınışı, bir başka yüzü, bir başka giysisi var. En önemlisi bezemizi, çevreye uygun giynimizi, boyanmış kuzumuzu; blucinli deri ceket çekmiş, Punklara özenmiş delikanlımızı bile ele veren birşeyler var. Eğer ki Türkiye'nin multu azınlığından gelmiyorsanız, işçi sınıfından, kırsal kesimlerden, orta sınıflardan, esnaf zenaatkar kesimlerdenseniz ki Federal Almanya'da yaşayan 1 milyon 600 bin aşkın Türkiye'linin yüzde 90'ı bu saydığımız kesimlerdendir -bu toplumu insanı olmadığınız hemen, daha ilk başlangıçta bildirir. Bu "yabancı" görüntüsünü aşabilenler, parmakla sayılır.

BUNDAN doğul ne var? İki apayrı toplum, iki apayrı tarih, iki apayrı kültür, iki apayrı coğrafya çevresi... Almanya nire, Türkiye nire... Prusya İmparatorluğu nire, Osmanlı devleti nire... Dünyanın başta gelen emperyalist kapitalist ülkesi nire, emperyalizmin sömürüsü altında ezilen, bağımlı, aç gelişmiş, yoksul Türkiye nire... Doğal olmayan, 2,5 milyon insanın eli kapağına gönderen, oralarda toplumu parıyan, ikinci sa-

konu yine "satsı" diye, Türkiye'deki tüm kamu kuruluşları satışa çıkararak ANAP hükümeti, bu sefer de yurt dışındaki işçilerin "serbest dolaşım hakkı"na fiyat biçti. Yalnızca, Genscher'in "daha fazla işçi gelmesini nasıl önleriz", Özal'ın da "nasıl daha fazla kord koparırız" kaygılarının ağır bastığı görüşmelerde, Federal Almanya'daki Türk işçilerin çözüm bekleyen yığınla sorununa yine hiç değinilmedi.

Türkiye ile Ortak Pazar arasında 1963 yılında imzalanan anlaşmada öngörülen ve aşamalı olarak gerçekleştirilen "serbest dolaşım hakkı"na göre, 1986'dan itibaren Türk işçileri işçiler için oturma ve çalışma izninin konusunda bulundukları ülkenin "yabancılar yasası" değil, Ortak Pazar'ın ilgili yasaları geçerli olacaktı. Bunun anlamı, yurt dışındaki işçilere doğrudan 5 yıl oturma ve çalışma izni verilmesi ve isteyen işçinin de hiçbir engelle karşılanmadan ailesini yanına getirebilmesi oluyordu. Ancak, kendilerinin yıllar önce ilgili anlaşmaya imza atmasını n bir "gaflet" olarak gören ve bugün işçilerin geri dönüşü, iş ve çocukların buraya gelmelerine için her türlü önlemleri alan Federal Alman hükümetleri, göçmen işçilerin bu hakkını da ortadan kaldırmaya yöneldi. Federal Çalışma Bakanlığı'nın, gizli bir raporunda da bu niyet kendini açık bir biçimde gösteriyor: "...Ortak Pazar anlaşmasında Türkiye ile kararlaştırılmış olan göçmen işçilerin serbest dolaşımına ilişkin hakları, diğer Ortak Pazar ülkelerinden gelen işçilere verdiğimiz şeklide vermek yükümlülüğünde değiliz".

Federal hükümet, serbest dolaşım hakkını ortadan kaldırma uğraşısında, karşılarında zaten göçmen işçilerin hiçbir sorununa ilişkin engellemeler, holdinglere döviz sağlama konusunda olan Cunta hükümetlerinin bulunda da işler iyice kolaylaştı. Yani "karşılıklı yarara" dayalı bir ilişki kurularak bu hakkın yine "aşamalı" olarak satışına geçildi.

Özal, Evren ve Dışişleri Bakanı Halefoğlu, Genscher'le yaptıkları son görüşmelerde, serbest dolaşım hakkının karşılığında, Federal Almanya'nın bu yıl için vereceği 260 milyon Marklık askeri ve ekonomik yardımın sağlama bağlanmasını ve Ortak Pazar'ın 1981'de bloke etmiş olduğu, 1,4 milyar Marklık yardımın tekrar verilmesini Genscher'in önayak olmasını istedi.

Özal, "pazarlığı kıştırmak" için ayrıca Türkiye'nin tekstil ürünlerinin Ortak Pazar'a ihracatında yine Genscher'in yardımcı olmasını ve Alman bankalarının

HANS DIETRICH GENSCHER - KENAN EVREN
Bir liberal (?) birfaştın elini sıkıyor

birlikmiş olan emelikli primlerinin Türkiye'ye aktarılmasını istedi. Tercüman'ın Hürriyet'in Özal'ı sanki işçilerin serbest dolaşım hakkını koruması, Genscher'in karşısında "direngen" bir tutum alması gibi göstermesinin ardında yatan, gerçekte Özal'ın fiyatı yüksektir tutma, "ne kadar koparabilirsem o kadar kâr" çabasıydı. Ayrıca Halefoğlu'nun "Ortak Pazar"la konuya ilişkin görüşmelerimiz ileri bir tarihe atılabilir, ya da F.Almanya hükümetiyle paralel olarak sürdürdüğümüz görüşmelerde, karşılığında Almanya'dan ne alacağımız saptandı" şeklindeki sözleri bu gazetelerde tamamen "sansür"le uğradı.

Alman basını ise Genscher'in Türkiye gezisinde "Türkiye basınının aksine- "gerekti" sonuçlar çıkardı. Bir kısmı "serbest dolaşım hakkı yeni koşullara bağlandı", "Türkiye hükümeti Federal Almanya'nın yabancı işçilerin artmasından dolayı duyduğu kaygıyı anlayışla karşıladı" derken, mesela "Genscher, Türkiye'den çıkartmışlardı" şeklinde daha da açık koyanlar oldu.

Federal Almanya'nın kaygısının "anlaşılmaz" karşılığı Özal ve Evren, Genscher'den ayrıca, Avrupa Konseyi'nin kendilerine, insan hakları konusunda "anlayış göstermesini" yardımını istedi.

Genscher de yaptığı bu son Türkiye gezisiyle Avrupa'da Türkiye'ye karşı insan hakları konusunda "güvensiz" hükümetlere, Federal Hükümet adına bir kez daha Türkiye'de gerçekleştirilen "demokrasiye geçişi"ni "güstermek" istedi. Hem de tam gezi sırasında hapishanelerde yapılan direnişleri, işlenen cinayetleri gözardı ederek ve yine kendi deyimiyle "NATO içinde büyük önem sahip" ülkenin faşist yönetimini ayakta tutacak yeni krediler de vermeye taahhüt ederek.

insanın el kaplılarına gönderen, oralarda toplumun parçası, ikinci sınıf insan, beyaz köleler haline getiren, onları kendi toprakları içinde bırakmayen, refaha kavuşturamayan Türkiye'nin durumu. Doğal olmayan, 1965 sonrası ekonomik gelişme döneminde, Almanya'nın taşıdığı toprağı altın diye Anadolu'nun en yoksul, en uçra bölgelerinden dinini töresini bilmediği yadellere alın akın koşan Türk işçileri bando muzıka karşılığın Avrupa ülkelerinin, en çok da Federal Almanya'nın şimdiki, ekonomik bunalıma girip işsizlik çığ gibi büyüdüğüde, toplumsal bunalımlar yoğunlaştığında, bando muzıka ile karşıladıklarını nasıl kapı dşın edecekini bilemez oluğu. Doğal olmayan, toplumda bilinci olarak yaygınlaştıran ve tirmandıran yabancı dşmanlığı; bu kör dşmanlığın vardığı. insanlık dışı boyutlar; ve bu dşmanlığın bir hükümet politikası haline dönüşmesi.

FEDERAL Almanya'nın 60 kentine yabancı dşmanlığına karşı eylem haftası yapıldı. Hafta boyunca ana konu yabancı dşmanlığı, "entegrasyon (uyum)" sorulan ve yabancı dşmanı yasaları. Evet uyum... Ama neye uyum? "Entegrasyon" yuvartak sözcüğü altında SPD'den CDU'ya kadar şu veya bu biçimiyle benimsenmiş söylenen "uyum" neyin uyumudur?

BİR kere, bir kere daha soralım şu soruyu kendimize: "Kim, neye, nasıl uyacak?" Uyum denilen şey kılık kıyafetimizden benzetmek midir? Benzetilen çok. Ama yine de benzetmek istediklerimize benzetemiyorlar. Hadi kılık kıyafetini benzettiler diyelim, peki ya o kara kaytan benzerlerinin ne olacak? Ya o güzel kara gözlerin, o baki deliğin vücudun ne olacak? Bıyığı kestiri diyelim; peki ya o bizim insanımıza özgü yürüyüşü ne olacak? Sonra benzetmek istediğinin kim? Hangi Alman? Şaşkın bir yanı kırmızı, bir yanı mavi, göğüs bağır açık Punk'lar mı? Özel giysili Baviera köylüleri mi? Ve bunca giyim kargaşası, bunca çehre kargaşası içinde başörtünün ve yün hırkanın günahı nedir ki bu kadar horlanır?

PEKİ, bütün bunlardan kalkanıp "uyum" olmasın, "uyum" ise yaramaz mı diyeceğiz? Tam tersine alabildiğine "uyum" sağlamlaya çalışmalıyız. Ama neye uyum? Nasıl bir uyum? İşte sorunun püf noktası burada. Geçerli olan ve bizi kara bükülmeye, kendine has tavırlarımıza, bizi biz yapan özelliklerimize rağmen bu toplumda yabancı olmanın kur tararak tek tek uyum "sinifsal uyum"dur. Yani, parçası olduğumuz Federal Alman işçi sınıfına; onun en savşakın, en bilinci kesimlerinin sömürüye ve savışı kaldırma, yabancı dşmanlığının köklerini kurutma savışına uyum; onunla birlikte, aynı saflarda savışmaktır. Sadece aynı kavranın parçası olan, aynı sınıfın ölem ve çakarım içinde bulunarak bir birlerine gerçek dost olur, yabancılıktan kurtulabilirler. Patronların sözcüklerini aklına bile getirmedikleri bu sınıfal uyum; yani parçası olduğumuz sınıfın saflarında savas vermek, onun hayatına ve savışına katılmak, yabancı dşmanlığına karşı en etkili eylem olduğu gibi aynı zamanda her türlü hak eşitliği savışının da olmazsa olmaz koşulu.

BİZ kuşkusuz uyumdan yanayız. Ama Punk'lara, ama ekonomik ve toplumsal bunalım içindeki bir toplumun bunalımı kesimlerine, değerlerini yitirmişlerine, burjuvazisine uyumdan yana değil, bizi savışanlara, 35 saatlik iş haftası eylemini yüceltenlere, demokratik haklar için kavgaya verenlere, işçi sınıfının öncülerine uyumdan yanayız. Bu uyum ise, ancak ortak çaba, ortak kavgaya içinde sağlanabilir. El kaplılarına yasayan, buraları ikinci yata edinilen Türk işçilerinin dağı büyüyen sorunlarının kalıcı çözümü ancak böyle bir uyumdan geçiyor.

Yeni ödünler koparma oyunu: ABD, askeri yardımı azalttı

Reagan yönetiminin Türkiye'ye 1985 yılında verilmesini önderdiği askeri yardım, ABD Temsilciler Meclisi Dış İlişkiler Komisyonu tarafından 755 milyon dolardan 716 milyon dolara indirilerek kabul edildi. 175 milyon dolarlık ekonomik yardım ise uygun bulundu.

Yapılacak olan yardımın azaltılmasına gerekçe olarak Türkiye'nin Kıbrıs sorununa çözüm bulunması çabalarına yeterince ilerleme kaydetmediği gösterildi. Bilindiği gibi 1984 yılı askeri yardımı da ABD Temsilciler Meclisi Alt Komisyonu'nda 40 milyon dolar kesinti ile 755 milyon dolardan 715 milyon dolara in-

dirilmiş, ancak bu durum ABD'nin Türkiye'ye karşı izlediği temel politikada bir değişiklik anlamına gelmediği gibi, geçtiğimiz yıl içinde ABD üslerinin kullanımı ve transit kolaylıkları gibi ödünler koparmıştı.

Öte yanda, Yunanistan ve Türkiye arasında son dönemde alevlendirilmeye çalışılan Ege karışıkları sorunu, Ege Denizi'ndeki provokasyonlar ABD ve NATO'nun ilk ötle arasında ilişkilerin gerginleşmesinden yararlanarak, her iki ülkeden de askeri yardım karşılığında yeni ödünler koparma çabası olarak değerlendirildi.

YUSUF AV

ÖZETLE

Nadir Nadi hakkında soruşturma açıldı

CUMHURİYET gazetesi başyazarı Nadir Nadi hakkında, 6 Mart tarihinde yayınlanan "Birlik ve Beraberlik" yazısı için İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı'na soruşturma açıldı. Söz konusu yazıda Nadir Nadi, "Milli Birlik ve Beraberlik" lafının demokrasilerde olağan çeşitli görüşleri engellemek anlamına geldiğini, Hitler'in "Tek halk, tek devlet, tek önder" sloganının Türkiye'den ibaret olduğunu ve bu zihniyetin uyarı Almanya'yı 10 yıl içinde nerelere getirdiğini acı biçimde gördüğünü anlatıyordu.

Olağanüstü hal sıkıyönetimden beter

8 ilde sıkıyönetimin kaldırılması ve yerine olağanüstü hal ilan edilmesinden sonra olağanüstü hal yönetmeliği de Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girdi. Yönetmelğe göre, valiler olağanüstü hal ilan edilen bölgede tüm yetkileri ellerinde bulunduracaklar. Olağanüstü hal ilan edilen illerin valileri bölge sıkıyönetim komutanlığı ile eşgüdüm halinde çalışacaklar. Olağanüstü hal ilanıyla birlikte, gerekli görülen mal ve mülke, her türlü ulaşım aracına, evlere, bedel ödemeksizin el konabileceği gibi, bunlar zorunlu olarak kiralanabilecekler de. Yine, grevlerin, tüm örgütlenme ve eylemlerin, sendikalar ve derneklerin faaliyetlerini yasaklanması yetkisi de valilerle verildi.

Tutuklu aileleri yakınlarının sağlık durumlarını ancak "çamaşırlarından" izleyebiliyor

Mamak'ta açlık grevi sürüyor, Diyarbakır'da ölüm kol geziyor

Tutuklu ailelerinden elde edilen doylaylı bilgilere ve Batı Avrupa'daki kimi haber ajanslarına ulaşan haberlere göre Ankara-Mamak Sıkıyönetim Tutekvi'nde 400 kadar siyasi tutuklunun 22 Şubat'ta başladığı açlık grevi sürüyor. Açlık grevinin sona erdigi ilkin haberlerin yanlış olduğu ve bazı koşullardaki tutukluların açlık grevine son vermelerinin, tüm tutukevine genelletirilmesiinden doğan bir yanlışlığın söz konusu olduğu bildiriliyor.

Nitekim gerek Türkiye Komünist Partisi davasında, gerekse Dev-Yol'una davasında yargılanan sanıkların duruşmalara olağanüstü bitkin durumda geldikleri, kimilerinin ise ancak arkadaşları tarafından sedye olarak kullanılan battaniyelerle taşınarak duruşma salonuna getirilbildikleri gözleniyor.

İki büyük davadaki sanıkların inkar kabul etmez durumu yüzünden, cezaevindeki işkenciler, sıkıyönetimce de saklanamaz hale geldi. Bu arada kimi tutukluların duruşma sırasında aktarabildikleri bilgilere göre, açlık grevi sırasında sağlık durumu ciddi tehlikeye giren 35 siyasi tutuklu Ankara Mevki Hastanesi'ne kaldırıldılar. Bu tutuklular arasında yer alan Ferit Murat Cançoğak'ın gözlerini yitirdiği öğrenildi. Dışişleri eski bakanlarından Hasan Esat İşık'ın, TKP davasından yargılanan oğlu Yusuf İşık'ın durumunun da endişe verici olduğu bildirildi. Nitekim Hasan Esat İşık, cezaevlerindeki durumla ilgili başvurusunu bu amaçla geçtiğimiz hafta sonu yinede, Ankara henüz

somut bir gelişmeye tanık olunmuş değil. Sadece henüz doğrulanmayan bir söylentiye göre Mamak Askeri Cezaevi'nin komutanı değiştirildi.

Diyarbakır'da

Diyarbakır Askeri Cezaevi'nde ise di-

reniş, geçen sayımızda bildirdiğimiz gibi, büyük ölçüde hedefine ulaşarak sona erdi. Ancak açlık grevi sırasında bitkisel yaşama girerek hastahaneye kaldırılan siyasi tutukluların durumları ciddiye alınmıyor. Bu konuda Diyarbakır'dan çelişik haberler alınıyor. Kimi kaynaklar ko-

madaki tutuklulardan ölenler olduğunu bildirirken, kimileri bunu doğrulamıyor. Ancak tüm kaynaklar askeri hastahane bulunan ve koma halinde yatan tutukluların ölüm sınırında olduklarını doğruluyorlar.

İsviçre'de çok sayıda Kürt örgütünün yayınladığı ortak bir bildiride son direniş sırasında dokuz tutuklunun öldüğü bildirildi. Bu bildiride göre ölenler şunlar: İsmet Karak, Necmettin Büyükkaya, Ahmet Bayrak, Halil Çatak, Yılmaz Demir, Remzi Aktürk, Cemal Arat, Orhan Keskin ve Sakine Cansız. Aynı bildiride Recep Maraşlı, Garabet Demirci, Hamill Yıldırım, Cemal Miran, Mustafa Karasu'nun da hastahane koma halinde oldukları yer aldı. Bir başka kaynak ise- örneğin-Sakine Cansız'ın sağ olduğunu ve en son görüş günü ailesiyle görüşe çıktığı bildiriyor.

Türkiye'deki siyasi tutukluların cezaevlerinde yaşam koşullarının düzeltilmesi amacıyla Batı Avrupa'daki ilerciler Türk ve Kürt örgütlerinin dayışması eylemleri de sürüyor.

Kiel'de Türk ve Kürt örgütleri ortaklaşa bir açlık grevi düzenlediler. Bir hafta kadar süren dayışması amaçlı açlık grevi bir protesto yürüyüşü ile noktalandı.

Danimarka'da da 15 Mart günü dondurucu soğukla rağmen Danimarka Parlamentosu önünde üç saat süren bir protesto gösterisi ile Türkiye'deki zindanlarda işkence gören siyasi tutuklularla dayışması dile getirildi. Ayrıca tüm parlamentolere konuyla ilgillemelerini sağlamak amacıyla birer mektup gönderildi.

Mart ayı başında İsviçre'nin Zürih kentinde de bir basın toplantısı düzenlendi, ayrıca kent merkezinde bildiriler dağıtıldı.

Diyarbakır'daki katiller, Uluslararası Af Örgütü'nü kandırmaya çalışıyorlar

Fotoğraf Demokrasit Türkiye'den alınmıştır

Uluslararası Af Örgütü'nün her ay yayınladığı "Amnesty International Newsletter"ın 3 sayısında, Diyarbakır'a gönderilen örgüt delegasyonunun bu ziyaretten elde ettiği sonuçlar açıklandı. Örgütün söz konusu bülteninde açıklandığına göre, Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığı cezaevindeki direnişler sırasında yalnızca Necmettin Büyükkaya ile Yılmaz Demir'in öldüklerini kabul etmiş, ama bu iki tutuklunun işkence denen ötürü değil, Necmettin Büyükkaya'nın intihar ederek, Yılmaz Demir'in ise beyin tümöründen ötürü öldüğünü iddia etmiştir.

Hatırlanacağı gibi, Diyarbakır Cezaevinde yitilmesine başlayan direniş sonucunda ilk önce Necmettin Büyükkaya, Yılmaz Demir, Halil Çatak, Remzi Aktürk, Ahmet Bayrak, Hikmet Yıldırım ve Salih Karak işkence edilerek öldürülmüştü. Geçtiğimiz 3 Mart gününe kadar süren açlık grevi sırasında ise hastahaneye kaldırılan tutuklulardan ikisi daha, Cemal Arat ve Orhan Keskin de hayatlarını kaybetmişlerdi.

Avrupa Parlamentosu Türkiye'yi Nisan

NECMETTİN BÜYÜKKAYA
Katillerini aldı bir karku

çaylemleri, sendik ve derneklerin yazmalarını yasaklaması yetkisi de verilmiştir.

11 ömür boyu hapis daha

ANKARA Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesi'nde TKP/ML Partizan davası sona erdi. 78 sanıklı davada 35 beraat kararı verildi. 6 ay ile 15 yıl arası hapis cezaları verildi. Muharrem Karakoç, Niyazi Alkan, Nuri Kaya ve Halil Bostancı once idama mahkûm edililer, sonra idam ömür boyu hapse çevrildi.

Diyarbakır'da Dev-Yol ek davası bitti

DIYARBAKIR Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesi'nde görülmekte olan Diyarbakır Dev-Yol ek davası sonuçlandı. Askeri mahkeme Mustafa Kapıcı'yı 11 yıl ve 8 ay, Cemal Kara'yı 7 yıl 8 ay, Mehmet Emin Saka'yı 6 yıl 8 ay ve Sultan Kaya'yı da 4 ay hapis cezasına çarptırdı.

Beş kişiye 92 yıl hapis

ÜÇÜNCÜ Ordu ve Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesinde görülmekte olan Çorum TDKP davası sonuçlandı ve 5 sanık toplam 92 yıl hapis cezasına çarptırıldı.

"Bir sürgünün ezgileri" toplantısı

VECHİT Timurçuoğlu'nun YAZKO Yayınları arasında çıkan "Bir Sürgünün Ezgileri" adlı kitabı toplandı. Öte yandan kapatılmış bulunan Somut dergisinin 6 Ocak sayısı toplantılarını Somut'un Yazışmaları Müdürü Hayati Aslançay ve şair Can Yücel hakkında da soruşturma açıldı.

Denizli Dev-Yol davası sonuçlandı

DENİZLİ Dev-Yol davası da karara bağlandı. 7 sanık önce ömür cezasına çarptırıldı, daha sonra mahkûm heyeti idam kararlarını ömür boyu hapse çevirdi. 55 sanıklı bu davada 29 yemce de 2 ay ile 8 yıl arasında hapis cezaları verildi.

Türkiye'yi Nisan ayında ele alıyor

Avrupa Parlamentosu "İnsan hakları Türkiye'deki durumu" konulu oturumunu Nisan'da yapacak. Brüksel'de yapılacak bu toplantıda Uluslararası Af Örgütü'nün, Dünya Çalışma Konfederasyonu'nun, Uluslararası Hukukçular Komisyonu'nun, Uluslararası Basın Enstitüsü'nün, Azınlık Haklar Örgütü'nün temsilcileri "tanık" olarak dinlenecek. Yurt dışında bulunan Türkiye'de demokrat ve ilerici kışkı ve kuruluşlara da söz verilmesi beklenen bu toplantıya Türk hükümetinin bir sözcüsü de çağrılı.

Hatırlanacağı gibi, Avrupa Parlamentosu söz konusu "tanık dinleme" oturumunu önce 21 Mart'ta yapılışına karar vermiş, fakat politik komünizmin 29 Şubat'ta yaptığı toplantıda, "bu oturumun 25 Mart'ta yapılacağı olan yerel seçimler üzerinde bir baskı olarak yorumlanmasına olanak tanınamaz" amacıyla 26 Nisan'a ertelenmesine karar vermişti. Politik Komisyon, bu toplantısında, Özal hükümetinin böyle bir toplantı yapılmasını yolundaki isteğini de reddetmiş ve "tanık dinleme" oturumundan önce, Türkiye'de politik tutuklular kapsayarak bir af çıkarılması ve sıkıyönetimin kaldırılması gibi koşulların gerçekleşmesi halinde vazgeçilebileceğini kararlaştırmıştı. Politik Komisyon'un bu toplantıda aldığı bir başka karar gereğince, komisyonun Türkiye raporörü Fellemeier incelemeler yapmak üzere 25 Mart'taki yerel seçimlerin ardından Türkiye'ye gidecek.

Geçen Ocak ayında tercümanların sözde "grevi" yüzünden Türkiye konusunda bir karar almadan dağılan Avrupa Konseyi Temsilciler Meclisi toplantısı 10 Mayıs'ta Strasbourg'da yapılacak. Konsey'in bu toplantısında Türkiye'nin Konsey'e gönderdiği parlamento heyetinin toplantıya kabul edilip edilemeyeceği sorunu tekrar gündeme gelecek.

Özal hükümetinin ve geneli güçlerin başta İngiliz Muhafazakar Partisi olmak üzere, Batı Avrupa ülkelerinin geneli ve tutucu partileriyle işbirliği yaparak ve 25 Mart yerel seçimlerinin yapılması olmasını ve bir kaç ilde sıkıyönetimin kaldırılması "kaldırılması" olmasını gerektireceği göstererek, "Türkiye'de demokrasiye geçildiği" yolundaki görüşü Konsey'e kabul ettirmek çabalarını karşı Batı Avrupa'daki ilerici ve demokrat örgütler ve kişiler çalışmalarını hızlandırmış bulunmaktadır.

Aylar sonra açıklanabilen gerekçeli karar bir mizah şaheseri

Barış Derneği karar gerekçesi: Barış, komünizmin kod adıdır

Bundan bir süre önce sonuçlanan ve 18 yöneticisi 8 yıl, 5 yöneticisi de 5 yıl ağır hapis cezasına çarptırılan Barış Derneği davasının mahkûmiyet gerekçesi, davanın bitiminden tam 3,5 ay sonra açıklanabildi. Mahkûmiyet kararının verildiği son duruşmada hazırlanan Başkan Mahmut Dikerdem'e birlikte 16 yöneticinin tutuklanarak cezalarına gönderildiği Barış Derneği davasının açıklanan mahkûmiyet gerekçesinde, Barış Derneği yöneticilerinin "gizli komünist örgüt kurdukları" gerekçeyle mahkûm edildikleri belirtilerek, "Barış kelimesi, komünizm, Sovyetizm ifade bir kod ismidir" denildi.

Barış Derneği davasının açıklanan gerekçeli kararında, "Tür-

kiye Barış Komitesi, TCK'nun 141/1. maddesine giren Moskova yanlısı komünist bir kuruluştur" iddiasından sonra, "Barış Komitesi, komünizmi, Sovyetizmi ifade eden bir kod ismidir. Sanıkların barışın bir ütopya olmasını çıktığını belirtmelerinden, bu husus açıkça anlaşılmaktadır. Zira, ütopya olduğu iddia edilen komünizmdir. Dolayısıyla, komünizmin ütopya olmaksızın çıktığı tartışılmaktadır. Bütün dünya profetler enternasyonalizmi tahakkuk edecek, savasın da ortadan kalkacağı aşikardır. Dolayısıyla esasta barış kavramı paravan yapılmıştır. Sadece barıştan komünist enternasyonalist kimliği" denildi.

SODEP'te demokratik kamuoyunun ve tabanın baskısı etkili oldu ve...

Erdal İnönü genel af isteminin izleyicisi olacaklarını söyledi

SODEP Genel Başkanı İnönü, yerel seçimler öncesinde yaptığı bir basın toplantısında 12 Eylül döneminde çıkarılmış kimi yasaların çağın gereklerine ve ulusun gelişmişlik düzeyine uygun biçimde yeniden düzenlenmesini içti çıkışacaklarını bildirirken -bazı istisnalarla- genel af isteminin de izleyicisi olacaklarını söyledi. Böylece SODEP Genel Başkanı İnönü, partinin seslenmeye hedeflediği geniş demokratik tabanın içti sınıfı ve emekçi sınıfların biliniği, akıllı kesimlerinin, demokrasi güçlerinin baskısıyla, kimi demokratik istemleri-utangaç da olsa-yüksek sesle söyleyen-12 Eylül rejiminin tanınmış ilk siyasi parti oldu.

Çağdaşlaşılması ve düzeltilmesi için çıkışacak olan 12 Eylül yasalarının Basın Yasası, Üniversiteler Yasası, TRT Yasası, Siyasal Partiler Yasası, Dernekler Yasası, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasası, Sendikalar Yasası, Toplu Sözleşme, Grev ve Lokavt Yasası ve bazı kanunnameler olarak sıralayan İnönü, af konusunda,

ERDAL İNÖNÜ

Söyleneceği değil söyletene bak

"Kamuyunda izleyicisi olacağız bir başka istek de, geçen dönemin yasalarını sarmak için bazı istisnalarla bir genel af yasasının çıkarılmasıdır" dedi.

Erdal İnönü, genel af adını verdiği af istisnalarını ise ayrıntılı biçimde açıklamadı. Afın kapsamına, "terörizm eylemleriyle ilgili olmayan fikir ve siyasal suç-

ların, memurlar disiplin cezalarının, terörist cinayetler dışında -bazı istisnalarla- bütün suçların" girebileceğini belirtirken, "terörist cinayetler" dışında kalan bu "bazı istisnalar"ın neler olduğunu açıklamadı. Böylece bugüne kadar Türkiye'deki legal siyasal partilere dile getirilen affa ilişkin görüşler arasında "siyasal ve fikir suçları"na da içeren bir af olarak genel siyasal af istemine en yakın görünebile, SODEP'in af konusundaki görüşleri yine de, 12 Eylül'le ve siyasi hesaplaşma anlamına gelen bir siyasal istem olmanın çok gerisinde kalıyor.

SODEP'i bu noktaya getiren demokratik güçlerin istem ve savaşımının, SODEP tabanının ve Türkiye demokratik kamuoyunun gücü olduğu düşünülürse, demokrasi güçlerinin genel siyasal af savaşımının daha ileri boyutlara ve daha gübrerli seve kavuşmasının ne kadar önemli ve zorlayıcı olduğu bir kez daha ortaya çıkıyor.

Strasbourg İnsan Hakları Komisyonu'ndaki şikayeti titizlikle izleyecekler

Danimarka, İsveç ve İngiliz parlamentolarında Türkiye'deki rejim bir kez daha kınandı

Batu Avrupa ülkelerinin parlamentolarında Türkiye'deki faşist rejimin işkence ve cinayetleri detektör parlamenterler tarafından gündeme getirildi. İsveç, Danimarka hükümetleri birer açıklama yaparak "Türkiye'deki rejime demokratik denemeyeceğini" belirttiler. Avrupa'daki gericiğin 6 Kasım seçimlerinden sonra "Türkiye'de artık demokrasiye geçildiği" yönündeki iddialarına etkili birer yanıt değeri de taşıyan bu gelişmeler özetle şöyle:

İsveç'te

İsveç Hükümeti, 10 Mart 1984 tarihinde bir açıklama yaparak, Türkiye'deki cezalandırma ölüm olaylarının yoğunlaşmasından kaygı duyduklarını belirtti. Açıklamada, "ölüm olayların, dünya ülkelerinin Türkiye'deki durum karşısında eleştirici tutumlarını sürdürmelerini gereğinin kanıtı olduğu" belirtilerek, "İsveç Hükümeti, temel özgürlüklerin ve insan haklarının yeniden sağlanması için yeni Türk Hükümeti'nden somut adımlar atmasını ısrarla istemektedir" denildi.

Açıklamada ayrıca, İsveç'in Strasbourg'daki Avrupa İnsan Hakları Komisyonu'ndan öncekiyle Diyarbakır Askeri Cezaevi'ndeki durumu araştırmasını istediği belirtilerek, "çeşitli sendikaların ve Barış Derneği'nin ilişkin kitlesele davalar, olağanüstü yasalara yöneltildi Türkiye'deki kabul edilemeyecek koşulların bir başka örneği olmaktadır" denildi.

Danimarka'da

15 Mart tarihinde, Danimarka Parlamentosu'nda Sosyalist Halk Partisi ve

Danimarka ve İsveç parlamentolarında çoğunluk Türkiye'deki faşist rejime net biçimde karşı çıktı ve "Türkiye'de demokrasi var" denemeyeceğini belirtti. İngiliz parlamentosunda ise hükümet, ilerici milletvekillerinin eleştirilerine karşı çıktı ve "Türkiye olmazsa NATO da olmaz" dedi.

Sol Sosyalistlerin ortaklaşa sorusu üzerine, Hükümet adına bir açıklama yapan Danimarka Dışişleri Bakanı, Türkiye'de bugünkü durumun demokratik olarak nitelendirilemeyeceğini söyleyerek, "bu nedenle Danimarka'nın diğer dört ülke ile birlikte Strasbourg'da İnsan Hakları Komisyonu'na yaptıkları şikayeti dikkate ilettiklerini" belirtti.

Daha sonra yapılan oylamayla, Danimarka Parlamentosu'nun Avrupa Konseyine gönderilen Türkiye delegasyonunu Türkiye halkının temsiliisi saymadığı ve Konsey'e kabul edilememesi için tüm çabalarını göstermesini büyük bir çoğunlukla kararlaştırıldı.

İngiltere'de

13 Mart 1984 tarihinde, İngiltere Avam Kamarası'nda bir buçuk saat Türkiye tartışıldı. Konuyu meclis İşi Partisi mil-

letvekilleri C.Smith ile C.Corby getirdiler. İşçi Partisi milletvekilleri yaptıkları konuşmada, "Türkiye'de cezaevlerinde can güvenliğinin kalmadığını, DISK ve Barış Derneği davalarının demokrasiyle bağdaşmadığını, sıkıyönetim uygulamasının sürdüğünü, yasalar ve Anayasa'nın demokraside uyumunu" belirterek, İngiltere Hükümeti'nin bu durumu sessizlikle geçiştirmek istediğini söylediler ve hükümeti sert bir dille eleştirdiler.

Bu konuşmalar üzerine İngiltere Hükümeti adına söz alan Dışişleri Bakanı Yardımcısı Ray Whitney yaptığı konuşmada, "6 Kasım seçimlerinin demokrasinin mükemmel bir tezahürü olmadığını biliyoruz. Ancak, Türkiye'deki demokrasiye yürüyüş, bizim gözümüzün bunu yavaşlatmak dedi, teşvik edecek bir tutum almaktır" dedi ve Türkiye'nin NATO için çok önemli olduğunu vurgulayarak "Türkiye olmazsa NATO da olmaz" şeklinde konuştu.

Bu arada Avrupa Konseyi'nin ilkbahar oturumlarında yeniden gündeme gelecek olan Türkiye konusuna ilgili olarak, sosyalist grubun önceden kararlaştırmış bir tutumla **birleşimlere** katılmak üzere temaslari içinde olduğu bildiriliyor. Özellikle İsmailiye sosyal demokratların bu konudaki hareketi çektileri ve Alman Sosyal Demokrat Partisi'nin desteğini eldeme çalışmaları ileri sürülüyor. İsveçli sosyal demokratlar, Türkiye'deki rejime demokratik denim denemeyeceği konusunda, kimi endişeleri gidermeye ve rahatlamak edecek bir karar tasarımlarını hazırlamaya başlıyorlar.

AYDIN ENGİN Tirmikçi

34 saatlik çalışma haftası

Önce bir soru: **Federal Almanya'da haftalık çalışma süresi 35 saate indirilebilir mi?**

Cevap, soru kadar yalın: **İyi olurt!**

Acaba neden? Öyle ya, örnekün ufak tefeginden, büyük tefegine kadar hangi işverene sorsanız sorun, bu soruya verilen yanıt pek kısa:

— **Federal Alman ekonomisi için yıkım olur...** diyorlar.

Acaba gerçekten yıkım olur mu? Yoksa olmaz da tam tersine sendelemeye başlamış Federal Alman ekonomisine destek mi olur? Sonra **"Federal Alman ekonomisi"** dedikleri nedir? Yıkılrsa bizim için iyi mi olur, kötü mü olur? Yıkılrsa ne yıkılır? O yıkılrsa yerine ne kurulur? Alın size, sorulması bile anlamsız görülen bir sorudan türemiş ve kanımca hiç de öyle geçiştirmeyecek sorular demetinden bir güdeste...

Federal Almanya'da haftalık çalışma süresi resmen 40 saat. Kimi kollarında bu 38,5 saate kadar da düşüyor. Hele kimi işletmelerde 36 saatlik çalışma haftası bile var. Ama pek çok işkolunda da haftalık çalışmaya süresi resmi rakamın üstünde. Bugün Federal Almanya'da haftalık full çalışma süresi **ortalama 43 saat 36 dakika**.

İşte bu yıl yenilenmesi gereken toplu sözleşme görüşmeleri başlamadan önce, Alman Sendikalar Birliği (**DGB**), toplu sözleşme masasının üstüne sadece ücret zammı istemi değil, aynı zamanda haftalık çalışma süresinin 35 saate indirilmesi istemini koydu. Kisaca **"35 Saatlik Hafta"** olarak anılan bu sendikal hedef bugün sadece sen-

dan izlesin, deyip, biz hem özetleyelim, hem de kolay anlaşılması için **"Tirmikçi"**ya çevirerek aktaralım. DGB sendikaları şu gerekçelerle savunuyorlar 35 saatlik çalışma haftasını:

● Bugün Federal Almanya'da 2,5 milyon işsiz var. 35 saatlik hafta olunca işverenler mecburen yeni işçi alarak eksiklen iş saatlerini dolduracaklar. Bu en kaba hesaba bir buçuk milyon işsiz iş demek tir...**Böylece sosyal devletin çatırdayan temellerini pekiştirmiş olacağız ve tam istihdamı yöneleceğiz.**

● Bir iş bulup çalışmaya başlayan insanları artıran satın alma gücü Alman ipeçzarına da fahriyelik ve hareketlilik getirecektir. Böylece kıtanı ıpeçzara da açmış olacağız ve...**soyal devletin çatırdayan temellerini pekiştirmiş olacağız...**

● Haftada beş saat eksik çalışan, yani kendine ait fazladan beş saatı daha olan işçiler daha **"sevklı"** çalışacaklardır... Böylece sosyal devletin daha güçlü olmasını sağlayacak bir emek üretkenliği (evet, aynen böyle diyorlar) kavuşacağız... **Ve devletin temelleri pekişecektir...**

Federal Almanya'da işçi sınıfının partisi (**DKP**) ne diyor?

Taa bu yazının başındaki gibi bir cevabı var bu sorunun: **En iyisini diyor.**

35 saatlik haftada rejimin temelleri pekiştirecek, çatlaıkları örtecek, delikleri yamamaya işlevler de edilebileceğini yadsınmayacak. Ama buna

İşkence görülenlerden Hasan Takt'ın komada olduğu bildiriliyor

Giresun'da TKP üyesi olarak

Giresun'da TKP üyesi olarak tutuklanan 23 kişiye ağır işkence

Giresun il ve ilçelerinde 11 Şubat tarihinde başlayan geniş operasyonlarda aralarında yörenin TÖB-DER, TUM-DER yöneticileri, öğretmen, avukat, memur, işçi ve gençlerin bulunduğu 23 kişinin "TKP üyesi oldukları" gerekçesiyle tutuklanarak ağır işkenceden geçirildikleri ve ayrıca 50 kişinin de arandığı öğrenildi.

Tutuklanan işkenceden geçirilenler arasında, Avukat Ali Faik Aydın, merkezi Giresun'da bulunan Doğu Karadeniz Kültür Derneği (DKD) Genel Başkanı Kaya İbityaroglu, Yönetim Kurulu üyesi Ayhan, TUM-DER Giresun Şube Başkanı Mehmet Aksu, Tirebolu TÖB-DER Şube Başkanı Ali Durdu ve öteki yönetim üyeleri Hilmi Aydın ile Hasan Karat bulunuyorlar.

Tutuklanılan arasında, ayrıca Giresun Lisesi öğretmeni Ömer Keleş, Seçkin soyadı bir genç, SEKA kağıt fabrikasında işçi Erol Aygün ve Suphi, PTT memurları Ali Doma, Timur Öztekin ve Ahmet İstar, Gürele Lisesi öğretmeni Cen Karahmetoglu, Feridun isimli bir

İlerici tutuklular Trabzon cezaevine sevkedilirlerken, Giresun Hükümeti tabibine baskı yapılarak hepsi hakkında "işkence görmemiştir" yazılı raporlar düzenletildi. Ama ailelerine bırakılan çamaşırları kan içinde ve işkencede sakatlananlar ailelerine gösteriliyor

genç, Sener Şırganca, Burhan Takır, Mustafa Kanan ve Hasan Bayramoglu isimli kişiler bulunuyor.

Federal Almanya Cumhuriyeti Avukatlar Derneği'nin 6 Mart günü Trabzon Sıkıyönetim Şube Komutanlığı'na bir telgraf çekerek, avukat Ali Faik Aydın'ın işkence altında olduğunu öğrendiklerini bildirerek ve serbest bırakılmasını istemesi üzerine Giresun ve çevresinde tutuklanan

23 kişi Trabzon Cezaevi'ne götürülürken hepsinin ellerine "işkence yapılmamıştır" diye "Sağlık Ocağı" doktorundan alınan düzmece raporlar verildi. Ali Durdu'nun kanısı, raporu veren doktora "nasıl verdin bu raporu, görmüyorsun musun kocamın halini?" diye sorunca, doktor açıkça "kendisine ağır baskı yapıldığını, mecbur bırakıldığını" söyledi. Ali Durdu'nun karısına kocasının kanlı elbiseleri geri verildi. Hasan Takır'ın babası, bütün ısrarlarına rağmen oğluya götürüldürüldü. Ali Durdu ise eşiyse görüldürken Hasan Takır'ın komada olduğunu bildirdi.

Türkiye Televizyonu, haberi "TUM-DER, TÖB-DER ve İG-İT'li silahlarıyla yakalandı" biçiminde verdi ve bir sürü silah gösterdi. Ancak, tutuklanan 23 kişinin hiç birinde silah bulunmuyordu. Ayrıca tutuklanılan hepsine işkence altında TKP üyesi olduğuna dair bir belge imzalatılmak istendi. Uluslararası Af Örgütü ise 7 Mart günü yayınladığı özel bildürde, avukat Ali Faik Aydın'ın örgütün özel himayesine alındığını açıkladı.

Saatlik 10 TL olarak alınan baskı sendikali hedef bugün sadece sendikali değil, politik savasının da odak noktasını oluşturma yönünde. Her alıyorsa parti kendi mesrebi ve ideolojisi uğrunda, savundukları sınıf çıkarları gereğince 35 saatlik hafta konusunda tutumunu belirliyor.

CDU/CSU gerici için tercih pek net. Onlar, "35 saatlik hafta ülke ekonomisi için ne demekse" yitimi olur..." diyorlar ve başka da bir şey demiyorlar.

Liberalleşen ekonomik sorunlar söz konusu olunca hemen hatırlayarak (Türkiye'deki faşist rejim söz konusu olunca da hemen unutturarak) FDP'nin, 35 saatlik hafta üstüne söyledikleri de özünde CDU/CSU gerici olduğundan pek farklı değil. Ama kuşkusuz çok daha ince, çok daha nazik ve çok daha hünerli karşı çıkıyor FDP...

Sosyal demokrat parti (SPD) ise her zamanki sakal ve bıyık tercihi içinde. Taa atası **Dönk Kautsky** den bu yana dengelemeye çabalandığı tekelci sermayenin çıkarları ile işçi sınıfının çıkarları arasında bocalıyor... Bocalaması uyarınca da sınıf-söz tercih ağır basıyor ve sosyal demokrasinin en sağında dörtlü giden bu parti de sonunda tekelilerin düğününe çağılıyor ve:

– Aman, diyor, aman... Çok iyi olur elbette 35 saatlik hafta. Ama ekonomi bu yükü kaldıramaz ki? İyisi mi önce ekonomiyi güçlendirelim, sonra şu sizin 35 saat meselesini görüşürüz. İyi siz işçiler olarak şimdiki şeyi yapın, biz SPD olarak sonra şeyi şaaptırır, sizi de şaaptırın...

Alman işçi sınıfının partisine, DKP'nin dedikine... geçmeden bir de DGB sendikalarından hemen tümünün yönetimini elinde tutan ve bugün 35 saatlik hafta savasının filli yürütücüleri durumunda olan **sosyal demokrat sendikali hareketi** dediklerine bir bakalım.

Türkiye Postası'nın bu sayısında orta sayılarda oldukça ayrıntılı olarak DGB sendikalarının görüşleri sergileniyor. Meraklı okuyucu, ora-

çok, dediklerin yayıncılarına karşı da olabileceğini yadırgamıyor. Buna buna sosyal demokratların vehmetliği "her derde deva" bir reçete olarak bakıyor, ne de kimi aşın "sof"cuların kafa bulanıklığına kapılıp "Bu çürümüş emperyalist düzenin ömrünü uzatacak her türlü önleme ve tabi 35 saatlik haftaya da hayır" diyor.

Federal Almanya'da komünistler 35 saatlik çalışma hakkına savasımıyla önce **mutlak art-değer ssmürsünde** görece bir daralma sağlanabileceğini görüyorlar. Rasyonallıyınca, otomatizyon (örneğin robotlar) gibi önlemlerle **asabi art-değer** ssmürsünde geometrik artışlar sağlayarak Federal Alman tekellerine karşı önemli bir kazanımdır bu.

Dahası tekelilerin iktidarı getirilemenin, işçi sınıfına "Federal Almanya'da pek ihtiyacı olan" kendi gücüne güveni, yitmezlikli karıtlamanın değerinin daha bir bilmezlikli bilince kavıyır komünistler...

Ve Dahası barış savasınının fabrikalarda, terzah başlarında yankılanması, işçi kitlelerinin eksiksiz bir bütün olarak barış savasına katılması için, 35 saatlik hafta savasının ne büyük ufuklar açtığı, becerikli militanların önüne ne kadar büyük olumsuz serildiğini görüyor komünistler...

Peki 35 saatlik haftayı elde edince ne olacak?

Hiliç... 34 saatlik hafta için savasmaya başlayacağız...

E, peki 34 saatlik haftaya kavuşunca?...

Dedik a, 33 saatlik hafta için savasmaya başlayacağız. 33 saatlik haftayı elde edince, 32 saatlik hafta için...

– E, bu böyle mi sürecektir? Daha doğrusu bu nereye kadar sürecektir?, diyenler varsa, bu da belli.

Devrime kadar, Yıkılası kapitalizm Federal Almanya'da da yıkılacak. Devrime giden yol, kapitalizmin dayanaklarını birer işyeri kırmaktan, zayıflatmaktan, tekelilerin egemenliğini olabildiğince sınırlamaktan geçmiyor mu?

İlhan Erdost'un katili faşist assubay serbest bırakıldı

İlerici yavancı İlhan Erdost'u, Mamak Askeri Cezaevi'nde öldüren faşist assubay Şükrü Bağ, Askeri Yargıtay tarafından serbest bırakıldı.

Ankara 1 Numaralı Sıkıyönetim Mahkemesi'nin sanıklar hakkında verilen 10 il 8 aylık hapis cezalarını görüşen Askeri Yargıtay 5. Dairesi, Metin Gündoğan, Ahmet Keleş, İbrahim Keskin adlı erler hakkındaki hapis cezalarını onaylarken, cınayetin esas sorumlularından faşist assubay Başçavuş Şükrü Bağ hakkında "dö-
verek ölüme sebebiyet verme" gerekçeli hapis kararını, gerekçeyi uygun bulmadığı için bozdu. Ancak bozma kararı ile yetinmedi ve tutuklu başçavuşun tahliyesine de karar verdi.

TİP hakkında yeni bir dava açıldı

Türkiye İşçi Partisi'nin 120 yöneticisi ve üyesi hakkında yeni bir dava daha açıldı. İstanbul 2 Numaralı Sıkıyönetim Mahkemesi'nde açılan davada, TİP yöneticisi ve üyelerinin işçi sınıfı diktatörlüğü kurmayı amaçladıkları, bu amaçla göçli örgüt kurdukları gerekçesiyle 6 yıl 8 ay ile 20 yıl arasında hapisle cezalandırılmaları isteniyor.

Bilindiği gibi, yine İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesi'nde görülen TİP davası, bir süre önce sonuçlanmış ve 102 TİP yöneticisi ve kurucusu 5 ile 8 yıl arasında değişen ağır hapis cezalarına çarptırılmışlardı.

22 DİSK yöneticisinin Zeki Kılıç'la dayanışması

12 Eylül'den sonra yurt dışına çıkmak zorunda kalmış olan ve İtaliya'da yaşayan 22 DİSK'li sendika yöneticisi Federal Alman makamlarına başvurarak, sığınma dilekçesi reddedilmiş. Sosyal-İş sendikası Genel Başkanı yardımcısı Zeki Kılıç'ın durumunu yeniden gözden geçirenler sığınma hakkının verilmesini istedi. Aralarında Kemal Daysal, Yücel Toprak, Gültekin Gazioğlu, Mehmet Karaca, Kemal Uzun ve Ayhan Kutlay'ın da bulunduğu 22 sendikacı, Zeki Kılıç'ın vatandaşlıkta atılacağı ve su anda da kesinleşmiş 12 yıl ağır hapis cezası olduğunu hatırlattılar.

TÜRKİYE

Federal Almanya'da yeni yabancılar yasası parlamento'ya geliyor

Federal Almanya, Avrupa'ya "örnek" oluyor

Belçika'da da kesin dönüşle zorlama önlemleri hazırlanıyor

Federal Almanya'daki Kohl hükümetinin yabancıları karşı aldığı tedbirler, yabancı işçi çalıştırmakta olan Batı Avrupa ülkelerinin hükümetlerine örnek olmaya başladı. Belçika'daki Martens-Gol hükümeti de hem hazırladığı yeni yabancılar yasası ile hem de meclise sunduğu yeni programla yabancıları karşı Kohl hükümetinin izinden yürüme kararında olduğunu gösterdi.

Belçika hükümetinin son ikibüç yıldı idari kararlar biçiminde yürüte geldiği yabancı düşmanı uygulamalar, şimdi yeni bir "yabancılar yasası" tasarı haline gelmiş bulunuyor. Yeni yasa özellikle ailelerin birleştirilmesi konusunda kısıtlayıcı önlemler getiriyor. Buna göre Belçika'da çalışan yabancı işçiler eşlerini ve çocuklarını istedikleri anda yanlarına getiremeyecekler. Ayrıca eş ve çocukların Belçika'ya getirilebilmeleri için belirli süreler de konmakta. Anne ve babanın getirilmesi ise yasaklanıyor. Yabancılar belediye başkanları belirli semtlerinde "oturma yasakları" da getiren yeni yasa, sosyal yardım alan yabancılar için bazı sınırlamalar öngörüyor.

Yeni yasa tasarısı belli olur olmaz Belçika'daki sendikalar, komünist ve sosyalist partiler, ilerici Hristiyan örgütleri, göçmen işçi ve öğrenci örgütleri tasarıya karşı açık grevler, gösteriler, kapalı salon toplantıları ve yürüyüşler biçiminde geniş bir kampanya açmışlardı.

Tasarının Mart ayının ilk yarısında meclis gündemine alınması üzerine ise, 13 Mart günü Demokratik Hukukcular Derneği'nin örgütlediği bir basın toplantısı düzenlendi. Toplantıya katılan tanınmış sosyal ve hukukçular yasayı eleştirirdi. Bu eleştiriler, yasanın yabancı işçileri "kalıcı" olarak görmemesi ve uluslararası anlaşmalara aykırı olması üzerinde yoğunlaşıyordu. Eleştirilerin üzerinde yoğunlaşıldığı bir başka nokta da, bu yasayla toplumdaki yabancı düşmanlığının daha da güçleneceği notakısıydı.

Yeni yabancılar yasa tasarınsında yer almamakla birlikte, hükümetin Mart ayı ortasında meclise sunduğu yeni "kemer sıkma" programına "geriye dönüş" konusuna da girmiş bulunuyor. Buna göre, üç yıl süreyle işsiz kalan ve Ortak Pazar dışı ülkelere gelen yabancı işçiler, "bir yıllık işsizlik sigortası prmlerinin" verilmesiyle yurtlarına dönüşe "teşvik" edilecekler.

Zimmermann'ın hesabı: Birinci kuşak dönsün, ikinci Almanlaşsın

● Yeni yasa tasarısı, bir yıl boyunca işsizlik yardımı alan yabancıların sınırdsı edilmelerini öngörüyor. Bu, bir yıl boyunca sosyal yardım alan yabancılar için bugün de geçerli. "6 yaş sınırı"nın da yasalasması öngörülmüyor.

Zimmermann, yabancıları altı demokratik kitle örgütlerine de yasak koymak istiyor

Federal İşçiler Bakanı CSU'lu Zimmermann, Nisan ayı sonunda yeni Yabancılar Yasası taslağını Parlamento'ya sunacak. 1965'den beri geçerli olan eski yasa da köklü ve niteliksel bir değişiklik yapma fikri, ilk olarak 70'li yılların sonunda SPD/FDP hükümeti döneminde ortaya atılmış, dönemim Hükümet Yabancılar Sorumlusu Kühn, bu değişikliği "Federal Almanya'nın bir göçmenler ülkesi" olduğu gerçeğine uyduklararak yapılmasını, yani yabancıların Alman toplumuna "entegrasyonu"nu önermişti. "Kühn Raporu" adıyla bilinen bu yeni öneriler paketi, parlamento içinde ve dışında sert tartışmalara yol açmış. Bugünkü CDU/CSU-FDP hükümeti işbaşına geldiğinde de, Kohl'un deyimleriyle "yeni-yeni sertleştirilmiş" bir yabancılar yasasının hazırlanması, iş politikasının en acıkarlı noktalarından birini oluşturacak. Hükümet, geçtiğimiz yılın Mart ayında bu yana sürdüğü ve ana ilkesi "birinci kuşak dönsün, ikinci ve üçüncü kuşaklar da burada kalacaklar" Almanlaşsın olan "yabancı düşmanı" bir yabancılar politikası izledi. Nisan ayında Parlamento'ya sunulacak olan yeni yasa-

nın "ön hazırlıkları" olarak, Federal Almanya'da eşine rastlanmamış bir yabancı düşmanlığı ortamı yaratılarak, yabancı işçileri geri dönüşe "özendirdi", eş ve çocukların buraya gelmelerini önleyici bir dizi yasa değişikliği yaptı.

Birinci ve ikinci kuşakla yaşamayı tamamen ayrı olan ve entegrasyonun "Almanlaşmakla" eş anlamlı olması temelindeki yeni tasarıda yasalaşacağına kesin gözüyle bakılan maddelerin başında, bir yıl boyunca işsizlik yardımı alan ve Federal Almanya'da kalma süresi on yıldan az olan yabancı işçilerin sınırdsı edilmesi geliyor ki, bu, bugün bir yıl boyunca sosyal yardım alan işçiler için de geçerli. Tasarıda,

eşleri buraya getirmek için bugün varolan kısıtlayıcı koşulların aynen kalacağı yolunda belirtilir olsa da, ikinci kuşaktan olup eşlerini yanlarına getirecekler için Alman vatandaşlığına geçme koşulunun da getirilebileceği bildiriliyor. Bunun dışında, "işsiz yabancı gençlerin Alman toplumuna entegre olmaları olanaaksız, zaten kendi ülkelerinde iş bulma şansları daha fazla" gibi gerekçelerle, 18 yaşındaki gençlere, yalnız bir cıraklık eğitimi yeri gösterilebilirlik takdirde oturma izni verilmesi önerisi de tasarıda yer alıyor.

"Aşırı politik uçlar"

"Zimmermann Tasarısı"nın yine bir yasa maddesi ile, oturma hakkı için gerekli olan 8 yıl Federal Almanya'da yaşamış olma koşulu 10 yıla çıkarılması. Yabancıların ilişkin olarak en tartışmalı konulardan biri sayılan "6 yaş sınırı" da tasarıda yer alacağına kesin gözüyle bakılan maddelerden. Yurt dışındaki öğrenciler için de yasada getirilecek kısıtlamalar arasında, ikinci bir dilde öğrenim görmeye olanak tanınmayacağı, sadece ilk 18 ay içinde ve yalnız bir kereye mahsus olarak bölüm değişiklerinin olanağı olacak yer alacak.

"Yabancı aşırı politik uçlarını sınırdsı edilmesi" de kendisine ilk edinecek yeni Yabancılar Yasa Tasarısı, yasaklanmış derneklerde çalışma yasalarını derhal sıfırladığını, "yapanı faaliyetler" gösteren politik kuruluşların yasaklanması öngörüyor. Tabii bu "aşırıların" sınırlarını yine getirilicak sayıyaacağı için, tüm demokratik kitle örgütleri kapatılma tehlikesiyle karşı karşıya kalacaklar.

Bu hükümetin, izlediği yabancılar politikasıyla 1990 yılına kadar 2 milyon yabancıyı geri göndermeyi planladığını söyleyerek geçtiğimiz günlerde "yabancı düşmanlığına karşı eylem hıfızası"nın düzenleyen örgütler, yabancı düşmanlığı hükümetini yeni yasa tasarınsa karşı ilk yığınsal çıkışı gerçekleştirmiş oldular.

ÖZETLE

İsviçre'de siyasal sığınmacılara baskı

İSVİÇRE'de Nisan ayına yürürlüğe girecek olan yeni sığınmacılar yasası, yaban-

Batı Avrupa'daki yabancı işçiler: Tehlike mi, kazanım mı?

Avrupa Konseyi yabancı işçiler sorununu tartışıyor

İSVİÇRE'de Nisan ayında yürürlüğe girecek olan yeni sığınmacılar yasası, Yabancılar polisine, oturma izni için başvuran sığınmacılar arasında ülkelerine geri gönderme yetkisi veriyor. Ayrıca yeni yasaya göre işyeri kadar sığınmacı işçilerin sonuçlandırma kadar verilen süresiz oturma izni de 6 ayı indiriliyor. Bu yasaya polisin sığınmacılar üzerindeki baskısının daha da artacağı belirtilir. Bu yasaya polisin sığınmacıların oturma izninin iptal edildiği, uçağa bindirilip geri gönderildikleri ve işi kişinin de yabancılar polisinde dövlüğü bildiriliyor.

35 saate karşı erken emeklilik (?)

SENĐİKALARIN 35 saatlik çalışma haftası istemine karşı başvurmadıkları manevra kalmayan işverenler ve Federal Mükümet, Nisan ayında yasalasmasi beklenen "Erken Emeklilik Yasa Tasarısı"nda yeniden yapıtları bir değişiklikle erken emekli olabilmeye yaşı 58'e indirdiler.

ÖTV sınırışı tutuklevlerini eleştirdi

KAMU İşçileri Sendikası (ÖTV) bünyesinde bir çalışma grubu oluşturarak Batı Berlin'deki sınırışı tutuklevlerindeki koşulları inceleyen savcı ve yargıçlar, on noktada topladıkları eleştirileri ve önerilerini geçen bir raporı işçileri ve Adalet Senatörükleri'ne verdiler. Savcı ve yargıçlar, raporlarında özellikle, sığınma başvurusunda bulunmuş işçilerin çok uzun süre sınırışı tutuklevinde tutulmalarını, avukat ve tercümanlarla yapacakları görüşmelerin engellenmesini ve tutuklevi koşullarını eleştirdiler.

Ölüm füzeleri için 655 milyon mark

MİLYONLARCA işçinin yokolmasına göz uman ve sosyal harcamalardan sürekli kesinti yapan CDU/CSU-FDP hükümeti, geçtiğimiz günlerde parlamentoda Yeşiller grubunun bir sorusu üzerine, orta menzilli füzelerin geliştirilmesini için bu yıl 620 milyon Mark harcama-cısını açıkladı. Toplam 108 Pershing-2 ve 96 Cruise Missiles füzelerinin geliştirilmesini için öngörülen bu tutar, 1985'te ise 655 milyon Mark'ı bulacak.

Avrupa Konseyi Temsilciler Meclisi'ne bağlı altı komitelerden biri olan "Göç, Sığınmacılar ve Demografi Komitesi"nin düzenlediği "Yabancılar: Tehlike mi, kazanım mı?" adlı sempozyum gazetemizin baskıya girdiği 20 ve 21 Mart günlerinde Strasbourg'da başladı. Avrupa Konseyi'ne üye ülkelerdeki yabancıların ve büyüyen yabancı düşmanlığının durumunun ele alınacağı sempozyum, tartışmaları üç konuda sürdürecekti: 1) Yabancıların dün, bugün ve geliş nedenleri; 2) Yabancı düşmanlığının nedenleri ve aldığı somut biçimler; 3) Yabancıların entegrasyonu. Bu üç konuda iki konuşmacının sempozyum tebliğlerinden sonra katılanları söz alıp konuşacakları sempozyuma Batı Avrupa'nın Konsey'e üye ülkelerinden politikacılar, basın mensupları, işçi

ve işveren kuruluşlarının temsilcileri, öğretmenler ve sosyal hizmet görevlileri, yabancılarla ilişkin konularda görevli hükümet uzmanları ve memurları ve yabancılar konusunda faaliyet gösteren uluslararası örgütlerin temsilcileri katılıyorlar.

Hatırlanacağı gibi geçtiğimiz sonbaharda yapıldığı oturumda yabancılar ve yabancı düşmanlığı sorununu ele alan Avrupa Konseyi'nin Temsilciler Meclisi "Göç, Sığınmacılar ve Demografi Komitesi"ne bu konuda çeşitli kesimlerin görüşlerini serbestçe ortaya koyabilecekleri bir sempozyum toplama görevini vermişti.

Türkiye Postası muhabirinin de katıldığı ve izlediği sempozyumun sonuçlarını gelecek sayımızda bildireceğiz.

Mönninghoff işçileri direndiler ve kazandılar

Kapanma tehlikesiyle karşı karşıya bulunan Hattingen'deki Mönninghoff fabrikasının 800 işçisi, patronun işçilerin tüm istemlerini kabul etmek zorunda kalması üzerine 29 Şubat'ta işçileri yaparak dört hafta süren işgale son verdi. Fabrikada çalışan tüm yabancı işçiler işgale aktif katılmışlar, bu protesto eylemi, bölgedeki diğer fabrika ve maden işçileri tarafından da büyük destek görmüştü.

"Sipariş yokluğu" neden gösterilerek kapatılmak istenen Mönninghoff fabrikasının işçileri, işletmeyi işgal etmekten sonra üretimi de sürdürmüştü. Ayrıca işçilerinin güvencesi için gerekli olan krediyi vermeyen bankalar da, işçiler, eşleri ve çocukları tarafından sembolik anlamda işgal edilmişlerdi. Mönninghoff işçileri, fabrikanın Eyalet yönetimini tarafından satın alınıp kamulaştırılmasını istemişlerdi.

tin yeni yasa tasarısına karşı işçi yığınları çıkışı gerçekleştirmiş olduklar.

Belçika'da grizu patladı: 4'ü Türkiyeli 7 işçi öldü

Belçika'daki maden bölgesi Limburg-Eisden'deki maden ocasında 8 Mart günü grizu patlaması sonucu 7 işçi yaşamını yitirdi. Eisden mahallimizin bildirdiğine göre 4'ü Türkiyeli, 2'si Belçikalı ve 1'i de İtalyan olan 7 genç işçi, bir "kaza" sonucu değil, yine gerçekleştirmiş oldukları sonucu öldü.

Olay anında ocakta bulunan işçiler, sorumluların ocakta grizu gazının yayıldığını bildikleri halde işçileri haberdar etmedikleri, bu yüzden çalışanları bile ölüme gönderdiklerini bildiriyorlar.

O gün maden ocasına inen işçiler, elektrik kesilmesi nedeniyle makinelerin durmuş olduğunu gördüler. Elektrik kofrasını tamir eden elektrikli, kontrol bölümüne salteri indirmesini söyleyince anı olarak gelen elektrik, havalandırma makinesini çalışmadığı için, saatlerce ocakta yayılmış bulunan grizu gazı yüzünden patlamaya yol açtı. Beş kişi o an parçalanarak can verdi, diğer iki kişi işe olay yerine yakın olduğundan zehirlenerek öldü.

Gazın kokusunu daha önce farkedip kaçabilen iki işçi ve yine kaçmayı deneyip başarısız olan bir işçi işe zehirlenip hastahaneye kaldırıldılar. Diğer iki işçi işe zehirlenmenin etkilerinden hala kurtulamadığından, hafıza kaybına uğradı.

Faciadan kurtulan işçiler ayrıca, kurtarma ekiplerinin beş buçuk saatlik bir gecikmeyle ocaktan indiklerini bildiriyorlar. Brüksel'de yayınlanan Le Soir Gazetesi, madenin kontrol merkezinin modern grizu araçlarıyla donatılması olmasına rağmen gaz birikmesini saptayamaması olmasının anlaşılabilir bir durum olarak yorumladı. Ayrıca Limburg madenlerinin zarar etkileri ve hükümetin kemer sıkma politikası, zarar eden işletmelerde kır artıncı önlemler almaya zorlandığına hesaba katılırsa, bu son maden cinayetinin de bir üretti zorlaması sonucu meydana geldiği açığa çıkıyor.

Gençlerin Federal Almanya'da başlattıkları hareket yeni bir aşamaya ulaştı

Bölücü bir girişim daha: Yabancılar Sendikası

Şubat ayı sonlarında Federal Almanya'daki bir grup İspanyol sendikacı, Deutsche Gastarbeiter Gewerkschaft (DGG) adı altında bir "yabancı işçiler sendikası" kurulduklarını açıkladılar. "Alman sendikalar biz azınlıkların sorunlarıyla yeterli kadar ilgilenmiyor" gerekçesiyle kurulan DGG, yerli ve yabancı işçilerin birliğini parçalamaya ve yabancı düşmanlığını ve milliyetçiliği körüklemeye amaçlı hizmet olan bir girişim olarak yabancı ve Alman işçiler arasında sert tepkilerle karşılandı.

DGG'nin kuruluşunun açıklandığı basın toplantısında söz alı konuşan Opel firması yerli temsilcisi Hüseyin Tergez ve Yasar Nuri Akkeçe, "Biz yabancıların tek alternatifini veriyor. O da, Alman sendikalarının içerisinde daha aktif olarak yer almaktır" diyerek bu bölücü girişime karşı çıktılar.

Frankfurt'ta bedelli askerlik kurultayı

- 24 ve 25 Mart günleri yapılacak olan ve tüm yerel komitelerin temsilcilerinin katılacağı Kurultay'ın sonucunda, Federal Almanya çapında bir fist girişim kurulması bekleniyor

Federal Almanya'daki Türkiye'li gençlerin bedelli askerlik uygulamasına karşı başlatılan hareket bir çığ gibi büyüyen yeni bir aşamaya ulaştı. 24 ve 25 Mart günleri Frankfurt'ta Haus der Jugend'da yapılacak olan Federal Almanya çapındaki "Bedelli Askerlik Kurultayı"na katılacak olan yerel girişim temsilcilerinin bu Kurultay sonucunda Federal Almanya çapında yürüten çalışmalarını koordine edecek bir üst girişim kurmaları bekleniyor.

Bu Kurultay'a hazırlık olmak üzere 17 ve 18 Mart günleri Düsseldorf, Essen ve Bergkamen kentlerinde yapılan toplantılarda Ruhr bölgesindeki 28 yerel Bedelli Askerlik girişiminin temsilcileri Frankfurt'taki "Genel Toplantı"ya görüşecekleri önerileri tartıştılar.

Terçüman'ın karşı kampanyası

Federal Almanya'da gençlerin bedelli

askerlik uygulamasına karşı giriştiikleri hareketin ilk başlarında gençlerin bu sorununa sahip çıkar görünen **Hürriyet** ve **Terçüman** gazeteleri, hareketin ciddi boyutlara ulaşması üzerine tavrılarını değiştirdiler.

Hürriyet gazetesi gençlerin haberlerine yer vermemeyi bırakırken, **Terçüman** gazetesi gençleri "frenleme" çabasına girdi. Bu gazete 1 Mart günü sayısında birinci sayfaya iri harflerle "Başbakan'ın Terçüman aracılığı ile gençlerimize mesajı: Bedelin düştürülmesini inceliyoruz" diye başlık attı. Oysa bu haberin hiçbir ciddi yanı yoktu. Terçüman muhabiri Özal'a Meclis'te ayak üstü bedel konusunda bir soru yöneltilmiş ve Özal'da "ayak üstü" bir yanıt verilmemiştir.

Aynı gazete 17 Mart günü sayısında ise, gece birinci sayfa'dan iri harflerle "Bedel üzerinde duruluyor" diye başlık atarak şişirme bir haber daha yaptı. Hükmü gençlerin bedel konusundaki istekleri üzerinde duruldu. Gençler hükümetin bu konudaki çalışmalarını yakından takip etmeliydiler ve "beklemeliydiler". Terçüman gazetesi böyle haberlerle gençlerin sorunlarına "sahip çıkıyor" gibi bir görünüm yaratmayı, ama öte yandan da bedele karşı yürüttükleri

Göppingen ve çevresi askerlik çağındaki gençler komitesi 4 Mart günü bir bilyardo turnuvası düzenledi. 19 gençin katıldığı turnuvada Ahmet Akçarak birinci, Şaban Ersan ikinci, Ali Gündüz üçüncü olarak kapılarını komite başkanı İsmail Biriz'den aldılar.

bu güçlü hareketten onları vaz geçirmeyi amaçlıyordu.

Toplantılar ve şenlikler sürüyor

Bu arada bedelli askerlik uygulamasına karşı kurulmuş yerel girişimlerin düzenledikleri toplantılar ve şenlikler Mart ayı içerisinde de sürdü. 3 Mart günü Herrenberg'li askerlik çağındaki gençlerin Evangelische Gemeindehalle'de dü-

zenledikleri şenliğe 200 genç ve aileleri katıldı. Genç Mart ayının başlarında Heilbronn'da düzenlenen toplantıya 90 genç katıldı. Beraberinde anne ve babalarını da getirmişlerdi. Toplantının en büyük özelliği salondaki kadın ve genç kızların konuşluğu idi. Renschheid'daki gençlerin ise 31 Mart günü saat 15'de Lindenhof 13 numarada bir toplantı yaptıkları bildirildi.

Siegen'de Geisweid işletmelerinde işveren, IG-Metall listesinin işçi temsilciliği seçimlerinde kazanmasını önleme hesabında...

İşçi temsilciliği seçimlerinde böl ve yönet : Türk listesi

Siegen'deki Geisweid gelik işletmesinde de, ilk olarak bu yılki seçimlerde IG-Metall Sendikası'nın listesine karşı işveren destekli "Türk listesi" işyeri işçi temsilciliği seçimlerine katılıyor. 440'ı Türkiye'li olan 4600 işçinin çalıştığı işletmede, önceki seçimlerde IG-Metall listesinden temsili olarak seçilen iki Türkiye'li işçiden biri, bu yıl karşı safına geçerek bu "Türk listesi"ni oluşturdu. IG-Metall'in ise bu yılki listesinden 4'ü Türkiye'li, 1'i İspanyol ve 1'i de Şili'li olmak üzere 6 yabancı adaylığını koydu.

IG-Metall, Xhonnoplar (Xhonnoplar, Gmübu

Metall listesinin seçilmesi için çaba harcayan Ziya Albayrak ile konuşuk. Adaylığını geri alması ihtimali var. Bu listenin kazanması sansına gelinece; yok denemek kadar az ama yerli ve yabancı işçiler arasında yaratmak istedikleri düşmanlık, bu seçimlere kendi listesi ile katılan gerici

CVM sendikasının işine yarayacak. Hadem'e teşekkür edip, Lutz Schablon'a konuşmaya başlıyor. Son derecede dinamik bir sendikacı olan Lutz Geisweid'da işverenin korkulu rüyası olmuş. Yabancı işçilerin işletmedeki tüm haklarının savunucusu. Türkiye'li yerli bölge-

deki her demokratik istem ve girişimini destekliyor.

Türkiye Postası: Geçenlerde Geisweid'a yeni olarak alınması sırasında birtakım baksızlıklar yapılmak istendiğini öğren-dik. Bu konuda bilgi verir misin?

Schablon: Bu yıl işletmeye yüz çarık alınacaktır. 100'ü yabancı, 1500 kişi bas-vurdu. Yapılan genel sınav sonucu 94 Al-manın yanında 6 Türk kazandı. Ancak patron, Türkleri işe almamak için onları tekrar bir özel Almanca sınavına tabi tut-maya çalıştı. Biz buna karşı çıktık. "Ya-

ikimizin de basın kartı olmadığından fabrikaya nasıl gireceğimizi düşünüy-dürüyoruz. Korktukumuz başımıza geli-yor. Kıpıcıya yalvarıyoruz, nüh diyor peygamber diyor. "İçeri girebilsek ge-risi kolay" diyorım kendi kendime. "Ya-nımızza Lutz ve Ferhat gibi sendikacıları aldık mı, resim de çekeriz, röportaj da ya-parız". Tam o sırada Ferhat bizi görerek içeri girmemizi sağlıyor. Ancak verilen dilekçe, Türk listesine yer alanların pa-trona kadar çıkarak engellemeye çalışmaları yapmalarından dolayı kabul ediliyor.

üzere, 11 Mayıs 1982'de bir araya geldik. Yabancı işçilerin, 4 yabancı işçiyi kuydu.

IG-Metall Yabancılar Çalışma Grubu nun Başkanı ve Gisweid işletmesinde işyeri işçi temsilcisi Ferhat Fikri, sorularımıza yanıtladı.

Türkiye Postası: Sendikamızın Yabancılar Çalışma Grubu 24 Şubat günü, önümüzdeki işyeri işçi temsilciliği seçimleri konusunda bir basın toplantısı yaptı. Amacı neydi bu basın toplantısının?

Fikri: Seçimlerde, yabancı işçilerin nasıl bir tutum alacaklarını basın yoluyla kamuoyuna duyurmak istedik. Tüm yabancı işçilere bu seçimlerin önemini duyurmaya çalıştık. Çünkü ancak şimdi seçilecek sağlam kadrolar 35 saatlik çalışmaya haftası istemini yaşamaya geçirme savasında daha aktif olacaklardır. Yabancı işçileri bu seçimlerde ve bundan sonraki çalışmalarında sendikal harekete destek olmaya, IG-Metall listesinin kazanması için çaba harcamaya çağırıyoruz.

Şu anda işçi temsilcisi olan ve 35 kişilik IG-Metall listesinde de birinci sırada yer alan Hermann Hadem ve ikinci sıradaki Lutz Schablon ise, sorularımıza şöyle yanıtladılar:

Türkiye Postası: Basın toplantısında, Geisweid'da IG-Metall listesinde karşı bir "Türk listes" çıkacağı söylendi. Bu konuda şöyleceklemliniz neler?

Hadem: İşveren tarafından çıkartıldığı açık olan bu listede görüldüğüne sadece 5 Türk'ün adı geçiyor. İlk sıradaki işçi, işletmede terimculanık yapan ve patronlara karşı çok iyi olan Firuzan Büyükalıcılı; ikinci sırada, işletmede memurluk yapan ve bugüne kadar hiçbir işçiyi faydası dokunmamış olan Ender Bayer, üçüncü sırada -ne yazık ki- 9 yıl süreyle IG-Metall'li olarak işçi temsilciliği yapmış, ancak kendisinin ve işverenin çıkarlarını sınıf kardeşlerinden üstün tutarak önekiyle yapmış olan Hasan Ali Ökten, dördüncü sırada listesindeki diğer işçilerle ortak yani olmayıp boş umutlara kapılmış, kandırılmış bir arkadaşımız olan Ziya Albayrak yer alıyorlar. Beşinci sıradaki kişi ise bu listenin yaratılmasına öncülük yapan, patronun en yakın adamı ve işverende Alm Şefliği yapan, ve soyadı Tekin olan biri. Şimdiye kadar ellerine çok değmiş, onlarından bir damla terakümamış bu kişiler Türkiye'deki işçileri "bize oy vermezsen sen isten atarız" diye tehdit etmekte kalmıyor, işçileri arasına ilişik sokarak işverende yabancı düşmanlığına da zemin hazırlıyorlar. Kardeş IG-

Geisweid Çelik İşletmesi Betriebsrat bürosunda: Rolf Schnitz, Herman Hadem, Ahmet Çelik ve Bayram Ali

SENDİKACI GÖZÜYLE

İşçi temsilciliği seçimleri ve görevlerimiz

Çalışanların sosyal yaşantısı, özellikle sendikaların, hak ve çıkarlarının alınması, alınan hakların genişletilmesi yolunda verdiği etken, fakat henüz bitmiş olmayan mücadeleleri sonucu birinci oranda da olsa değişti, gelişti. Bütün bu kazanımlar toplumu yapısını etkiledi, temel olduğu gibi kaldı:

- Üretim araçları üzerindeki özel mülkiyet hakkı daha belirli güçlerin, azınlığın, yani patronların elinde kaldı.
- Neyin nerede, ne kadar, hangi koşullarda ve kaç işçi ile üretilceğine patronlar karar vermektedir.
- İşçiler, emekçiler kendilerine ait olmayan işlerde, başkalarının öngördüğü koşullarda, yaşamalarını sürdürebilmek amacıyla bağımlı olarak çalışmak, işgüçlerini satmak zorundadırlar.

İşverenlerin ekonomik güçlerine, bu gücün tabii sonucu olan politik güçler de eklenmekte, bu sayede çalışanların yakından ilgilendiren yasalar onların, yani patronların istediği biçimde çıkarılmaktadır.

Bu yasalardan biri de, 1972 yılında çıkarılan İşyeri Teşkilatı Yasasıdır. Yasa, parlamentodaki güçler dengesiyle bir ürünüdür. Yasa, işçi temsilcilerinin çalışanların yakından ilgilendiren, sosyal, ekonomik ve personele ilişkin konulardaki etkileşimlerini kısıtlamıştır, fakat aynı kararlılıkla söyleyelim

mayaya çalıştı. Biz buna karşı çıktık. "Yaşayan genel senay zaten Almanca idi" dedik. Sonunda bu gençler işçileri alımlarına aley uzun bir uğraştan sonra... Ayrıca bizim işverende yeni işçi alınacaksa 10 kişiden 2 kişiyi yabancı oluyor. Bu da uzun bir mücadele sonucu patrona dayattığımız bir konu. Şimdi artık bizim yaşamaya geçiyor burada... İşyeri işçi temsilciliği seçimleriyle ilgili olarak da Türkiye Postası aracılığıyla yabancı işçilere, yerli işçilerle güçlerini birleştirme çağrısı yapmak istiyoruz.

Daha sonra fotoğraf çekim arkaasında birlikte Geisweid işletmesinde diğer işçilerle röportaj yapmak istiyoruz, ancak

mayaya çalıştı. Biz buna karşı çıktık. "Yaşayan genel senay zaten Almanca idi" dedik. Sonunda bu gençler işçileri alımlarına aley uzun bir uğraştan sonra... Ayrıca bizim işverende yeni işçi alınacaksa 10 kişiden 2 kişiyi yabancı oluyor. Bu da uzun bir mücadele sonucu patrona dayattığımız bir konu. Şimdi artık bizim yaşamaya geçiyor burada... İşyeri işçi temsilciliği seçimleriyle ilgili olarak da Türkiye Postası aracılığıyla yabancı işçilere, yerli işçilerle güçlerini birleştirme çağrısı yapmak istiyoruz, ancak

Böylece ne röportaj yapılabiliyoruz, ne de seçim çekebiliyoruz. Bunun nedeni IG-Metall'in işçi temsilciliğine ilişkin memurlar listesinde birinci sırada yer alan Siegfried Dreher'e soruyoruz: "Neden olacak" diyor, "işveren Türkiye'deki işçilerin ne koşullarda çalıştıklarını öğrenmenizde korkuyor, onun için". Ama yine de Lutz'un, Ferhat'ın, diğerlerinin resimlerini çekiyoruz. Tam vedalaşırken, içeriye "Türk listesini"nden adaylığını koyan Ziya Albayrak'ın kardeşi Mehmet giriyor seçime. "Ağabeyim Türk listesindeki adaylığını geri aldı" diyor. Hep birlikte sevinyoruz.

Ümit KÖSEOGLU

Sınırlı ve yetersiz yasalardan yanısıra, bir de çalışanların destek ve dayanışmasından yoksun olan bir temsilciliğin, giderek artan iş kavgası ortamında bizim hak ve çıkarlarını koruma ve genişletme mücadelesinde patronlara karşı etkinliği daha da azalacaktır. Bu nedenle esas raki, gerçek hedef işçi temsilciliği değil, bizi bize kırdırmaya çalışan patronlar olmalıdır.

Bütün bunlara rağmen işçi temsilciliği üyeleri eleştirilemeyecek, "dokunulmazlığı" olan kişiler değildir. Elbette onlar da eleştirilebilir ve eleştirilmelidir de... Yanlış eleştirinin yeri ve zamanı çok önemlidir. Eleştiri için örgütsel toplantılar vardır, sendika temsilciler kurulu toplantıları vardır. Bu toplantılarda eleştirinin yeri ve zamanı gelmiş demektir. Bir konuşumun kavrayamadığı da zaten bu değil midir?

İşveren veya onun temsilcilerinin bulunduğu yerde işçi temsilciliği yüklenmek, onlara eleştirinin ösünde küfür etmek, belirli grupların işi olan kastlı davranışlar ve amacı her ne pahasına olursa olsun işçi temsilciliğini yıpratmaktır. Zira bu tür davranışlar, bu zamana kadar patronun yaptığı yıpratma görevinin bu kez, belirli güçlerle üstlenilmesi, Bu tür davranışlar "böl ve yönet" ilkesinin uygulayıcısı patronların ekmeğine yağ sürmek demektir. F. Almanya'da yerli-yabancı, tüm çalışanlar zorlu günler bekliyor. Bir yanda işyerimizin korunması ve yeni işyerlerinin açılması için tam ücretle 35 saatlik çalışma haftası kavgası süresür, diğer yanda gerici hükümetin çalışanların sosyal haklarına saldırıları giderek artıyor. İşyerlerinde giderek artan bir randıman baskısı ve robotlaşma var. Bu görevlerin üstesinden gelebilmek için birlik ve beraberliğe bugün her zamankinden çok gereksinim var.

ROSTAV

Biri Türk, biri Yunanlı iki müzik sanatçısı Ege'deki savaş kıskırtıcılarını yatılıyor

Maria Faranturi ve Zülfü Livaneli

Paris'te büyük ilgi gördüler

● Faranturi, "Komşu olan ülkelerimizin çok zengin ve köklü olan kültürünü halklarımızca tanımıyor. Bugün aydınlarla ve ilerici sanatçılara düşen görev, diğer ülkenin kültürünü elden geldiğince tanıtmak. Bu, dostluk ve barışın vazgeçilmez öğelerinden biridir" diyor

21-22 Şubat tarihleri arasında Paris Şehir Tiyatrosunda beş konser veren Maria Faranturi ve davetli sanatçı Zülfü Livaneli Fransız basınının sanat alanında son günlerde en çok sözünü ettiği yabancı sanatçılar oldu.

Maria Faranturi

Maria Faranturi, Yunanistan'da albaylar cuntası sırasında, Mikis Theodorakis'in bestelediği şarkıların Yunan halkının baskıya karşı direnişinin simgesi olmuştu. Bugün repertuvarında, Seferis, Ritsos, Ellitis, Lorca, Sabahattin Ali, Yaşar Kemal'in şiirleri, Theodorakis'in yanı sıra Hacıdakis ve Livaneli'nin besteleri yer alıyor.

Faranturi, Atina'nın işi mahallelerinden birinden, Neo İonia'dan geliyor. Çocukluğu, Metaxas diktatörlüğünün, nazi işgalinin, iç savaşın belki de en çok kurban aldığı bu işi semtinde, yoksulluk içinde geçti. Maria Faranturi'yi 1963 yılında bir halk konserinde tesadüfen tanıyan besteci Mikis Theodorakis, henüz 16 yaşındaki bu genç kızın, yapıtlarının ideal ikracı olduğunu karar verince de Lambrakis Gençlik Örgütü'nün konser-

Geçtiğimiz ay Paris'te konserler veren Maria Faranturi ve Zülfü Livaneli, Fransız basınının son günlerde en çok sözünü ettiği yabancı sanatçılar oldu

lerinden başlayıp uluslararası boyutlara ulaşan yeni bir serüven başladı. Bu genç Yunanlı şarkıcı kız için... 1967'de, Yunanistan'da faşist albayların erki zorla ellerine geçirmelerinin ardından Theodorakis tutuklanınca, Maria Faranturi yurt dışına çıkıp ölüü bestecinin yapıtlarıyla Yunan halkının direnişini uluslararası kamuoyuna duyurmaya katkıda bulundu. O günlerden bu yana da barış, özgürlük ve yeni bir dünya isteyen türklerle dünyayı bir ucundan öteki ucuna katedip dünüyor.

● Maria Faranturi, son Paris konserlerin-

den sonra Türkiye Postası muhabirine şunları söyledi: "Komşu olan ülkelerimizin kültürleri çok zengin ve köklü. Ne var ki iki ülkenin halkı da karşıldıkları kültürünü yeterince tanımıyor. Bugün, aydınlarla, ilerici sanatçılara düşen görev diğer ülkenin kültürünü elden geldiğince tanıtmak. Kültürel tanışıklık, dostluk ve barışın vazgeçilmez öğelerinden biri.

Maria Faranturi, müziğin en doğrudan, duyguların en çabuk uyandırıcı sanat dallarından biri olduğunu vurguladıktan sonra, "İşte bunun için müzik anajze olmalı, barış ve daha iyi bir yaşam için araç

olarak kullanılmalı" diye açıkladı düşüncelerini Türkiye Postası'na.

Kıbrıs konusuna da değinen Yunanlı şarkıcı Maria Faranturi, bu sorunun barışçı yollarla, bir masa çevresinde tartışılarak Kıbrıs halklarının istemleri ve çıkarları doğrultusunda çözülmesi gerektiğini açıkladı. "Türkiye, Yunanistan ve Kıbrıs, dünya coğrafyasının en duyarlı noktalarından biridir" diyen Faranturi, "Amerikalıların elinde oyuncak olup yeni gerginlikler yaratmak son derece gereksiz" dedi.

Zülfü Livaneli

Paris'teki ortak konserler sırasında Le Matin gazetes'i'nin sorularını yanıtlayan Zülfü Livaneli, müziğini şöyle tanımladı: "Şarkılarında Türk halk müziğinin, klaviklerin, armoni açısından batıdan etkileri bulunabilir. Aslında yeni bir sentez gerçekleştirmeye çalışıyorum. Bu da enstrümental düzeyde, eski bir müzik aleti olan sazın, çağdaş aletlerle birarada çalınmasında yansıyor. Türkiye'de anlaşılabilirlik taklit olmayan yeni bir armoni bulmaya çalışıyorum."

Bestelerinin işi Türk ya da yabancı çağdaş ozanların şiirlerini kullanıyorum. Elmad, Aragon, Neruda'nın şiirlerini besteledim. Bir avuç aydın için değil, herkes için müzik yapmak istiyorum." Müziğinin Theodorakis'in müziğinden ayrı olduğunu belirten Livaneli, bu konuda "ben hiçbir zaman milliyet ya da ağıtışın müziği yapmadım" deyip şunları ekliyor: "Tabii aramızda benzerlikler var, ikimiz de geleceksel halk müziğinden yola çıkarak ona kendi kültürümüzün de üssesinde boyutlar kazandırmak istiyoruz."

Gurbetteki sanatçılarla söyleşiler: Meral TAYGUN

‘Avrupalıların dayattığı biçimde bir

“çok uzaklardan geliyoruz..”

KONSER

Avrupalıların dayattığı biçimlere bir göçmen kültürüne inanmıyorum,

Meral Taygun tanınmış bir sanatçı. Türkiye'de "halk'a inen" değil, "halk'a yükselen" onurlu sanatçılardan biriydi. Üç yıl aşkın bir süredir çalışmalarını Batı Avrupa'da sürdürüyor. Türkiye'de gençleri tiyatro oyuncusu ve yönetmeni olarak yetiştiriyor, kendi oyunculuğu devam ediyor, çeşitli sanatsal, kültürel etkinliklere katılıyor. Avrupa'nın dört bir yanında şiirler okuyor, dopdolu bir yaşamı var.

Bu doludizgin yaşamının bir saatten fazlasını Türkiye Postası'na ayırıyor. Küçük bir odada uzun süre konuştuk ve anlattı. Bir söyleşi kapsamını aşan boyutlarda sorular: Göçmenlik, kültür, özümseme politikası, sanat, tiyatro, sanatçının görevi, Brecht...

"İnanmıyorum göçmen kültürünün olduğuna" diyor Meral Taygun, hemen ekliyor: "Yani Batı Avrupa ülkelerinin dayattığı tarzda bir göçmen kültürüne inanmıyorum. Yoksa tabii ki göçmen bir kültür var. Bunun sağlıklı olması ancak diğer kültürlerle alışveriş halinde gelişmesine bağlı. Oysa bir ayrımcılık güdüyor bu konuda da. Yani Türkiye'de göçmen kendi kültürünü, Fahiş göçmen kendi kültürünü beraberinde getirsin, onu kullansın isteniyor. Hatta kendi ülkelerinde ölmüş, yok olmuş bazı etniklikleri canlandırmak, onları göçmen kültürü olarak yaşatmak eğilimi var. Örneğin göksek dansı. Budur senin oyna- dığında skandal kopu nereyese. 'Ne demek, ne hadlerini!' dendi. 'Ne ilgisi var kendi kültürleriyle?' dendi. Bakış açısı büyüdü olaya. Doğal olarak tarihsel ve toplumsal gelişime içinde bazı sanatsal olaylar yok oluyor, bazıları da varlıklarını sürdürüyorlar. Avrupa ise tutulduğu 'doğuculuk' (oriantalizm) hastalığından kurtulamadığı için yoklamak dillitmek çabasında. Bunun istenmesinin nedeni ayrımcılık politikası güdülmüş. Çok ustaça, azınlıklar kendi işlerine kapalı, 'benimle kaynaşmıyorlar' diye bilimek. Oysa Brecht'i yorumla- yarak isteniyor, kendi kültürünün bakış açısından yorumlar, birşeyler katar. Budur kültür alışverişini, budur kültürü zenginleşme, yani göçmen kültürü, kendinden birşeyler vererek, bulundu- ğu ülkenin kültüründen birşeyler alarak yepeni bir olay yaratmak, sağ- lıkli kültürel gelişme ancak bu boyut-

larda olur. Yoksa küçük yöresel etkinliklerle, 'sen kendi kültürünü al gel, ben sana herhangi birşey vermem' anlayışıyla olsa olsa tek tarafı kültür sürdürülsü olur."

"Bu konuda yapılan çalışma hiç yok mu?" diye soruyoruz. "Var" diye yanıtlıyor. "Büyük kültürel projeler, yalnızca o ülke adınlarına gelir kaynağı sağ- lıyor. Göçmen azınlıkları ise bundan bir yarar görmüyor. Böylelikle hem bir şey yapmış olmanın rahatlığına ka- vuşuyor, hem de yatırımlar göçmenlere değil kendi insanlarına dağılıyor, böy- lesine bir vurgun bu. Gerçi bu konuda- ki suskunlukta bizim adınlarımızın payı da büyük. Yıllarca önce buraları yerleşip, kendi konularını korumak için, 'benim insanlarımız üzerinde oynan- manın oyun nedir, bu projeler neyi amaçlıyor' sorusunu sormak gereği duymamışlar, duymuyorlar, bu açıdan sorumlulukları var."

"Bir yabancı profesyonel sanatçı ola-

rak size kolaylıklar tanınıyor mu?" di- yecek oluyorum, çok kesin bir yanıt ver- yor: "Hayır. Hatta profesyonel sanatçı istemiyorlar diye bilirim. Her zaman 'önce Türk, sonra sanatçı' olarak bak- ma eğilimleri var. Özellikle Türkiye- lerin yoğun olduğu, 'yani yahudiler' di- ye adlandırıldığı Federal Almanya'da. Bunun nedenini çok düşündüm. Zanne- derim kültürel gelişmenin başka geliş- meleri de yanında getirebileceği korku- tuyor. Kültür, başka sınırların ilk eşliğidir. Kültür düzeyi yükselsecek göç- men işçiler, başka alanlarda da geliş- rek, içinde bulundukları toplum için pek le diye kolay sömürilemeyecek in- sanlar haline gelirler. Onların istediği toplum içinde değil topluluk halinde ya- şayan, kendi aralarında birşeyler yap- maya çalışan göçmenler. Bu henge, üst düzeyde uygulanırsa, bilinci bir po- litika. Göçmen işçi sınıfının bir üst kül- tür düzeyine ulaşamaması için bilinci bir politika... Oysa insanların kültür gelişmelerini engellemek, deşet verici, atom bombası atmak gibi bir şeydir."

"Sanatçının görevi nedir o halde, ne yapılmalı" sorusunu yöneliyorum. "Yasadın değişmekte olduğu, içinde yaşadığın toplumun değiştiği ve değiştirilmesi gerektiği, budur sanatçı- nın görevi, Türkiye'de de, burada da" diyor. Türkiye'den uzak kalmamın ken- disine neler getirdiği, neler götürdüğü sorusunu ise "Benden çok şey götür- dü" diyerek yanıtlıyor. Meral Taygun. "Sahneye çıkan insan ancak kendi se- yircisiyle direk ilişkide olduğu sürece varolabilir. Burada, kendi topluluğu- muz için, küçük etkinlikler dışında bir şey yapma olanağı tanınmadığı sürece bir tutukluk oluyor."

"Ne getirdi? Buradaki insanımı tanı- mayı getirdi. İlerisi için çok önemlidir." "Sevircim olmadığa zaman ben yokum" olayı berraklaştı" diyor.

"Brecht" diyoruz son olarak. "Dikkat etmeli, bir dogma değildir Brecht, belli bir estetik yaklaşımın simgesidir. Ama Çehov, Gorki gibi ustaları elden çıkar- madan anlamalı Brecht'i" diyor Meral Taygun.

Daha konuşacak, tartışacak neler va- rı. Ne var ki hem zaman, hem de veri- miş-kısaltı, sanatçı, çemendeleşme ve ço- ğuşuyla anlatıklarını kaleme almak için yanından ayrıtılıyorz...

KONSER

HASRET ve UMUT TÜRKÜLERİ

"Kreuzbergli Dostlar
Enstrümental Grubu" eşliğinde:

BATIBERLİN İŞÇİ KOROSU

Nazım Hikmet'ten şiirler: ILSE SCHEER

solist: SEMA

Müzik ve yöneten:

TAHSİN İNCİRCİ

Yer: Theatermanufaktur am Halleschen Ufer 38

Gün: 30 Mart 1984 Cuma, saat:20.00 de

Yepeni bir anlayışla, Avrupa'da devrimci sanat,
edebiyatın genç soluğu

direnış

İki aylık
dergi

Mart 84/7. sayı çıktı

Nazım Hikmet - Ataoğlu Behramoğlu - Said
Saitanpur - Murat Akten - Fethi Savaşçı -
Can Yoksul - Emre Ege - Gökhan Cizer -
Demir Efe - Ahmet Cengiz - İhsan Karakoç -
Halil Hafız - Pablo Neruda - Yaşar Kemal -
Cengiz Mesut - Şadi Dinçpaş - Berthold
Brecht.

Yazışma adresi:
Direnış, 2400
Lübeck 1
Engelsgrube 51 8.
sayı yakında çıkıyor

İran-Irak savaşında Türkiye'nin görevi Kürtlere jandarmalık mı?

Türk savaş uçakları bu kez de İran Kürdistanı'na saldırdı

Geçtiğimiz günlerde Fransız Haber ajansının Ankara'daki bazı gayri resmi kaynaklara dayanarak verdiği haberlere göre Mart ayı başlarında Türkiye'ye ait savaş uçakları İran-Irak sınır yakınlarındaki Mahabat ve Serêş bölgelerine toplam sekiz saldırı düzenlediler. Verilen haberlere göre uçaklardan biri düşürüldü ve pilotu bölgedeki Kürtler tarafından yakalandı.

Haberler resmi kaynaklar tarafından doğrulanamamakla ve Dışişleri Bakanlığı sözcüsü N. Akman tarafından da "kasıtlı" olarak değersizleştirilip yalanlamakla birlikte, bir başka hükümet yetkilisine göre Silahlı Kuvvetler bu tür operasyonları gizli tutmaktadır. Öte yanda bazı askeri gözlemcilere göre, İran ve Irak ile yoğun ticari ilişkileri olan ve her ikisi ile de iyi ilişkileri sürdürüyor amaçıyan Türkiye, İran-Irak arasındaki savaşın gündenye yoğunlaştığı koşullarda İran ve Irak'taki Kürtlere karşı politik bir görevi yapmaktadır. Haberin doğru olma olasılığı yüksektir, çünkü Türkiye'ye ABD tarafından İran ve Irak Kürdistanı'ndaki gelişmeleri frenlemek ve burada özgür bir Kürt devletinin kurulmasını engellemek görevi verildiği hem daha önce de basında yer almış hem de geçtiğimiz ilkbaharda Türkiye'nin bu yönde fiili bir girişimi olmuştu.

Türkiye Dışişleri Bakanlığı, Fransız Haber Ajansı'nın kendi kaynaklarına dayanarak verdiği haberi basit bir yalanlamayla gizlemeye çalıştı

Hatırlanacağı gibi Türkiye'nin geçen Mayıs ayı sonunda Irak topraklarındaki Kürtlere karşı giriştiği geniş temizlik harekâtı da başlangıçta gizli tutulmuş ve daha sonra da Türkiye'nin sınır güvenliğine ilişkin sınırlı bir müdahale olarak gösterilmişti. O zaman Cunta'nın Dışişleri Bakanı İltis Türkmen, "Kürt isyancılara karşı Irak-Türkiye işbirliği, sınır bölgemizde güvenlik tam olarak sağlanma dek süreç" demişti.

Bu saldırı dünya basınında Bağdat'taki Saddam rejimine rahat bir soluk aldırma ve Saddam rejiminin çökmesi halinde Kerkük petrol bölgesini Türkiye'ye ilhak için yeni bir askerî hareket olarak değerlendirildi. Hatta İngiltere'de yayınlanan New Statesman dergisi Temmuz 83 tarihli sayısında bazı bilgiler ve özel istihbarata dayanarak Irak'ta Kerkük petrol alanını işgali için çok gizli bir planın daha 1958'de ABD Genel Kurmayı tarafından oluşturulduğunu yazmıştı. Belçika-

da yayınlanan Le Soir'e göre ise Irak'ta Türkiye arasındaki anlaşmaya İran da dahil. Kürt ulusal hareketine karşı Türkiye-Irak arasında üçlü bir ittifak bulunmakta ve her üç ülkenin hükümetleri Kürt ulusal hareketine karşı mücadelede gittikçe daha fazla birbirlerine bağlanmaktadır.

Açığa çıkmayan olaylar

Bundan bir süre önce 14 Eylül'de de Türkiye'ye ait bir askeri uçak Irak'ın Kürt bölgesinde kayboldu. Yapılan resmi açıklamalarda uçanın bir talim uçuşu sırasında normal rotasından çıkınca Iraklılara düşürüldüğü yeralı. Ancak Kürtlerin kendi denetimleri altındaki bölgede uçan bir düşürüldüğünü söyledikleri uçanın rehlin alınan pilotu 11 Ekim'de Türkiye'ye geri verildikten sonra da olayın nasıl geliştiği açığa kavuşmadı.

Geçmişteki bu olaylar, Cunta ve hükümet yetkililerinin bu konuları her zaman gizli tuttuklarını ve üzerini örtüklerini gösteriyor. ABD'nin Türkiye'den Ortadoğu'da beklediği jandarmalık görevi çerçevesinde bu olay Irak-Iran savaşının şiddetlendiği koşullarda bu ülkelerin Kürt bölgesine müdahale etme hazırlığı olarak yorumlanabilir. Mayıs ayında bu yana olanlar, yeni saldırıların beklenebileceğini göstermektedir.

Rogers'e göre NATO atom silahlarından vazgeçemez

35. yılında NATO: Daha çok silahlanma ve daha saldırgan bir strateji

Reagan ve yandaşları bir taraftan 1 Nisan'da NATO'nun 35. yıldönümünü

Türkiye Postası

15 GÜNLÜK GAZETE 23 MART 1984 SAYI: 27

kısa...kısa...kısa...kısa...kısa...kısa...kısa...kısa...kısa...kısa...

NATO'ya karşı halk oylaması

Mart ayı başında, İspanya'da bir süre önce kurulan Komünist Partisi, ülke topraklarındaki tüm Amerikan üslerinin kaldırılması, İspanya'nın NATO üyeliğine son verilmesi için derhal bir halk oylaması yapılmasını istedi. Komünist Partisi'nin Merkez Komitesi'nce alınan kararla ilgili olarak Madrid'te yayınlanan belgede tüm parti üyeleri, bütün İspanya halkı, güçlü bir barış hareketi oluşturmak için çabalarını hızla artırmaya çağrıldı.

Diktatöre madalya

Şili'de 8 Mart

Şili'nin başkenti Santiago'da 8 Mart Uluslararası Kadınlar gününü nedeniyle kadınlar yığınsal gösteriler yaptılar. Askersel diktatörlük rejimine son verilmesi ve ülkede demokrasiye dönüşmesi istemlerinin yanı sıra, genel politik al belgisinin de yükseldiği gösterilerde polislin saldırısı üzerine çatışmalar oldu, kadınlar polislin saldırılarına karşı direniş gösterdiler. 20 kadar kadın tutuklandı.

Pakistan diktatörü Ziya-ül Hak'a, Birleşik Amerika'nın stratejik çıkarlarının korunmasına yönelik büyük katkıları nedeniyle merkez Washington'da bulunan "Uluslararası Strateji Derneği" tarafından özel ödül verildi. Diktatöre ödül verilmesinin gerekçeleri arasında, Pakistan'ın ABD'nin Çevik Kuvvetleri için bir köprübaşı durumuna getirilmesi ve Afganlı karşı devrim çetelerinin Amerikan silahlarıyla donatılması somut olarak yardım edilmesi yer alıyor.

İdam ve ağır hapis cezasına çarptırılan TUDEH'iler

TUDEH Merkez Komitesi açıklama yaptı

Mart ayının ikinci haftasında İran Halk Partisi TUDEH Merkez Komitesi yur-

Kımyasal silahlarla yaralanmış bir İran askeri Avusturya'da hastanede

Irak'ın İran'a karşı kimyasal silah kullanımı ABD'nin elinde anti-sovyetizm silahı oldu

Geçtiğimiz günlerde Irak'ın İran'a karşı kimyasal silah ile özellikle hardal gazı denilen zehirli gaz kullandığı konusu dünya basınında yer alırken ABD yönetimi de her zamanki gibi bu işte Sovyet Birliği'nin roli olduğunu, Irak askerlerine Sovyet uzmanlarının kimyasal silah kullanmayı öğrettiğini iddia etti. Bu tutumuya La Sovyetler Birliği'nin Irak-Iran çatışmasının sona erdirilmesi yönünde izlediği tutarlı politikayı gördün düşürmeye çalışan Reagan yönetimi, bir taraftan da çatışmayı körüklemekte ABD'nin oynadığı çirkin rolü maseklemeye çalışıyor.

Öte yanda İran, savaşta yaralanan bazı askerlerini, yaralananın tedavisi ve nedeninin saptanması için çeşitli Avrupa ülkelerine göndermiş durumda. Avusturya'da, İsveç'te ve Belçika'da tedavi görenlerin bir kısmının kimyasal gaz sonucu yara aldıkları, yapılan bazı testlerde vücutlarından hardal gazının belirtileri görüldüğü açıklanmış.

Bazı Amerikan kaynaklarına göre Ekim ayından bu yana Irak'ın zehirli gaz kullandığı Amerikan ajanlarına saptanmış olmakla birlikte Reagan yönetimi, Saddam rejimi üzerindeki etkisinin azalacağından çekinerek bunu açığa çıkarmamıştır.

Kullanıldığı söylenen hardal gazı ilk kez Almanya tarafından Birinci Dünya Savaşı'nda kullanılmış, 1925'de İran ve Irak tarafından da imzalanmış olan Cenevre Anlaşması ile yasaklanmıştır. Ancak pek çok ülkede gazın depoları kaldı. Irak'ın kimyasal silah kapasitesini geliştirmeğe ise 1960'larda başladı. 1970'lerde kimyasal silah yapabilir hale geldiği, Irak'da hardal gazının ise İngiliz ve İtalyan firmalarının sağlandığı bildiriliyor.

Reagan yönetimi tarafından 4 Nisan'da NATO'nun 35. kuruluş yıldönümü hazırlanan bir taraftan da günümüze değin Irak karşı karşıya bulunduğu askerel ve politik sorunlar ele alınmaya başlandı.

Amerikan TIME Dergisi'nin 5 Mart tarihli sayısında eski ABD Dışişleri Bakanı Kissinger'in, NATO'nun, özellikle Avrupa ile ABD arasındaki kimi çelişkilerinin kaynaklanan sorunları değerlendiren ve bu konuda önerilerini dile getiren bir yazısı yer aldı. Kissinger yazısında Avrupa ülkelerinin Avrupa'nın kara savunmasında daha çok sorumluluk taşımaları, Avrupa'nın savunulmasını Avrupa'nın görevi olması, 1990'dan itibaren Avrupa'nın genel çeksel kara savunmasında temel sorumluluğu almasını gerektiğini, bunun reddedilmesi halinde ABD'nin Avrupa'dan kara savunması güçlerinin yarısını çekmesi gerektiğini belirtti.

Ayrıca Kissinger, NATO içindeki krizin sürekli hale gelmesinin ve Avrupa ülkeleri ile ABD arasındaki bazı çelişkilerin artmasının en önemli nedeninin de Avrupa'da hükümetleri etkileyecek hale gelen barış hareketleri olduğunu söyleyerek, bunun NATO'nun birliğinin korunması açısından taşıdığı tehlikelere de değindi.

Öte yanda NATO Kuvvetleri Başkomutanı Rogers de 6 Mart'ta ABD Senatosu Silahlı Kuvvetler Komitesi önünde açıkladığı durum raporunda atom silahlarının yerleştirilmesini, genel çeksel silahlanmadın bağımsız bir şekilde NATO stratejisinin ana unsuru olarak kalması gerektiğini yineledi. Ancak ittifak, genel çeksel silahlarla yapılacak bir saldırıya nükleer silahlarla karşılık vermek zorunda kalmamak için konvansiyonel gücünün arttırılması. Rogers, Batı Avrupalı NATO ülkelerinin yeterince zengin olduklarını, çok yükselmeye olan silahlarına harcamalarını da karşılayabileceklerini belirtti. Varşova Pakti birliğinin genel çeksel silahlardaki gücü karşısında NATO'nun nükleer silahları ilk kullanılmama kararını uygulayabilmesinin de zorlaştığını belirtti.

Varşova Pakti'nin yeni önerisi

Mart ayının ilk haftası içinde Varşova Pakti üyesi ülkeler, Türkiye de içinde olmak üzere NATO devletlerine silahlarla ayrılan harcamaların azaltılmasını yönünde görüşmeler yapılımasını önerdiler. Öneride, her iki askersel örgütün üyesi olan devletlerin, her hükümetin kendi belirlediği ölçüde silahlarına bütçelerinde bir kez olmak üzere sembolik bir indirim yapması, ardından askersel bütçelerinin bu düzeyde bir yıl dondurulmasını yer aldı. Sosyalist ülkelerin, barışta katıyunda, çok olumlu karşılanan bu öneriye, basta ABD olmak üzere NATO yetkilileri tarafından reddedildi.

Mart ayının ikinci haftasında İran Halk Partisi TUDEH Komitesi yurtsever ordu mensupları ve sivililer arasında 10 komünist in idam edilmesine ilişkin bir açıklama yaptı. Açıklamada 87 kişiyi toplam 700 yıl hapis cezasına çarptırın, 10 kişiyi idam cezası veren mahkemelerin bu uygulamaları ile hem ülkedeki yasalara, hem de uluslararası hukuk kurallarıyla ters düştükleri belirtildi, davalarla tek suç iddiasının kanıtlanmadığı anımsatıldı. Emeklerin çikarlarını savunduma en aktif güç olan TUDEH'e karşı imandırılan başkaları ve Sovyetler Birliği'ne karşı yoğunlaştırılan propagandanın amacının İran'da emperyalizmin konumlarını geri kazanması için evelerli bir ortam hazırlamak olduğu söylendi.

Lübnan ulusal güçleri ateşkes çağrısı yaptılar

Lübnan konferansında ana konu: ulusal birlik yönetiminin koşulları

12 Mart'ta Lübnan ulusal güçleri arasında İsveç'ten Lozan kentinde başlanan ulusal diyalog konferansı sürüyor, ilk turu 31 Ekim ile 9 Kasım arasında Cenevre'de yapılacak olan konferansa Lübnan devlet başkanı Cemayel'in yanı sıra sekiz politik parti ve dinsel grubun temsilcileri katılıyor. Konferansa ayrıca Suriye cumhurbaşkanı yardımcısı olan eski dışişleri bakanı Haddad ile Suudi Arabistan temsilcisi de gözlemci olarak yer alıyor.

13 Mart günü ateş-kes çağrısında bulunan konferansa ayrıca, Lübnan ordusunun ve silahlı çatışmalara katılan tüm tarafların temsilcilerinin katılacağı özel bir askersel komisyona oluşturulması konusunda anlaşmaya varıldı. Komisyonun ilk aşamadaki görevi, çatışan tarafların bugünkü karşılıklı mevzilerinden geri çekilmesini sağlamak olacak.

Lübnan'da yönetimin ne şekilde sürdürüleceğini görüşen taraflardan Hristiyanlar, dışişleri, savunma ve kalkınma politikalarını yürüten bir federal hükümet ile, farklı dinler için yerel otonomi götüren "İsveç usulü" bir federasyon isterlerken, Müslümanlar bu planın Lübnan'ın bölünmesi yönünde, bir adım olacağını söyleyerek Lübnan'da birliğin hükümeti den ahlığının kaldırılarak sağlanmasını istiyorlar.

Ayrıca, Suriye Dışişleri Bakanı Haddad ile Suudi Arabistan gözlemcisi Refik Harri'nin de Lübnan parlamentosunda Müslüman ve Hristiyanların eşit biçimde temsil edilmeleri yönünde bir uzlaşma sağlamak için çalıştıkları kaydediliyor.

Lübnan-İsrail anlaşması iptali

Öte yanda Mart ayı başında, geçtiğimiz Mayıs ayında ABD'nin dayatmaları sonucunda Lübnan ile İsrail arasında varılan anlaşmanın Lübnan hükümeti tarafından iptali yurtsever güçler tarafından sevinçle karşılandı. Böylece, İsrail işgal birliklerinin üzerindeki sahte yasalık örtüsü de kalkmış oldu. Lübnan sorununa çözüm bulma yönündeki girişimleri hızlandırdı. Bunun yanı sıra son gelişmeler İsrail'in halka karşı terör eylemlerinin yoğunlaşmasını, sağcı milislerin ise kişicirici eylemlerini arttırmalarına yolaçtı.

Mart ayının ikinci haftası içinde de Sovyetler Birliği Başbakan yardımcısı Haydar Aliyev de Suriye devlet başkanı ve dışişleri bakanlarıyla ayrı ayrı görüştü. Yakın Doğu'daki tehlikeli durumun sürmesinden Washington'un sorumlu olduğunu vurgulayan Aliyev, İsrail-Lübnan anlaşmasının iptal edilmesini askersel ve politik baskının da sınırları olduğunu gösteren bir gelişme olarak değerlendirdi.

Lübnan'da savaş yarıntıları içinde oyun...

Sovyetler Birliği Yüksek Sovyeti seçiminde 180 milyon seçmen oy kullandı

Bir demokrasi dersi: Sovyetler Birliği'nde seçimler yapıldı

4 Mart Pazar günü Sovyetler Birliği'nde en yüksek devlet organı olan Yüksek Sovyet için seçimler yapıldı. 18 yaşını doldurmuş 180 milyon Sovyet seçmenin oy kullandığı seçimler emperyalist basın ve yayın organlarında "Komünist Parti'nin kendi adaylarını halka onaylattığı göstermelik bir seçim" ve "seçim aldatmacası" olarak gösterilmek istendi. Hatta Amerika'nın Sesi Radyosu'nun 6 Mart günkü yayınında seçmenlerin tercih hakkı olmayışının Sovyet halkını ve Sovyet yöneticilerini "üzdüğü" yorumu bile yapıldı. Bu propaganda sırasında ortaya sürülen iddialardan hareketle hazırladığımız soruları ve yanıtlarını aşağıda sunuyoruz.

YÜKSEK SOVYET TOPLANTISI
260 milyon yurttaşın temsilcileri görev başında

KONSTANTIN CERNENKO
Bir yurttaş oy kullanıyor

Sovyetler Birliği'nde seçime katılan adaylar Komünist Parti tarafından ve parti üyeleri arasından tayin ediliyor mu?

Hayır, seçimlerde kimin aday olacağına Komünist Parti karar vermediği gibi adaylar da yalnızca Komünist Parti üyelerinden oluşmuyor. Bir kişinin seçimlerde aday olabilmesi için iki önce aday olarak önerilmesi gerekir. Anayasa'nın 100. maddesine göre, adayları Komünist Parti, sendikalar, gençlik örgütü, Kom-somol, köy kooperatifleri (kolhozlar), diğer yayın örgütleri, iş yerî kolektifleri ve askeri birlikler önerir. Yalnız adayları yalnızca parti değil, halk önerir.

sinde "seçim konferansları" düzenlenir. Bu konferanslara bütün örgütlerinin ve işyerlerinde çalışanların temsilcileri katılırlar. O güne kadar basın ve yayın organları tarafından halka geniş şekilde tanıtılmış olan bütün adayların durumu ele alınır ve aralarında bir eleme yapılır. Böylece o bölgeden seçime katılacak adaylar listesi kesinleşir. Bu listede hem partili, hem de partisiz adaylar yer alır.

Kısacası, adayları Komünist Parti değil, gerçekten halk tayin eder. Adayların halk tarafından belirlenmeyip, partiler tarafından kapalı kapılar ardında saptanıp halka dayatıldığı seçim sistemi kapitalist ülkelerdeki sistemdir.

kının çıkarılması ters düşebileceğini düşünenin saçmalığı ortada değil mi?

Amma seçilen bir adayın seçmenlerine verdiği sözleri tutması, kendisine gösterilmiş olan güveni kötüye kullanması elbette söz konusu olabilir. Anayasa'nın 107. maddesine ve yasalara göre, 5 yıllık bir dönem için seçilen temsilcilerin bu 5 yıl boyunca dönem dönem seçildiği bölgenin halkıyla toplantılar yapması ve çalışmalarını konusundaki onlara hesap vermesi, seçmenlerin sorularını yanıtlaması zorunludur. Bu toplantılarda seçmenler oyçukluğu ile, seçtikleri temsilcileri güvenleri kalmadığına karar vererek seçimlerin yenilenmesini isteyebilirler. Hiçbir kapitalist ülkede seçmenlerin böyle bir hakkı yoktur.

da sonuçsuz kalırsa, Anayasa uyarınca halk oylamasına bile başvurulabilir.

Yüksek Sovyet yılda yalnızca iki kez toplanıyor. Sadece bu bile seçimlerin ve Yüksek Sovyet'in göstermelik olduğunu, gerçek gücün Komünist Parti'nin elinde olduğunu kanıtlamıyor mu?

Hayır. Sovyet devlet sistemi ve Yüksek Sovyet'in çalışma biçimi kapitalist ülkelere en "demokratik" olanından bile çok daha geniş ve gerçek bir halk egemenliğini ve demokrasisini garanti altına alıyor. İki meclisli Yüksek Sovyet yılda iki kez

Sayılarla gerçekler ve gerçekleştirenler

Sibirya'nın çeşitli bölgelerine sandıklar helikopter ve uçaklarla taşındı. Havasızlanlara 170 sandık kuruldu. Seçimler sırasında uzayda bulunan kozmonotlar oylarını özel bir televizyon yayını aracılığıyla kullandılar.

*

Seçimlere katılım oranı: 99,9
Seçilen temsilci sayısı: 1.499
Kullanılan sandık sayısı: 176.928

*

Seçilenler içinde

İşçi ve kolhozcu köylü: yüzde 51,3
Kadın: yüzde 28,6
Gençler: yüzde 22,0
Partisiz: yüzde 28,6

*

1979-84 dönemi Yüksek Sovyeti'nin 5 yıllık bilançosu

50 milyon Sovyet yurttaşı yeni konuta kavuştu. Son 15 yıl içinde yeni konuta kavuşanların sayısı 150 milyon. Bu sayı İngiltere, Fransa ve İspanya'nın toplam nüfusundan fazla.

*

40 bin kilometre uzunluğunda doğal gaz boru hattı yapıldı.

*

1000'den çok modern endüstri işletmesi kuruldu.

*

Kişi başına düşen sosyal harcamalar 404 Ruble'den 495 Ruble'ye yükseldi.

askeri birlikleri vardı. Yani adayları belirlerken parti değil, halk önerir.

ülkelerinde temsil.

● **Sovyetler Birliği'nde seçim hakkına sahip 180 milyon insan var. 180 milyon insan bir araya gelip 1500 aday nasıl önerir? Nasıl bu adaylar üzerinde anlaşmaya varılabilir?**

Her seçim bölgesinde Komünist Partisi örgütü, sendikalar, kolhozlar, gençlik örgütü, yığın örgütleri ve işyerlerinde çalışanlar ve askeri birlikler aday önermek üzere özel toplantılar yaparlar. Zaten 180 milyon seçmenin tamamı da buradadır. Bu toplantılarda aday olabilecek tüm kişiler hakkında ayrıntılı bilgi alınır. Adayların yalnızca politik ve mesleki özellikleri üzerinde değil, aynı zamanda kişisel özellikleri üzerinde de durulur: İyi örgütlü müdür? Oylar karşısında tutarlı ve ikisiz tavrı alabilir mi? Diğer insanlara karşı saygılı mıdır? Toplumun çıkarlarını kendi çıkarlarının üstünde tutar mı? Toplumsal yaşama aktif olarak katılır mı? Namuslu ve dürüst mü? Bu toplantılarda herkes adaylar hakkındaki görüşlerini söyler. Oylama yapılır ve oy çokluğu ile o fabrikanın ya da kolhozun, o askeri birliğin, vb. o seçim bölgesi için önerdiği adaylar ortaya çıkmış olur.

Bu toplantılar sonucunda, her seçim bölgesinin çıkartacağı halk temsilcisi sayısından çok daha fazla aday önerilmiş olur. Bunun ardından her seçim bölge-

● **Sovyetler Birliği'nde seçimlere katılma oranı her yıl yüzde 98-99 gibi akl almaz bir oranda oluyor. Kimlerin seçileceği aşığı yukarı belli olan böyle bir seçim sisteminde bu kadar yüksek bir katılım oranının kuskularını uyandırması doğal değil mi?**

Seçime katılacak adayların saptanması işinin her aşamasına bu kadar aktif ve yığılmalı olarak katılan ve dolayısıyla kapalı kapılar ardında hiçbir işin kolanmadığını bilen seçmenlerin, kendi oylarına da sahip çıkarak seçim günü sandık başına koşmalarında şaşılacak ne var?

● **Seçilen adaylar Komünist Partisi üyesi olmasalar bile, bir kez seçildikten sonra partinin egemenliği altında girmek zorunda değiller mi? Seçilen aday seçmenlerince verdiği sözleri nasıl kontrol edecek?**

Bu sorunun kendisi yanlış. Komünist Partisi'nin çıkarları ile halkın çıkarlarının birbirine karşı olduğu ve Komünist Partisi'nin politikasını benimseyen halk temsilcisinin halka verdiği sözleri ters düşeceği nereden çıkıyor? Birkaç bin değil, 18 milyon üyesi olan Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin çıkarlarının Sovyet halk-

● **Sovyetler Birliği'nde 100'den çok değişik ulus ve milliyet var. Ama bunların nüfusları çok farklı. Örneğin Sovyet Rusya Cumhuriyeti'nin nüfusu 140 milyonken, Türkmenistan'ın nüfusu yalnızca 3 milyon. Bu değişik ulus ve milliyetlerin eşit hakları nasıl güvence altına alınıyor?**

Kapitalist ülkelerdeki parlamentolara tekabül eden "Yüksek Sovyet" iki meclisten oluşuyor. Bunlardan biri "Birlik Sovyeti", ötekisi ise "Ulusal Sovyet"dir. Her ikisinde de sandalye sayısı eşittir.

"Birlik Sovyeti" için yapılmış seçimler ulus, milliyet, dil ayırımına bakılmaksızın seçim bölgelerine göre yapılır. Ama "Ulusal Sovyeti" için yapılan seçimler farklıdır. Nüfusu ne kadar küçük olursa olsun "Ulusal Sovyeti" için her Birlik Cumhuriyeti'nden 32, her Özerk Cumhuriyet'ten 11, her Özerk Yöre'den 5 ve her Özerk Bölge'den 1 temsilci seçilir. Böylece, Yüksek Sovyet'i oluşturan ve eşit haklara sahip iki meclisten birinde, ulus ve milliyetler nüfus çoğunluğuna bakılmaksızın eşit olarak temsil edilirler. Her iki meclis ayrı ayrı toplanır. Yasalar ancak her iki mecliste de onaylandığında kesinleşir. İki meclis arasında fikir ayrılığı çıkarsa ve uzlaşma komisyonlarının çalışmaları

gibi ve demokratikliği garanti altına alır. İki meclisi Yüksek Sovyet yılına iki kez toplanır. Seçimlerden sonraki ilk otoplantısında, kendi içinden 39 kişilik Yüksek Sovyet presidiumunu seçer. Presidium, Yüksek Sovyet'in iki toplantısı arasında onun adına Yüksek Sovyet'e ait işleri yürütür ve bu faaliyetlerinden ötürü Yüksek Sovyet'e hesap verir.

Yüksek Sovyet bu ilk toplantısında ayrıca Başbakanı ve bakanlar kurulunu (hükümeti) de seçer. Yani ne başbakan ne de hükümet üyeleri, çoğu kapitalist ülkelerde olduğu gibi "Cumhurbaşkanı" ya da "devlet başkanı" denilen biri tarafından atanmaz.

Ayrıca, Yüksek Sovyeti oluşturan her iki meclis ayrı ayrı yaptıkları toplantılarda meclislerin çıkartacağı yasaları hazırlamak ve karara bağlanacak sorunları incelemekle görevli olan "sürekli komisyonları" da seçerler. Bu komisyonlar dış ilişkiler, planlama ve bütçe, endüstri, enerji, ulaşım ve haberleşme, inşaat, gençlik, çevre korunması gibi konularda kurulur. Komisyonların görevi, kendi alanlarında yasa tasarılar hazırlamak, o konudaki sorunları ve gelen önerileri incelemek-

malar 404 Ruble'den 495 Ruble'ye yükseldi.

✱
Ulusal gelir yüzde 18,6 oranında arttı
✱
Kişi başına düşen gelirden yüzde 13 artış oldu

tir. Toplam sayıları 1500 olan halk temsilcilerinin 1000'e yakını bu komisyonlarda görev alır. Yüksek Sovyet'in ve komisyonların çalışmalarına katılan temsilcileri kapitalist ülkelerdeki gibi "parlamentarizm" almazlar. Halk temsilcisi olarak görevli oldukları sürelerde maaşları çalıştıkları işyeri tarafından ve "ortalama ücret" üzerinden ödenir.

Kısacası, Yüksek Sovyet yılda iki kez toplanır ama seçilen halk temsilcileri Sovyetler Birliği'nin bu en üst devlet organının çalışmalarına sürekli ve aktif olarak katılırlar ve yılda iki kez toplanan Yüksek Sovyet'in üyeleri olarak da yapılan tüm çalışmaların gözden geçirip çıkartılması gereken yasaları oylarlar.

YÜKSEK SOVYET ALBÜMÜNDEN ÜÇ PARLAMENTER

SVETLANA YERELDEYEVA
Altay yöresinde inek çobanı

TAMARA SINYAYSKAYA
Ünlü Bolşoy tiyatrosunda sarkıcı

ANATOLİ ALEKSANDROV
Makina yapım fabrikasında teknisyen

SSCB YÜKSEK SOVYETİ

Birlik Sovyeti

Ulusal Sovyeti

SSCB
Yüksek Sovyet
Prezidyumu

Birlik
Sovyeti
Sürekli
Komisyonları

Ulusal
Sovyeti
Sürekli
Komisyonları

SSCB
Bakanlar
Kurulu

İşte Özal ve Cunta'nın özel ve güzel sektörü

Onbeş büyük holdingin cirosu devlet bütçesinden daha büyük

● 1983 yılı verilerine göre, 15 holdingin gerçekleştirdiği 1 milyar 400 milyon dolarlık dışıyatım, Türkiye'nin toplam dışıyatımının yüzde 25'ini oluşturmaktadır.

Tekeles sermayenin 1983 yılı faaliyetlerine ilişkin veriler, 15 dolayındaki büyük holdingin iyice trımandığını ve Türkiye ekonomisinin belli başlı sektörlerinde önemli bir egemenliğe sahip olduklarını göstermektedir. Nitekim, 1983 yılında 15 büyük holding, 2 trilyon 634 milyar liralık ciro (üretim ya da satış) ile 2 trilyon 600 milyar liralık devlet bütçesinden daha büyük iş hacmini gerçekleştirdiler.

1983 yılında, 10 ve daha fazla işçi çalıştıran devlet ve özel sektöre ait yapım sanayi işletmelerinin toplam üretimi 6 trilyon 492 milyar liradır. İlgili 15 büyük holdingin 2 trilyon 634 milyar liralık ciroları, Türkiye'nin toplam sanayi üretiminin yüzde 40'ına denk düşmektedir.

Yine 1983 yılı içinde, 6 trilyon 492 milyar liralık yapım sanayi üretiminin 4 trilyon 145 milyar liralık bölümünü özel sektör gerçekleştirdi. İlgili 15 holdingin 1983 yılı cirosu, özel sektör yapım sanayi üretiminin yüzde 59'una eş değerdedir.

1983 yılında, Türkiye yapım sanayinde faaliyet gösteren 9 bin 58 işyerinde 552 bin 263 kişi çalışmaktadır. 15 büyük holdingte çalışanların toplamı ise 166 bin 101 kişidir ve bu büyüklük, özel sektör yapım sanayinde çalışanların yüzde 30'una oluşturmaktadır.

Öte yandan, 1980 yılı öncesinde ilgili

15 holdingin dışıyatımdaki payı yüzde 5 dolaylarında iken, bugün bunlar Türkiye'nin toplam dışıyatımının yaklaşık dörtte birini gerçekleştirmektedirler. Nitekim, 1983 yılı verilerine göre, 15 holdingin gerçekleştirdiği 1 milyar 400 milyon dolarlık

dışıyatım, Türkiye'nin toplam dışıyatımının yüzde 25'ini oluşturmaktadır.

Dahası, 1983 yılında en çok dışıyatım yapan Enka, Çukurova, Koç, Sabancı, Yaşar ve Okumuş Holding'ten oluşan altı büyük sermaye grubunu ele aldığımızda, bunların 1 milyar 131 milyon dolarla Türkiye'nin toplam dışıyatımının yüzde 20'sini gerçekleştirdikleri görülmektedir.

BÜYÜK HOLDİNGLERİN 1983 YILI FAALİYETLERİ

Holdingin adı	Ciro (Milyar TL)	Çalışan sayısı	Şirket sayısı	Dışıyatım (Mil.Dolar)
1. Koç Holding	652	26.800	117	208
2. Sabancı Holding	610	28.500	90	183
3. Çukurova Holding	370	28.540	51	237
4. Enka Holding	244	23.523	41	313
5. Ercan Holding	160	11.987	30	33
6. Kutlubaş Holding	128	...	...	30
7. Yaşar Holding	102	6.500	35	90
8. Profil Holding	85	5.000	23	17
9. Anadolu End.Hol.	81	6.000	31	52
10. Eczacıbaşı Holding	61	7.000	34	20
11. Transtürk Holding	40	5.000	43	50
12. Demirören Holding	34	2.543	42	34
13. Okumuş Holding	32	8.000	21	100
14. Alarko Holding	18	2.208	21	13
15. Has Holding	17	4.500	22	20
Toplam	2.634	166.101	601	1.400

Merkez Bankası kredilerinin yüzde 86'sı oniki bankaya verildi

Para ve kredi miktarının üçte ikisi 12 holding bankasının kontrolünde

● 15 dolayındaki büyük sermaye grubu, 26,5 milyar liralık sermayeyle, 12 holding bankasının sermaye

ÖZLEM ÖZGÜR Gündem

Program üstüne ...

Bugünlerde çok konuşulan konuların başında, Özal'ın programı geliyor. Ancak, konu hangi zeminde tartışılacak istenmektedir? Cunta ve Özal ikilisi, onların iç ve dış destekçileri, bu konuda yılınların dikkatini hangi noktalara çekmeye çalışmaktadırlar?

Birincisi, 12 Eylül öncesi ve sonrası uygulamalar kastedilerek, konu "eski model-yeni model" ikilemini indirgenmek isteniyor ve böylece, "burjuvazinin normları" dışında bir başka seçenek olmadığının izlenimini vermeye çalışıyor.

İkincisi, "program" ve "model" tartışmalarında, Özal ve ekibi yığınların çözüm beklidigini somut sorunları değil, Türkiye kapitalizminin genel sorunlarını öne çıkarıyor. Ekonominin genel sorunları, ekonomik bunalım, elbette yılınları da yakından ilgilendiriyor.

Ancak, Özal-Cunta ikilisinin, gündemin başında tuttuğu dışıyatım, dışardan borç para bulma, bankacılık sisteminin sorunlarına çözüm arama, yüksek faiz politikası, yeni dış ticaret rejimi, kamu mallarının ve gelirlerinin satışı gibi global konular, yılınların karnamı hiç mi hiç doyurmuyor.

24 Ocak 1980'den bu yana, yaklaşık iki kat artarak 4 milyon sınırdan dayanan işsizler ordusu ne olacak? Son dört yıl içinde, gerçek ücretlerin yarıyaya geriletildi milyonlarcaya işçi için ne düşünüldü? Ale bütçesi kağıza çeviren, her yılın başında memurun durumu ne olacak? İflas başıyınca çekerek, her gün kenek üstüne kenek indirilen yüzbinlerce küçük esnaf ve zanaatkar için ne düşünüldü? Ya düşük taban fiyatı politikasıyla, ocağı söndürülen milyonlarca çiftçi ailesinin durumuna ne demeli?

Bu sorular gündeme getirildi mi, Özal ve ekibi, durmadan aynı nakaratı yineliyor diyor: "3-4 yıl dışınizi sıkın, ekonomik bunalım var, zorluklara millette katlanmalısınız..." Ne var ki, bu 3-4 yıl hiç bitmek bilmiyor. Özal, 24 Ocak 1980'de yola çıkanken de, 3 yıl dışınizi sıkın demişti. Yıl 1984, yani aradan tam 4 yıl geçmiş. Özal, yine 3-4 yıl sabredin diyor.

Ama, Özal'ın programında, 15-20 dolayındaki holding için "dış sıkıma, zorluklara katlanma" diye bir sözcük yer almıyor. Örnek mi? Kendi açıklamasına göre, 1983 yılında Koç Holding 33 milyar lira kar etmiş. Yalnız, bu 33 milyar lira Koç Holding'in bütün karını gösteriyor. İştiraklerinden elde ettiği gelirler, onlarca işletmesinde ayırdıkları fonlar, Koç ve şüresinin yiyip içtikleri, bu rakamın içinde yer almıyor.

Biz yine de bu 33 milyar alıp, küçücük bir karşılaştırma yapalım. 1984 Türkiye'sinde, Koç ailesinin 33 milyar liralık karı, tamı tamına 137 bin işçi ailesinin bir yıllık gelirlere denk düşüyor. Yani, bir yanda Koç ailesi, öte yanda çoluyla çocuyla 882 bin kişi... Ve işte, Özal Holding'in programının özü...

Bir örnek de, Çukurova Holding'den verelim. Çukurova Holding'in sahibi olduğu Uluslararası Bankası, 1983 yılında 3,5 milyar lira kar etmiş. Bu bankanın toplam sermayesi, 1,7 milyar liradır. Yani Çukurova Holding'in bankasının bir yıllık karı, yaklaşık sermayesinin iki katına denk düşüyor. Rütin bunlar, 24 Ocak'ta Özal'ın programı bu-

15 dolayındaki büyük sermaye grubu, 26,5 milyar liraya lirak sermaye ile 1,9 trilyon liraya hükmedebilmektedir.

"24 Ocak Kararları"ndan ve özellikle 12 Eylül'den itibaren sonra, Türkiye'nin önce gelen 15-20 dolayındaki holding, büyük bir devlet desteği alarak çok küçük sermayelerle devlet bankalarının tümünü ele geçirdiler. Böylece, Türkiye'de banka ve sigortacılık sektörüyle birlikte, para ve kredi mekanizmalarının kontrol ve denetimi de büyük bir ağırlıkla az sayıdaki büyük holdingin eline geçmiş oldu.

Az sayıdaki holding, sahip oldukları bankalar aracılığıyla devletin kredi olanaklarının, özel ve tüzel kişilerin tasarruflarının yarısından daha çoğunu ele geçirdi. Sözgelimi, 1983 yılı verilerine göre, Türkiye'de faaliyet gösteren 43 özel ve devlet bankasından 12'si, başta Sabancı, Çukurova, Koç, Enka, Ercan, Eczacıbaşı ve Yaşar Holding olmak üzere 15 dolayındaki holdingin kontrolü altındadır. 1983 yılı verilerine göre, ilgili 12 holding bankasının mevduat toplamı (özel ve tüzel kişilerin, devletin bu bankalara yaptıkları paralar), 1 trilyon 534 milyar liradır. Bu miktar, Türkiye'nin 2 trilyon 544 milyar lira olan toplam mevduat tutarının yüzde 62'sini oluşturmaktadır.

Yine 1983 yılı verilerine göre, 12 büyük holding bankasının açtığı kredilerin miktarı 901 milyar liradır. Bu büyüklük, Türkiye'nin toplam kredi hacminin yüzde 52'sini oluşturmaktadır. Ayrıca, 1983 yılında, Merkez Bankası'nın bankalara açtığı 397 milyar liralık kredinin yüzde 86'sını oluşturan 341 milyar liralık bölümü, ilgili 12 holding bankasına verildi.

24 Ocak uygulamalarının bir sonucu daha

Türkiye "en düşük ücret" rekoruna gidiyor

- Türkiye en düşük ücret açısından, en düşük ücret ülkeleri sayılan ve bu yüzden emperyalist sermaye için bir cennet haline gelmiş olan Güney Kore, Tayvan, Hong Kong ve Singapur'u bile geride bıraktı

Türkiye'de ortalama işçi ücretleri 1984 başında 3 dolara düştü. Döviz algisirsinin serbestleşmesinden sonra kiralardan peynire kadar herşeyin dolarla ölçüldüğü Türkiye'de, dolar hesabına vurulursa, işçi ücretlerinin sürekli gerilediği görüldü. 1981 yılında ortalama 8 dolar civarında olan ücretler, Türk lirasının dolar karşısında sürekli değer kaybetmesiyle, 1984'de 3 dolara

12 ÖZEL BANKANIN 1983 FAALİYETLERİ

BANKA ADI	Sermaye	Mevduat	Verilen krediler
	Milyar TL	Milyar TL	Milyar TL
İş Bankası	9,2	568	407
Akbank	2,9	306	159
Yapı ve Kredi	5,0	306	125
Pamukbank	1,2	110	66
Ticaret Bankası	0,5	83	47
Garanti Bankası	2,0	70	33
Öğretmenler Bankası	0,3	47	12
Uluslararası End.Ban.	1,7	44	28
İmar Bankası	1,0	12	8
Bağcılar Bankası	0,8	7	4
Egebank	0,5	7	6
Tütünçüler Bankası	1,9	7	6
Toplam	26,6	1,567	901

kadar indi.

Öte yandan Türkiye düşük ücretle dünya şampiyonluğuna oynamaya başladı. Daha önce en düşük ücret ülkeleri sayılan ve bu yüzden emperyalist Batı sermayesi için bir cennet haline gelmiş olan Güney Kore, Tayvan, Hong Kong ve Singapur'u bile geride bırakarak düşük ücret sıralamasında en başta giden Türkiye'de, 1984 yılında, ortalama günlük ücret 3,04 dolar civarındayken Güney Kore'de 1982 yılında ortalama gündelikler 11,36 dolar, Tayvan'da 11,68 dolar, Hong Kong'da 9,76 dolar, Singapur'da 17,52 dolar oldu. Türkiye'de 1984 yılında ücretlerin perisiz durumu ve gerilişi ancak 1973 yılında Güney Kore'si Tayvan'ı veya Hong Kong'uyla karşılaştırmak olanaklı.

yiştir, 12 holdinge bankasın sermaye miktarı, kontrollerinde bulunuldukları bankaların aile paraları ancak yüzde 1,4'ünü oluştunuyor. Yani, bir koy, 70 al... 15 dolayındaki büyük holding, ellerinde bankalar aracılığıyla, yalnızca sahip oldukları işletmelere bol ve ucuz kredi sağlamakla kalmıyorlar. Aynı zamanda, hem yüzde 70-75'lere varan faiz oranlarıyla açtıkları kredilerle milyarlar kazanıyorlar ve hem de, yüksek faizler nedeniyle bu bankalara borcunu ödeyemeyen işletmeleri yutarak ele geçiriyorlar.

Kurova Holding'in bankasın bir yıllık kârı, yaklaşık sermayesinin iki katına denk düşüyor. Bütün bunlar, 24 Ocak'çı Özal'ın programı hakkında yeterli bilgileri vermiyor mu?

Peki, "program" ve "model" tartışmalarında, "burjuvazinin normları" dışında bir başka seçenek olmadığının demagogisine ne demeli? Eski "sol"cu, şimdi cuntanın ve Özal'ın baş destekçilerinden bir başyazar, "eski model montajcı, çarpık sanayileşme diye az mı eleştirildik?" diyerek, Özal'ın alternatifli olmadığının söylüyor. Böylece o, akılsız, işçinin sınıfının politik hareketini, onun programını gözlerden saklamak istiyor.

Başka seçenek yoksa, işçi sınıfının politik hareketi ve onun programı üstündeki 63 yıllık yasağı nasıl aklamalı? Demek ki, bir başka seçenek varmış. Hem öylesine ki, işçi sınıfının politik hareketinin programı, yalnızca sanayileşme ve kalkınma sorunları değil, ulusal ekonominin en temel sorunlarına çözüm getirecek politikaların ayrıntılarıyla göstermekle kalmıyor. Aynı zamanda, yığınların güncel taleplerine, en canalıcı sorunlarına cevap getiriyor. Nasıl mı? Bu konuyu, gelecek yazımızda işleyeceğiz.

kısa kısa...kısa kısa..

Ocak ve Şubat'ta fiyatlar yüzde 8,6 arttı

İstanbul Ticaret Odası tarafından derlenen istatistiklere göre, fiyatlar Ocak ayında yüzde 5,3 ve Şubat ayında da yüzde 3,3 artış gösterdi. Böylece, 1984 yılının ilk iki ayında enflasyon oranı 8,6 olarak gerçekleşti. Oysa fiyat artışları geçtiğimiz yılın Ocak ayında yüzde 4 ve Şubat ayında da yüzde 2,4 olarak gerçekleşmişti. Böylece, geçtiğimiz yılın üç dönemlerine göre, fiyatlar 1984 Ocak'ında yüzde 33 ve Şubat ayında yüzde 37 daha büyük oranda artmış oldu.

Y. Aktürk ENKA'dan sonra Çukurova Holding'in de yönetim kuruluna getirildi

Dışsatım hedefinin yüzde 20 gerisinde kaldı

Planlanan 7 milyar 200 milyon dolarlık dışsatım hedefinin yüzde 20 gerisinde kaldı ve 1983 yılında 5 milyar 728 milyon dolarlık dışsatım miktarının bile gerisinde kalarak, Cunta'nın üç yıl boyunca propaganda ettiği "dışsatım patlaması" balonu iyice sönmüş oldu.

Öte yandan, Türkiye'nin dış ticaret açığı (dışalım-dışatım), bir önceki yıla oranla yüzde 17 artarak, 3 milyar 97 milyon dolardan 3 milyar 507 milyon dolara yükseldi. Dış ticaret açığının artmasında, Türkiye'nin dışsatım yerine sarayen, dışalımın yüzde 4 artarak 8,8 milyar dolardan 9,2 milyar dolara yükselmesi neden oldu.

"24 Ocak Kararları"nın uygulayıcısı ve mimarlarından olan, Turgut Özal'ın sağ kolu ve Özal'ın Başbakan Yardımcılığı döneminde Devlet Planlama Teşkilatı Müsteğarlığı yapan Yıldırım Aktürk, geçtiğimiz hafta içinde toplanan Çukurova Holding'e ait Uluslararası Endüstri ve Ticaret Bankası Genel Kurulu'nda bu kuruluşun Yönetim Kurulu üyeliğine getirildi. Bilindiği gibi, Yıldırım Aktürk, bundan bir ay kadar önce de, Özal Hükümeti'nin önde gelen destekçilerinden olan Enka Holding'in baş koordinatörlüğüne getirilmişti.

da sendikal savaşımın odak noktası:35 saatlik çalışma haftası...Federal Almanya'da sendikal savaşımın oc

Kavga 100 yıllık... Ama 100 yıl daha sürm

Çalışma süresinin kısaltılması savaşı yeni değil; kapitalizmle yaşı. Satacak basla mali kalmadığı için kapitalist pazarda işgücünü satışa çıkaran işçi ile bu pazardan işgücü satın alan kapitalist (sermaye sahibi) arasındaki uzlaşmaz çelişkinin somutlandığı noktalardan biri, hem de en önemlisi: Çalışma süresi. Kolayca görülecektir: İşçi, patronla sözleştikleri ücret karşılığında mümkün olduğu kadar az işgücü tüketmeye çalışacaktır; patron ise verdiği ücret karşılığında mümkün olduğu kadar çok işgücünü emeğe dönüştürme hesabında oluncak. Savaşı kimin kazanacağını o günkü koşullar, özellikle işçilerin örgütlenmişlik düzeyi belirleyecektir.

Böylesine uzlaşmaz bir çelişkinin konusu olan, çalışma süresini kısaltmak için savaş eski ama işçilerin örgütlü ve bilinci bir savaşıma başlamaları sandığı kadar eski de değil. Geçtiğimiz yüzyılın ortalarında başladı bu savaşım. Çalışma süresinin kısaltılması istemini ilk yükseltenler, sanayi devrimini ilk kez yaşayan, kapitalizme ilk geçen ülkelerin, İngiltere'nin işçi sınıfı oldu. Nitekim o güne kadar "bellirsiz" olan çalışma süresi 1848 yılında İngiltere'de parlamentonun kararıyla "10 saat yasası" ile ilk kez sınırlandırıldı ve kısaltıldı.

Almanya'da 62 yıl sonra

Bugün sendikal savaşımın odak noktası: "35 saatlik çalışma haftası" hedefini koyan Federal Almanya sendikal hareketinin 10 saatlık haftaya ulaşabilmesi ise İngiliz işçi sınıfından tam 62 yıl sonra, 1910'a

Savaş yıllarının ağır ve azgın Nazi terörü altında Alman işçi sınıfı bir çok sendikal kazanımın yansırı çalışma süresinde de geri adımlar atmaya zorlandı. Bu dönemde 50 saate kadar varan çalışma haftaları oldu.

Savaş sonrasında "milli" birlik

Savaşın ardından Federal Almanya kurulurken, sendikal hareketin şeffaflı çalışma süresinin gündeme getirmediler. Kapitalist temeller üstünde Federal Almanya "yeni-den" inşa edilirken, işçi sınıfından fedakarlıklar isteniyordu ve sosyal demokrat sendikalar, bellerini doğrultmaya cabalayan tekerlerin ve onların politik liderlerinin bu istemlerini "milli gerekçelerle" kabul ettiler.

Çalışma süresinin yeniden savaşım gündemine gelmesi için savaşın ardından on yıl kadar geçmesi gerekti. 1955 yılında DGB, 40 saatlik ve 5 günlük çalışma haftası talebini yükseltme kararı aldı. O günlerden kalma "Cumartesi günleri babam benimdir" belgisi, bugün bile, sendikal savaşımın renkli ve etkili bir belgisi olarak anırlarda yaşyor.

Sendikal savaşımın doğasına uygun olarak, Federal Alman işçi sınıfı 40 saatlik ve 5 günlük haftaya birden ulaşamadı. 1956 yılında Bremen Anlaşması denen bir sözleşme ile metal işkolunda çalışan işçiler, ücretlerinde herhangi bir kısıtlama olmaksızın 45 saatlik çalışma haftasına elde ettiler. Bunu Bad Soden Anlaşması ile 1959'dan itibaren 44 saatlik çalışma haftası izledi. Bir yıl sonra, 1960'da, Bad Homburg Anlaşması ile Temmuz 1965'e kadar ve üç

işçileri bu hakkı daha o yıl elde ettiler. İki yıllık bir gecikme ile, 1967 yılında metal işkolunda 40 saatlik haftaya kavuştu. Öteki işkolları da bir kaç ay ara ile bu hedefe ulaştılar ve o günden bu güne Federal Almanya'da çalışma süresinde herhangi bir değişiklik olmadı.

Görüleceği üzere çalışma süresi hep ve gitgide kısalan bir gelişme gösteriyor. Burada gözönünde tutulması gereken iki önemli nokta var:

Birincisi çalışma süresinin kısaltılması her zaman işçi sınıfının kararı ve zorlu savaşımın ile mümkün oldu. 1 Mayıs'ların tarihi, bir anlamda çalışma süresinin kısaltılması tarihidir ve nice sınıf şehidinin kanıyla sulanmıştır bu tarih.

İkincisi çalışma süresinin kısaltılması savaşımındaki başarı ve kazanımların hemen tümü işçi sınıfının o ülkedeki ve o andaki örgütlülük düzeyi ile doğrudan bağlantılıdır. Örgütsüz düzey kol gezdiği, sendikal birliğin- bile- sağlanmadığı koşullarda çalışma süresinin kısaltılması savaşımı da yavaşladı.

Ve 35 saatlik hafta

Ve yeni sözleşme dönemi başlarken Alman Sendikalar Birliği (DGB), haftalık ücrette düşme olmaksızın 35 saatlik çalışma haftası istemini işverenlerin karşısına çıkma kararı aldı. DGB'nin en büyük -ve en etkili- sendikası IG Metall yönetim kurulu nun da bu istemi benimsemesi ve savaşımı bu noktada yoğunlaştırma kararı Federal Almanya'daki sendikal savaşımına alev vermiştir. Öte yandan, bu kez, sınıf savaşımı, işçilerin yanında da, aldatılmasın ötesinde-

1904 yılında on saatlik işgünü için savaşan kadın emekçiler dirençlerinin 22.

O kadar ki Düsseldorf ve Frankfurt gibi "iş merkezi" olarak önem taşıyan kentlerde patronlar sokaklara düşüyor, alanlarda protesto gösterileri düzenleyecek kadar kanta- nın topuzunu kapıyorlar. Daha çok küçük ve orta işletmelerin patronlarını sokakla şil-

Hava cıva yazıp basan kara ünlü Bild gazetesinden, artist resimleri filan yayınlarak işçileri yarıyürdürdün Bunte dergisine, kapıların altına bedeva atılan reklam gazetelerinden, Frankfurt Allgemeine Zeitung jorisi gibi alırbası numarayı yaparak kafa bulan-

1931 yılında kapitalist sistemin bunalımı olanca sertliği ile süren ve tüm Avrupa'da milyonlarca işçi işsiz kalmışken, o dönemde Alman işçi sınıfının sendikası üst örgütü Alman Sendikaları Genel Birliği (ADGB) 40 saatlik çalışma haftası belgisini ortaya attı. ADGB-üpli bugün olduğu gibi- 40 saatlik çalışma haftası ile tımanan ve "sosyal düzeni tehdit eder hale gelen" işsizliğe karşı etkili bir çare ortaya attığını savunuyordu. Faşizm, Almanya'da iktidara gelirken ortaya atılan bu istem, Nazi iktidarına doğal olarak benimsenmedi. Hitler, işçi kitlelerinin bu istemlerine karşılık, zaten yirmi yıldır fiilen kazanılmış olan sekiz saatlik işgününe resmen ve yasal olarak tanyarak geçiştirme yolunu seçti. Zaten epeydir haftalık çalışma süresi 41 saate kadar düşmüştü... ama ücretler bundan daha da çok düşmüştü. Her yerde kısa çalışma (Kurzarbeit) egemeni ve çalışanlara işsizler arasındakı uçurum garpıcı ölçülerde varmıştı.

2. Enternasyonal'in Paris Konferansı 1 Mayıs 1890 gününü sekiz saatlik işgünü için savayışını bugün ilan ederken, Almanya'da işçiler henüz 10 saatlik işgününe elde edememişlerdi.

Ancak 1910'dan sonraki yıllarda Alman işçi sınıfının çalışma süresini kısıltma savaşımı hem hız, hem de başarılı oldu. Nitekim 10 saatlik işgününe elde edilmişken sekiz yıl sonra, 1918 yılında Alman işçi sınıfı "tüm çalışanlar için sekiz saatlik işgünü"nü fiili bir hak olarak etmeyi başardı. Bunun yasal bir hakka dönüşmesi ise ancak 1938 yılında mümkün oldu. 1918'i izleyen yıllarda çalışma süresine ilişkin sendikal savaşım, daha çok, fazla mesahilerin kısıltılması, buna karşılık patronların da çalışma süresinin "herkes için eşit" olmasını önleme çabaları niteliğinde sürdü. 1923 yılında işverenler bu yönde ciddi bir başarı da kazandı. Kapitalist dünyanın içine düştüğü derin ekonomik bunalımın, bunun sonucu olan korkunç işsizliği bahane ettiler ve çalışma süresini fiilen haftada 50 saatin üstüne çıkardılar.

40 saatlik hafta

1931 yılında kapitalist sistemin bunalımı olanca sertliği ile süren ve tüm Avrupa'da milyonlarca işçi işsiz kalmışken, o dönemde Alman işçi sınıfının sendikası üst örgütü Alman Sendikaları Genel Birliği (ADGB) 40 saatlik çalışma haftası belgisini ortaya attı. ADGB-üpli bugün olduğu gibi- 40 saatlik çalışma haftası ile tımanan ve "sosyal düzeni tehdit eder hale gelen" işsizliğe karşı etkili bir çare ortaya attığını savunuyordu. Faşizm, Almanya'da iktidara gelirken ortaya atılan bu istem, Nazi iktidarına doğal olarak benimsenmedi. Hitler, işçi kitlelerinin bu istemlerine karşılık, zaten yirmi yıldır fiilen kazanılmış olan sekiz saatlik işgününe resmen ve yasal olarak tanyarak geçiştirme yolunu seçti. Zaten epeydir haftalık çalışma süresi 41 saate kadar düşmüştü... ama ücretler bundan daha da çok düşmüştü. Her yerde kısa çalışma (Kurzarbeit) egemeni ve çalışanlara işsizler arasındakı uçurum garpıcı ölçülerde varmıştı.

di. Bir yıl sonra, 1960'da, 1960 Hollanda Anlaşması ile Temmuz 1965'e kadar ve 40 saatlık bir planla tüm emekçiler için, 40 saatlık ve 5 günlük çalışma haftasına geçilmesi işverenlere kabul ettirildi. Matbaa

Almanya'daki sendikal savaşımın çalışmaya çok öte bir hız kazandırdı. Sınıf savaşımı sendikal planda da-ışılmıştır ötesinde- kuztu. Nitekim şu günlerde bu savayışın -belki de- en kızgın günlerini yaşamaktayız.

İşsiz gösterilen düzenleyecek kadar kampanı topuzunu kaptırmıyor. Daha çok küçük ve orta işletmelerin patronlarını sokağa süren tekeller, 35 saatlik haftaya karşı her alanda ve çok yönlü bir kampanya yürütüyorlar.

Tekellerin yoncasının dört yaprağı da yalan söylüyor

35 saatlik iş hayatına talebi ve bu hedefe varmak için savaşım Federal Alman toplumunda geniş emekçi kitlelere yayılırken ve 35 saatlik hafta için ilk uyarı grevleri Ruhr bölgesinden başlayarak diğer bölgelere atarken, kadın hareketinden barış hareketine kadar 35 saatlik iş hayatına belgisini

temel belgi yaparken: İşverenler, dev tekeller, 35 saate karşı propaganda için kolları sıvadılar. Son günlerde, sokaklara, dev bir yonca affı yapıldı. Tekellerin yoncasının her bir yaprağında, işverenlerin 35 saat yerine önerdikleri bir teklif yeri alıyor: Herkese ücret artışı, erken emeklilik, daha

çok yeni işyeri, ihtiyaca göre iş zamanı...Ama tekellerin yoncasının dört yaprağı da yalan söylüyor. Tekellerin dört yapraklı yalancı yoncası işçilere, emekçilere uğur getirmekten çok uzak. Federal Almanyanın günlük UZ (Unsere Zeit) gazetesi bu dört yalanı özetle şöyle açıklıyor:

1. YALAN: HERKESE ÜCRET ARTIŞI: Ücretlerin yükselmesi bir yana, son yıllarda gerçek ücretler sürekli geriledi. Son dört yılda emekçiler yüzde 5 ile yüzde 6 arası bir ücret kaybına maruz kaldılar. Halen, tekeller enflasyonun çok altında olan yüzde 2,4 ücret artışı talebine bile hayır diyorlar. Bugüne kadar, tekellerin, sert savaşımlarla zorlanmaksızın ücretleri kendiliklerinden arttırdıkları hayır rastlanmadı. Sermayenin ücretleri arttırmaya niyeti olmadığı, hele gerçek ücretlerin arttırılmasını hiç düşünmediği, herkesin bildiği, hem de iyi bildiği bir gerçek.

3. YALAN: DAHA ÇOK YENİ İŞYERİ: 2 milyon 600 bin işsizle Federal Almanya tarihinin en ağır işsizliğin yaşadığı bir dönemde ve işsizlik her gün biraz daha artarken, daha fazla yeni işyeri teklifi yalanına inanabilecek tek bir saf vatandaş bile düşünülmez. Tekellerin ve hükümetin işsizliğe karşı hiçbir somut planları yok. Aksine ötmüdeki yıl da en az 100 bin işyerinin iptal edileceğine dair planlar var. Hızlı rasyonalizasyon, özellikle metal çelik endüstrisinde, otomotivde, hatta hizmet sektöründe bile pek çok işyerini ortadan kaldırıyor.

4. YALAN: İHTİYACA GÖRE İŞ ZAMANI: İşverenlerin, tekellerin teklifi ettiği ihtiyaca göre iş saati, her zaman, patronların istedikleri kadar çalıştırılmasına gelir. Bugün kısa çalışma, yarı ve günlük işçilik statüsüne dönüş...Bunun örnekleri kimi ABD tekliflerinde, Orta Amerika'daki plantasyonlarda çalışan işçiler arasında görülmektedir. Bu türden çalışmada iş gününün uzunluğu patronun en fazla kar hesaplarına uygun olarak belirlenir. İhtiyaca göre çalışma zamanı, işçi için daha düşük ücret, daha az iş güvenciliği anlamına gelir, yeni işyerleri yaratılmasına da hiçbir katkı yoktur.

Almanya'daki sendikal savaşımın çalışmaya çok öte bir hız kazandırdı. Sınıf savaşımı sendikal planda da-ışılmıştır ötesinde- kuztu. Nitekim şu günlerde bu savayışın -belki de- en kızgın günlerini yaşamaktayız.

İşsiz gösterilen düzenleyecek kadar kampanı topuzunu kaptırmıyor. Daha çok küçük ve orta işletmelerin patronlarını sokağa süren tekeller, 35 saatlik haftaya karşı her alanda ve çok yönlü bir kampanya yürütüyorlar.

40 saatlik işsizlik yerine 35 saat iş

Federal Almanya'da hüküm süren ağır işsizlik dalgasına karşı ne hükümet ciddi bir politik çözüm üretilmedi de ne işveren örgütleri bu konuda inandırıcılık olan bir plan ortaya koyabildiler. Bugün sayılan 2,5 milyon bulan işsiz yığınlar, DGB'nin deyişi ile "sosyal devlet ilkelerinin temellerini sarsan" birer sorundur. CDU/CSU gericileşme üstüne çıkarılan ve tümü de sosyal hak ve kazanımlar budamaya yönelen yasa ve kararnamele de işsizlik belasına karşı etkili bir çare değiller.

İşte bu tıkanma noktasında DGB sendikaları 35 saatlik çalışma haftası önerisini ortaya attılar. İşverenler buna karşı yüzlerce tamir ürettirler, ürettiriyorlar. Ama hiçbir inandırıcılık taşımayan ve Federal Alman sendikaları hareketinin işsizliğe karşı çare olarak önerdiği 35 saatlik haftanın yerini tutabilecek herhangi bir öneri yok ortada.

35 saatlik haftalık çalışması süresinin uygulanması gemeseydi birlikte Federal Almanya'da sanayi üretiminin bugünkü düzeyinin korumak için bile 1,5 milyon emekçinin daha çalıştırılması gerekirdi. Yani bugün sayılan 2,5 milyon bulan emekçilerden 1,5 milyonu işyeri bulabilmektedirler. Buna erken emeklilik de eklenirse yaratılacak işyeri sayısı 1 milyon 800 bine varmaktadır. Yani Federal Almanya sendikal hareketi, bugün acil çözüm bekleyen işsizliğe karşı 35 saatlik çalışma haftası ortaya yor: İşverenlerin uyarılarını kaçırarak da bu...

İşverenler, 35 saatlik haftaya yönelgin itirazlarını ağırlıklı olarak iki noktada yoğunlaştırıyorlar: Ekonominin şu yönlü kal-

2. YALAN: ERKEN EMERİLİK-LİK: Erken emekliliği, işçi, kendi ücretinden kesilen primlerle ödendiğine göre, işverenlerin erken emeklilik önermekte bir kayıpları yok. Öte yandan, rasyonalizasyon yüzünden kapı dışarı edilen ağır sanayi işçilerinin 55 yaşında bile zorunlu emekliliği yapıldıklarını pek çok örneği var. Bu durumda erken emekliliğin onların yerine yeni işçi de alınmadığından, erken emeklilik işsizliğe ilaç değil, üstelik tekellerin işçiyi ihtiyacı olan olduğu zaman, erken emeklilik hakkında yararlanmak da olanaksız. Emekliliği yağını 58 olarak öneren yasa tasarsında emekliliği "işverenin de tasdik etmesi" koşulu var.

FUS-TAV

odak noktası: 35 saatlik çalışma haftası... Federa

meyecek!...

in 22. haftasında

dramayacağı ve kaldırsa bile bunun yeni işyerleri yaratamayacağı. Federal Alman tekelcileri ve onların güttüğü diğer işverenler itirazlarını böyle belirtirken, karşı önerilerini de: Emeklilik yasasının değiştirilmesi

için iş olanakları doğacaktır. En kötümser hesaba bu yoldan 1 milyon 450 bin işsize iş sağlanacaktır. Alman sanayinin, özellikle dışsatım siparişleri ve üretim hacmine ilişkin sayısal verilere dayalı beklentiler bu yargıyı doğrulamaktadır.

● Nitekim 1918 yılında sekiz saatlik çalışma günü kabul edildiğinde, bunun işsizliğe karşı etkili bir çare olduğu tam bir açıklıkla kanıtlanmıştır. 1. Dünya Savaşı sonunda yenik düşmüş Alman ordusundan terhis edilen 5 milyon askerin, hem de olanakları sınırlı bir savaş sonrası ekonomisinde, toplumsal sarsıntılar yaratmaksızın istihdamı (bir işe yerleştirilmeleri) iste bu sekiz saatlik işgünü sayesinde mümkün olmuştur. Aynı durum bugün için, hem de çok daha sert nedenlerle geçerlidir.

● 35 saatlik çalışma haftası sadece işsizliğe karşı etkili bir çare değil, Alman ekonomisinin iç pazarda yaşadığı durgunluğa ve tıkanıklığa karşı da etkili ve belki de tek çaredir. Bir işe giren işsizler, iç pazarda da satılma gücü sıfır noktasından oluşan düzeye sıyrılmış tüketiciler olarak giroceklerdir ve bu pazardaki durgunluğun sonunu olacaktı. Keza 35 saatlik çalışma süresi sonunda haftada 5 saat daha kendine ait süre elde eden işçilerin de verimi artacak, tüketme "sevki" kabarcacaktır. Bütün bunlar Federal Alman ekonomisinin iç pazardaki gereklerini karşılama açısından önemlidir ve vazgeçilmez taşımadır.

Zorunlu bir karşılaştıрма

Federal Alman sendikalar hareketi, okuyucu kodunu bu kartla bir Alman

(43,1 saat), Hollanda (42,6 saat), Danimarka (42,5 saat), Lüksemburg (42,2 saat) ve İtalya (42,1 saat) gibi ülkelerin arkasında yer almakta. Oysa ekonomik durumu ve özellikle dışsatımı bu ülkelerin tümünden daha iyi durumda.

35 saatlik hafta savaşımı önem taşıyor...ÇÜNKÜ

Bugün Federal Almanya'da gerici güçler dışında kalan kesimler 35 saatlik çalışma haftasını benimsemiş görünüyorlar. En azından toplumun en dinamik ve örgütlü güçleri 35 saatlik hafta savaşımında aktif görev almakta. Sosyal demokrat politik hareketin sol kesimi ile DGB yönetimini elinde tutan tüm sosyal demokratlara, sayıları çok az da olsa kimi liberallerden, Yeşiller'e (Die Grünen) kadar çok geniş bir siyasal yelpaze bugün Federal Alman işçi sınıfının sendikal savaşımındaki bu zorlu noktada işçilerden yana tutum alıyor. Ve kükürsüz bu alanda da ön safta komünistler

1902'nin 1. Mayıs belgisi "Bütün dünyada 8 saatlik işgünü idi. Yukarıda bugün için hazırlanan bir dayanımına pulu

var. Onlar 35 saatlik çalışma haftası hedefinde sendikal savaşımın sosyal demokrat yorumunu çok aşan hedefler görüyorlar. 35 saatlik çalışma haftası çalışma süresinin ki-

saltılması ile mutlak artı değer sömürüsünde işçilerden yana ve kapitalistlerin zararına bir daralmaya yol açacak. Keza, robotlarla, rasyonelasyon denen uygulamalarla dev boyutlara ulaşan nisbi artı değer sömürüsünü, çalışma süresini kısmen de olsa azaltma olanakları var. Ve komünistler 35 saatlik çalışma haftası belgisiyle yürütülen savaşımın tekelilerin siyasal iktidarı geriletme yönünde kitleleri saran, kavrayan bir kazanım olacağını bilincindeler. Ve komünistler 35 saatlik hafta hedefli sendikal savaşım ile barış savaşımını birleştirebileceğini, bu birleşimin büyük, çok büyük bir caydırıcı güç oluşturmağını görüyorlar...

Kaldı ki Federal Almanya'da işsizliğe karşı savaşta, barış savaşımının başarısı DGB sendikalarının önerilen 35 saatlik çalışma haftası kadar ve belki de ondan çok daha etkili sonuçlar doğuracaktır. Savaş sanayiine yatırılan milyarlık fonların yeni işyerleri yaratacak alanlara kaydırılması barışın savunulmasında olduğu kadar işsizliğin önlenmesinde de gereklidir.

IG-Metall Stuttgart Bölge yöneticilerinden Günter Wickert Türkiye Postası'nın sorularını yanıtladı

çileri için: Emeklilerin yaşın düşürülmesi olarak saptadılar.

Federal Alman İşi Sınıfının sendikal hareketi işverenlerin bu tanıtlarına (taut; Argument) karşı etkili bir aydınlatma çalışması sürdürüyor. DGB sendikalarının yayınlarında özellikle yer alan karşı tanıtılar özellikle şöyle:

● Emeklilik yaşının düşürülmesi 35 saatlik çalışma haftasına karşı bir seçenek olamaz. Tersine onu pekiştirir. Yani emeklilik yaşının düşürülmesi için ille de 35 saatlik haftadan vazgeçmek gerekmez.

● Gittide artan ve sosyal devlet ilkesini zedeler hale gelen işsizliğe karşı bugün-düzenin sınırları içinde- en uygun ve etkili çare çalışma süresinin kısaltılmasıdır. Böylece yeni işyerleri yaratılacak, yeni işsizler

Federal Alman sendikaları hareketinin ortaya koyduğu bu tanıtların (Argumentieren) yanısıra gözden hiç kaçırılmaması gereken bir başka nokta daha var. Bugün Batı Avrupa'nın, herşey rağmen, tartışmasız en güçlü ekonomisi durumunu koruyan F. Almanya'da yaklaşık 18 yıldır çalışma süresinde herhangi bir azaltma gerçekleştirilmiş değil. Oysa aynı dönem içinde çalışma süreleri Belçika, Hollanda ve Danimarka'da 3'er, Fransa'da 2, İtalya'da 4, Avusturya'da 4, İsviçre'de 2, İsveç'te 7 kere kısaltıldı. Kiminde 15 dakikalık, kiminde yarım hatta bir saatlik kısaltmalar biçiminde beliren bu kazanımlar sadece Federal Alman işi sınıfından esirgenmemektedir.

Kaldı ki bugün, Federal Almanya (43,6 saatte) haftalık çalışma süresinde Belçika

Wickert Türkiye Postası'nın sorularını yanıtladı

Milyonlarca emekçi milyonlerden daha güçlüdür

- 35 saatlik çalışma haftasının sadece yeni işyeri yaratmak açısından mı savunuyorsunuz, yoksa kapitalist sömürüyle sınırlayıcı etkileri de var mıdır?

Kanımca, istemimiz bir kez daha açıklamakta yarar var: 35 saatlik çalışma haftasını, ücretlerde hiç azalma olmadan istiyoruz. Hedefimiz, mevcut işyerlerini mümkün olduğunca daha çok işçiye dağıtmaktır. Diğer bir deyişle, işyerlerini güvence altına almayı ve yeni işyerleri yaratmayı hedefliyoruz. Haftalık çalışma saati azaltılınca, tüm çalışanların ücretinde bir azalma olmayacak, 35 saatlik çalışmayla, 40 saat çalışırken alınan parayı alacaklar. Böylece, çalışanların lehine bir dağıtım sözkonusudur. Sizin sorunuzda kullandığınız söz aynı kullanılarak derim ki, bir ölçüde kapitalist sömürünün sınırlandırılması anlamına geliyor amacımız.

- Yabancı işçiler işsizlik, yabancı düşmanlığı, hükümetten ve resmi dairelerden gelen ayırmı uygulamalardan etkileniyorlar. Bu durumda onların mücadelesinin ilk basamağı 35 saatlik haftayı koymaları oldukça güç. Bu konuda sizin önerileriniz nedir?

Sermayedarlar ve onların siyasi destekçilerinin herkes tarafından bilinen çok eski yöntemleri var: bül ve yönet! Onların egemenliklerini sürdürmek ilimlerinde en etkin yöntemidir bu. Gözlenen yabancı düşmanlığı ve hükümetin sert önlemleri bizim yabancı işçi dostlarımızın hırlanmasına neden oluyor. Bu, bül ve yönet yönteminin devrese sokulmasından başka bir şey değildir. Kadın olsun, erkek olsun tüm yabancı işçi arkadaşlarımızın, neydesse dayanılmaz bir biçimde baskı altında tutulmalarını kaynağı ülkemizdeki yığınlaşan işsizliktir. İşsizlik sebebini ortadan kaldırmak, çarptırılması demek olan bir öl-

gu ile karşı karşıyayız. Böylesi bir politika, Başbakan'ın ağızından çıkan iki sözle belirlirsem, ahlaklık ve ilkeliktir. Onların ikilemine göre; bu hükümetin izlediği politika sona ererse, birçok işletme derhal üretimini durduracakmış havası yaratılıyorsa. Bu politika sadece yabancı işçileri olumsuz yönde etkileyen bir politika değil, tüm emekçileri kısıktaki altına alan bir olgudur. Durum böyle olunca, ister Alman ister yabancı işçiler olarak olumsuzluğun, hastalığın ana sebebi işsizliğe karşı ortak savaşım vermek zorundayız. Dolayısıyla hem Alman ve hem de yabancı emekçilerin birlikteliği ortak bir davranışla, haftalık çalışma süresinin 35 saate indirilmesi yolunda, güçlerinin etkinliğe dönüşmesi için hazır olmaları gerekir.

Yabancı emekçi arkadaşlarımızın bu zorunluğu kavrayacağına inanımamdır. Geçmişte elde ettiğimiz kazanımlarda da olduğu gibi, yabancı işçi dostlarımızın, 35 saatlik çalışma haftası talehimizin gerçekleşmesine yönelik çetin uğraşımızda bize omuz verecekleri hususunda da güvenimiz sonsuzdur.

- Dünya Barış Konseyi, Ocak ayında Batı Berlin'de yapıldığı toplantıda, barış savaşının bundan böyle işyerlerinde örgütlenmesi gerektiğini ortaya atı ve özellikle Federal Almanya'da 35 saatlik hafta savaşımı ile barış savaşının sıkı bağları olduğunu altını çizdi. Sızca bu tesbit isabettir ve gerçekçi midir?

Bu soruya yanıtım hiç kuşkusuz; kesin evettir. Tarihini bize öğrettiği bir gerçek sudur: Geniş halk katmanları, bir ülkede baskı altında ve onlar fu karalığı sürükleniyorsa, işsiz-ekonomik kalyorsa barış da tehlikeye giriyor demektir. Çünkü böyle bir ortamda halk öncelikle gerçekçi söz ve vaatlerle, sonu felaket olabilecek girişimlere sü-

GUNTER WICKERT

IG-Metall Sendikası Stuttgart Şubesi
2. Başkanı

rüklenebilir. İşte burası önemli noktadır: Halkı ve tüm emekçileri sahte yönlendirmelerden korumak için, onları uyarmak, gerçekleri göstermek birincil görevlerimizdendir. Emekçilerin hakları ancak barış içinde kazanılır. Barış bu yüzden de gözbeğimimiz gibi kutsalıdır. Sosyal haklarımızın kırılması, budanması yada yokedilmesine bu karşılık anlaşılmaz boyutlara varan silahlanma harcamalarına göz yumulamaz. Ücret ve maaşlarda bir tür kısıtlanmadan, haftalık çalışma süresinin 35 saate indirilmesi talebimize bu açıdan bakarsak, güncel çıkarlarımızı da ötesine taşın politik bir öze karşılığımız. Bu istemi başarıyla sonuçlandırsak, öteki haklarımızın kotalarına, tüm politik alanlarda etkinlik kazanmamıza temel olacak koşulu elimizle yaratmış olacağız. Güncel belgimiz kısa, ama öz- lüldür: "Milyonlarca emekçi, milyonlerden daha güçlüdür!" Haydi ortak davranış! Birimiz hepimiz, hepimiz birimiz içi! İşçi hareketinin hedefine giden yol aydınlıktır.

Foto: Manfred Scholz

40 saatlik haftanın cenaze töreni

Gelsenkirchen'de 2 Şubat günü IG-Metall Sendikası ve işveren arasındaki 4. tur toplu sözleşme görüşmelerinin yapıldığı Maritim Oteli'nin otoparkı yer, görüşme saati öncesi bir miting alanına dönüştü. Bir gece önce otelin çevresindeki yerlerde sabaha kadar ışıklar açık tutularak üzerlerinde 35 saat amblemi bulunan bayraklar dalgalandırılmış, IG-Metall'de şehilde dağıtılan 60 bin kadar bildiriyse 2 Şubat'taki mitingde dağıtılmıştı. Yaşlıl havaya rağmen otelin otoparkında, görüşmenin başlamasından bir saat önce 2 bin işçi toplandı. İşverenler arabaları 35 saat rozetleri yapıtılarak kırmızıya boyandı, işçi marşları söylendi. İşçiler tarafından hazırlanan, üzerinde "40 saat" yazılı bir tabut ve bir "35 saat" pankartı görüşme salonuna bırakıldı. Sendika adına toplu sözleşmeleri yürüten komisyon başkanı Brauer, mitingde yaptığı konuşmada, "Biz 35 saat deyince, onlar önce pastayı büyületim, ondan sonra size veriz!" diyorlar. Halbuki pastanın tamamı devamlı onların oldu ve yine gözleri doyamadı, doymaz da... Bizler 35 saati hayata geçirme savaşında hiç taviz veremeyeceğiz" dedi.

Avrupa'daki Türkiyeli emekçilerin gözü, kulağı, sesi belgisiyle, 1 Mart 1983'de yayına başladı

Türkiye Postası birinci yılını doldurdu

Gazetemizin birinci yılını tamamlaması dolayısıyla Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Behice Boran, Türkiye Kürdistanı Sosyalist Partisi Genel Sekreteri Kemal Burkay, DİSK Yürütme Kurulu üyesi Kemal Daysal, Kürdistan Öncü İşçi Partisi Genel Sekreteri Serhad Dicle, Türkiye Komünist Partisi Genel Sekreteri Haydar Kutlu ve Profesör Server Tanilli'den gazetemizin bir yılını değerlendiren kısa birer mesaj istedik. Dileğimizi yerine getiren bu değerli dostlarımızı teşekkür ederiz. Mesajların tümünde gazetemizin genel olarak umumlu değerlendirilmelerine konu olması ise kuşkusuz pek sevindirici. Aşağıda bu mesajları, soyadı alfabe sırasıyla aynen sunuyoruz.

Behice Boran
Türkiye İşçi Partisi
Genel Başkanı

Türkiye Postası ülkemizde ve dünyada olup bitenler konusunda haber-yorumlarıyla Avrupa'da yaşayan Türkiyelileri bilgilendirmeye ve aydınlatmaya başarılı hizmet görmektedir. Yaldınladığını kutlarken başımızın daha da gelişerek devam etmesini dilerim.

Türkiye Postası'nın Batı Avrupa'nın hemen her kentinde haber ve dağıtım akışından sorumlu temsilcileri var. Ancak gene hemen her Batı Avrupa kentinde, bunların yanısıra bir de gönüllü muhabirler ve dağıtıcılar ağı oluştu. Bu arkadaşlarımız gazeteyi kitlelerin örgütlenmesinde bir silah olarak

Kemal Burkay
Türkiye Kürdistanı
Sosyalist Partisi
Genel Sekreteri

Faşist Cunta'nın tüm ılerici basını susturduğu, basın özgürlüğünü ortadan kaldırdığı koşullarda yurtdışındaki ılerici ve demokrat basının önemi artmıştır. Özellikle de yurtdışında milyonlarca emekçi insanımızın bulunduğunu düşünürsek, olanakları büyük tirajlı günlük bujuva gazetesine oranla sınırlı da olsa, gerçekleri dile getiren, Cunta'nın terörünü, halkın üstündeki ağır sömürü çarkını teşhir eden, demokrasi ve barış için mücadele eden bu basındır.

Sorunlara bakış açısı, geniş sayfa tutan, haber ve yorumlarıyla Türkiye Postası'nın bu ılerici basını içinde değerli bir yer i var. İkinci yılını girenken, Türkiye Postası'na başanlar dilerim.

Kemal Daysal
DİSK Yürütme
Kurulu üyesi

12 Eylül askeri darbesi ülkede politik, demokratik ve sendikal tüm hakları ortadan kaldırmakla kalmadı. Cumhuriyet döneminin bir kentine dönüştürülmesi bir sansür uygulamasıyla basını ve kitle iletişim araçlarını teslim aldı. En ufak bir bujuva muhalefeti bile önünü tıkladı. Bu koşullarda, yurtdışında çeşitli politik çevrelerce çıkarılan yayınların Cunta'ya

teslim olmaması ve yaymasını yurtdışında sürdürmek zorunda bırakılması ılerici, demokrat yazar ve gazeteciler tarafından çıkarılan gazetelerin önemi ve işlevi büyüktür.

Yayın yaşamını bir yıldır ve tahmin edelim bir çok zorlukları göğüsleyerek özveri içinde sürdüren Türkiye Postası, büyülesine yayımsal bir işlevi yerine getirdi. Batı Avrupa ülkelerinde bulunan ve Türkiye işçi sınıfının ayrılmaz bir parçası olan 1 milyonu aşkın emekçiye faşizmin kanlı yüzünü ve insanlık dışı uygulamalarını sergiledi. Gerçekleri sadece Türkiyeli göçmen işçilerin değil, Avrupa demokratik çevrelerinin de bilmesine, görmesine olanak sağladı. Böylece uluslararası dayanışmanın örölmesinde de bir katkı getirmiş oldu.

Sadece bunlarla da kalmadı, 1 milyonu aşkın göçmen emekçinin çeşitli sorunlarını da tüm işçilerin ilgilie izlediği birçok yazılarında, röportajlarında dile getirdi. Bu nedenle, Türkiye Postası'nın bir yıl için yayın yaşamının umumlu bir grafik izlediğini memnuniyetle söyleyebiliriz ve gazeteyi çıkartan kadroyu çabalarından ötürü kutluyor, teşekkür ediyoruz.

Serhad Dicle
Kürdistan
Öncü İşçi Partisi
Genel Sekreteri

Yayın hayatına başladığından bu yana Türkiye Postası'nı genellikle atıp okuyorum. Hemen belirtmeliyim ki, Türkiye

Postası Avrupa'daki Türkiyeli ve Kürdistanlı işçilere, öğrencilere ve sayıları önemli bir miktar bulunan politik iticılara yönelik yayınların arasında en başarılı örnek olmuştur. Gazetenin bu başarısı, kanımca hem habercilik anlayışından, hem de geniş yuğurlara yönelik gazetecilik tekniğini kullanabilme becerisinden gelmiştir. Bu anlamıyla da, yurtdışındaki Türkiyeli ve Kürdistanlı okuyucuların gereksinmesini karşılamada boşluğu dolduramasa da, önemli bir adım olduğunu kuşku yoktur.

Türkiye Postası'nın kısaca belirtmeye çalıştığımız umumlu ve başarılı yayınları yanında, ciddi bazı eksikliklerinin olduğu da bir gerçektir. Kitlelere yönelik demokratik bir platform olma görevini üstlendiği için, Türkiye Postası'na görevi yerine getirmeyişi ıtilzile kollamak zorundadır. Dar bir çevrenin düşünce ve açıklamalarını yanistlamak yetinmemek, devrimci, demokratik ve anti-faşist güç ve kışilere sayılarına daha fazla yer veremeye özen göstermelidir. Okuyucuları karşısında, bütün anti-faşist platformun kürsüsü olabilmek için, başını ve yaratıcı yöntemler geliştirmelidir. Ayrıca, faşist diktatörlük koşulları altında, yaşadığımız bu dönemde, diktatörlüğün ağır sansür ve baskı politikası karşısında yurtdışındaki okuyuculara daha doyurucu ve olabildiğince sıcak haber, araştırma, yorum ve açıklamalar vermenin önemi sizler de takdir edersiniz. Bu yönde de daha fazla çaba harcamaya dileğimizi belirtiriz.

Son olarak Türkiye Postası'nın tüm çalışanlarına başan dileklerimiz izletiriz.

Server Tanilli
Profesör

Türkiye Postası, yayına başladığı günden bu yana, bir yandan Türkiye'deki rejim için "demokrasiye dönüyoruz, dündüktü" aldatmacasını, gerçeklerin ışığında sergilerken, bir yandan da yurtdışındaki insanların sorunlarına umumlu açılardan eğilmiş ve ılerici, demokrat ve devrimcilerle görüşleriyle ilgili aydınlatmalarda bulunmuştur. Bu bir ylık Postası'nı çıkarırlar, bu bir ylık faaliyetlerine bakıp, haklı olarak öğünabiliriz.

Bu gazetenin okuyucuları arasında olmanın kendi hesabıma pek hoşnutum.

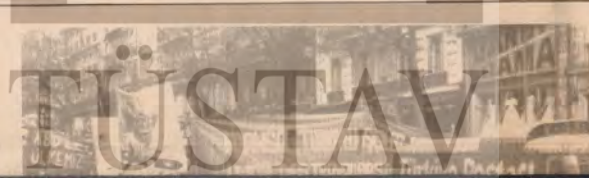
Onu yararlanarak izledim ve izleyeceğim.

Haydar Kutlu
Türkiye Komünist Partisi
Genel Sekreteri

Dünyanın neresinde olursa olsun, insan olmanın, ılerici olmanın gerçek ölçütü, günümüzde, dünyanın termonükler bir savaşta yok olması tehlikesine, her tür emperyalist, faşist basını ve zorbalığa karşı susmamak, sesini yükseltmektir.

Yayışının 1. yılını dolduran Türkiye Postası, herşeyden önce işte bu onurlu görevi başarıyla yerine getirmiştir. Üstelik ne denli zor koşullarda çalıştıkları bilinen Türkiye Postası'nın emekçileri, onbeş günde bir aksatmadan bu görevi yerine getirmeye başlamışlardır.

Türkiye Postası'nın Batı Avrupa'da ABD roketlerine karşı harekatin güçlenmesi için gösterdiği çabaların boşla gitemediği açık görülmüştür. Federal Almanya'da işçilerin 35 saatlik iş haftası için verdiği savaşıma olduğu gibi genellikle Batı Avrupa'da yerli ve göçmen işçilerin ortak savaşıma aktif katkısı, "bedelli" askerliğe karşı Türkiyeli genç-

Bu arkadaşlarımız gazeteyi kitlelerin örgütlenmesinde bir silah olarak kullanıyorlar, dünyada ve anayurdumuzda olup bitenlerin doğru, devrimci bir yorumla okuyuculara iletilmesinin önemini bilinçle kavnyorlar; Türkiye Postası'nı olabildiğince geniş kitlelere ulaştırmak için yaratıcı ve yorucu çalışmalar sürdürüyorlar.

Paris'te

Amsterdam'da

Düsseldorf'ta

Stuttgart'ta

Gelsenkirchen'de

çilerin ortak savaşımına aktif katkısı, "bedelli" askerliğe karşı Türkiye'de gençlerin yürüttüğü kampanyaya olduğu gibi genellikle Türkiye'de çalışan işçilerin özgün sorunlarının çözümüne Türkiye Postası'nın verdiği destek, bizce çok değerlidir.

Türkiye Postası, aynı zamanda faşist diktatörlüğün baskı, işçiyi ve cinayetlerini gün ışığına çıkarma çabasıyla Türkiye'de demokrasi güçleriyle dayanışmada etkin bir rol oynuyor. Yurt dışındaki politik göçmenler için ise önemli bir moral gücü kaynağı oluyor.

Türkiye Postası'nın bu görevleri her sayısında bir öncekinden daha iyi yerine getirme çabasında olduğunu yakından görüyoruz. Tüm diğer ilerici ve yurtsever güçlerle birlikte komünistler, Türkiye Postası'nın bu cabalarını tüm olanaklarıyla, var gücüyle bundan böyle de destekleyeceklerdir.

Türkiye Postası, ilk sayısından başlamak üzere demokrasi güçlerinin birlik sürecinin derinleşmesi için cabalar göstermiştir. İnanıyoruz ki bundan böyle de Türkiye Postası böyle bir birliğin önemli bir gücü ve aracı olacaktır. Kuşkusuz bu sürecin ilerlemesinden demokrasi güçleri, başta sol güçler sorumludurlar. TKP bu yönde üstüne düşen görevi yerine getirmek için daha fazla çaba harcayacaktır.

1. yılını başarıyla dolduran Türkiye Postası'nın direngen emekçilerine, barış ve ulusal demokrasi için savaşta, TKP adına yürekten başarılar dilerim.

Türkiye Postası

Türkiye Postası 15 günde bir Cuma günleri çıkar. **Herausgeber:** Vereinigung für Völker Verständigung und Solidarität, 1000 Berlin 44, Donaustr. 1. **Verantwortlicher Redakteur:** Ahmet Karadem. **Zentralredaktion und Anschrift aller Verantwortlichen:** 1000 Berlin 44, Donaustr. 1, Tel: 624 60 92. **Herstellung:** Eigenvertrieb Druck: Henke Rollenoffset, 1 Berlin 48 Sântsstr. 49. **Banka Hesabı:** Vereinigung für Völker Verständigung und Solidarität, Postcheckkonto 461432-100, BLZ 100 100 10 Postcheckamt Berlin-West **Abone Koşulları:** Federal Almanya ve Batı-Berlin'de 6 aylık (12 sayı) 30 DM, 1 yıllık (24 sayı) 60 DM. **Temsilciler:** Fransa: Paris, Tel: 01-268 26 90, Federal Almanya: Frankfurt, Tel: 0611-68 41 98, Belçika: Brüksel: B.P. 83, Hollanda: Amsterdam, Tel: 020-942323, İngiltere: Londra, Tel: 01-340 47 39, Danimarka: Kopenhag, Tel: 01-707 506, İsveç: Stockholm, Tel: 08-967 576.

TUŞTAV

Bu yılki 8 Mart toplantılarında Türkiye'deki tutuklularla dayanışma ana temalardan biri oldu:

Kadınlar, "Diyarbakır, Mamak, Metris, dayanın sizinleyiz" dediler

Batı Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde ve kentlerinde yapılan 8 Mart toplantılarına Türkiye'den kadınlar örgütleriyle, bilinçli ve yaratıcı çalışmalarıyla, özveri ile ve yüreklerinde memleket hasreti ile katıldılar. Türkiye'den kadınlar dünyadaki kadınların birlik ve dayanışma gününü, bulundukları ülkelerin kadın örgütleriyle birlikte, ya da bulundukları ülkelere diğer yabancı kadın örgütleri ile birlikte kutladılar.

Bu yılki kutlamaların ana temalarını barış, 35 saatlik iş haftası mücadelesinin yükseltilmesi ve Türkiye'deki demokrasi güçleriyle,

Hollanda'da kadınlar Türkiye elçiliği önünde gösteri yaptılar

"Kardeşler, bugün 8 Mart Perşembe. Perşembeleri her hafta hapishanenin giriş güdüzü bilmiyoruz. Bugün bilmiyoruz hangi Kürt anası evladın cesedini teslim aldı Diyarbakır'da! Hangi ana gözünü ninden çeri döndürdü? İstanbul'da Metris'de çocuğu hastaneye kaldırdı için? Mamak'ta hangi ana çocuğun kanlı çamaşlarını teslim aldı? Bugün 8 Mart Dünya Kadınlar Günü. Dünyanın neresinde olursa olsun kadınların baskıya, sömürüye karşı çıktığı gün. Yarın hemen duymayacak Diyarbakır'daki, Mamak'taki, Metris'deki tutuklu onların kardeşlerini, Hollanda'daki, Türk, Kürt, Türkiye Büyükkelçiliği önünde gösteri yaptığını, genel politik için haykırıldıklarını. Ama inanıyoruz ki haber geç de olsa gidecek."

8 Mart günü, Türkiye'de Kadınlar Özgürlük-Dayanışma Komitesi'nin örgütlediği, faşist parti dışında Hollanda'daki tüm partilerin ve sendikaların kadın kollarını davet ettiği, Türkiye'nin ilk kadın büyükkelçisi olan F. Dincer ile görüşmeye, Den Haag'daki büyükkelçiliğe giden ve aralarında Hollanda Türkiye Kadınlar Birliği'nin de yer aldığı kalabalık bir grup kadın büyükkelçiliğin kapılarını açtı-

madılar. Elçilik önünde yaptıkları konuşmada böyle dile getirdiler sorunları. Hollanda siyasal partilerinin, çeşitli sendikaların ve kadın örgütlerinin temsilcileri, büyükkelçiden bir kadın olarak kadın politik tutukluların durumlarını talep eden mektubu elçiliğin posta kutusuna bıraktılar. Elçilik önünde bütün örgütler adına bir konuşma yapan İşçi Partisi (PvdA) milletvekili bayan Jabani, "Elçiliğin bizi kabul etmemesi bizi hayal kırıklığına uğratmıştır, ancak tüm politik tutuklular serbest bırakılınca da tek mücadeleciyi sürdüreceğiz ve bayan Dincer'in bururuna daha çok geleceğiz" dedi.

Öte yanda 11 Mart günü Amsterdam'da HTKB tarafından düzenlenen geceye yaklaşık 500 Türkiye'den kadın katıldı. Geçen yıl açılış konuşmasını yapan HTKB Genel Başkanı Maviye Karaman konuşmasında Türkiye'deki politik tutuklularla dayanışmanın bugün her zamankinden daha çok gündemde olduğunu vurguladı. Geceye Sümeysa Çakar da barış ve gurbet türkülerini okudu. Bunun dışında kutlama geceleri Utrecht, Zaandam ve Den Haag'da da yığınsal olarak yapıldı.

özellikle tutuklu kadınlarla dayanışma oluşturdu. Yapılan her toplantıda Türkiye'den kadınların yüreği o gün, Türkiye hapishanelerinde, gecekondu, fabrikalarda, tarlalarda güç koşullar altında yaşayan, ancak mücadeleyi elden bırakmayan Türk ve Kürt kadınlarıyla birlikte attı. "Dayanışmamız, salonların duvarlarını aşacaktır" dediler. "Dayanın, yalnız değilsiniz, sizinleyiz" dediler. "Aramızda tel örgüler kalkanı, kadın hapishanelerden, gösteri yaptığımız alanlara dek 8 Martlar bir köprü olacak aramızda."

Gelin, barış, işyeri, haklarımız ve dostluk için yürüelim

Düsseldorf'ta kadınlar 10 Mart 1984'te rihi yürüyüş ve gösterilerini bu çağrıyla yaptılar diğer kadınlar... "Barış, işyeri, haklarımız ve sevgi için gelin" dediler. Sendikacı kadınlardan anti-faşist kadınlar, sosyal demokrat (ASF) kadınlardan, komünist kadınlardan (DKP) ve Anneler Barış

kıyı İşçi Gençlik Birliği) kadınları 8 Mart'a yönelik bir dizi başanlı eylem gerçekleştirdiler. 20 kadın grup ve örgütünden oluşan Düsseldorf'da 8 Mart gününde tek yabancı kadın grubu olan DTIGB kadınları, İKD üyelerinin yargılanmasını, Bars. Derneği yöneticilerinin

ÖZETLE

BELÇİKA'da, Brüksel'de 11 Mart günü yapılan kadınların dayanışma gecesine yaklaşık 200 kadın katıldı ve toplantıda kadın tutuklularla dayanışmayı yükseltme konusu üzerinde önemle duruldu.

GELESENKIRCHEN Kadınlar Birliği 8 Mart'ta, 10 Mart'ta yaptığı birlik ve dayanışma günü ile kutladı.

Ayrıca Gelsenkirchen Kadınlar Birliği, 8 Mart'ın tarihçesini anlatan ve istemlerini açıklayan bir bildiri yayınladı.

WIESBADEN'de FİDEF'e bağlı Türkiye'den kadın işçiler 8 Mart'ta, çeşitli sendikaların, partilerin ve yabancı işçi örgütlerinin kadın komiteleri ile birlikte "Eşit haklar, işyeri ve barış" belgisi altında yaptıkları bir yürüyüş ve toplantı ile kutladılar.

DUISBURG'da Türkiye'den kadınlar 8 Mart'ta FİDEF'e bağlı işçi Derneği lokalinde kutladılar. Bu yılki 8 Mart kutlaması, tüm demokrat ve yurtdışı yurtluklara özgürlük belgisi altında yapıldı.

HEILBRONN kentinde Alman Sendikalar Birliği (DGB) çatısı altında kutlanan Dünya Kadınlar Günü'nde iki Türkiye'den kadın Anadolu kadın-

Hollanda'daki 8 Mart kutlamasından

lara, sosyal demokrat (ASF)'lardan, komünist kadınlara (DKP) ve Aneller Barış için Girişimi'ne dek 20 gruptan oluşan, 500 kadar kadın Schadow Platz'a girenken Alman kadınların yanında yığınsallığıyla en göze çarpanlar Türkiye'li kadınlar idi. Öte yanda DTI-GB (Düsseldorf Tür-

k kadınları, İKD üyelerini yargıladığını, Barış Derneği yöneticilerinin hapse mahkum edilmesini kinayen çok sayıda imzalı bir mektubu Turgut Özal'a ve ülkemiz kadınlarının 8 Mart'ını kutlayan bir mektubun ise Reha İsvan'a gönderilmesini sağladılar.

kutlanış dünyaya Kadınlar Günü diye iki Türkiye'li kadın Anadolu kadının gıysileri içinde sahneye çıkarak Türkiye kadın hareketini anlatırlar ve cunta, zindanlarınca tutuklularla dayanışma çağrısında bulundular. 400 kişinin katıldığı toplantıda Türkiye'li kadınların yığınsallığı, hazırladıkları resim ve enformasyon sergisi dikkat çekiydi. MÜNSTER'de 8 Mart günü nedeniyle yapılan etkinliklerden biri de Alman Kadınlar Birliği ve FİDEF'e bağlı İşçi Öğrenci Derneği Kadınlar kolunun ortaklaşa düzenledikleri ve 50'ye yakın kadının katıldığı toplantı oldu. Toplantıya katılan İKD Genel Sekreteri Zühal Kılıç Türkiye kadın hareketi üzerine bilgi verdi. KARLSRUHE'de 8 Mart, Devrimci İşçi ve FİDEF'li kadınların 10 Mart'ta düzenledikleri ve 250 kişinin katıldığı bir toplantı ile kutlandı. Türkiye'de ve Avrupa'da kadınların ortak sorunlarının ele alındığı toplantıda Demokrat Türkiye ve Türkiye Postası standları da açıldı. BATI Berlin'de, Batı Berlin Türkiye Kadınlar Birliği, 8 Mart'ı, kentteki Yunanlı ve İranlı kadın örgütleriyle birlikte 10 Mart günü düzenlediği bir dayanışma gecesi ile kutladı.

Gladbeck'de, Gladbeck Uluslararası Dostlu Derneği ile Demokratik Kadınlar Birliği'nin düzenlediği, çoğu göçmen işçi ve ailesi olmak üzere 300'ün üzerinde izleyici ile kutlanan 8 Mart Kadınlar Günü, ilk kez kutlanmasında rağmen içerik ve örgütlenme açısından demokratik güçlerin onuru oldu. Tüm çalışmalarını kadınların yürüttüğü, kısa sürede oluşturulan kadınlar korosunun tükürler sunduğu ve el işleri sergisi düzenlediği gecede, Dünya Kadınlar Günü'nün tarihçesi de slaytlı ve arada gitar eşliğinde şarkılar söylenen bir konuşma ile sunuldu.

Frankfurt'ta ana belgiler 35 saat, barış, dayanışma oldu

Dünya Kadınlar Günü Frankfurt'ta, Alman Sendikalar Birliği (DGB), DKP ve 15 çeşitli kadın hareketi tarafından ortaklaşa kutlandı. Frankfurt'ta 8 Mart'ın üç ana teması barış, 35 saat ve uluslararası- özellikle de Türkiye demokrasi güçleri ve kadınlarıyla- dayanışmaydı. 500'ü aşkın kadının katıldığı bir yürüyüşten sonra DGB salonlarında başlayan gecenin açılışı Frankfurt Türk Halkevi korusu yaptı. DGB bölge kadınlar komitesi başkanının konuşmasından sonra yabancı kadınlar adına konuşan gazetemiz yazarlarından Ayça Baydar dünyanın dört bir yanında, faşizm ve savaş, baskı ve terör altında yaşayan kadınların, anaların sorunlarını dile getirdi.

Kırmızı karanfiller İKD'yi anımsattı

Londra'da 9 Mart gecesi İKD'nin kardeş örgütü NAW (Ulusal Kadınlar Birliği) tarafından düzenlenen gece TKHDK (Türkiye Kadın Hakları Dayanışma Komitesi)'den Mürüvvet Şenese'nin bir konuşma yaptı. Şenese'nin konuşmasında, "Türkiye'de genel politik af sadece tutukluların özgürlüklerini sağlama için değil, can güvenlikleri için de gereklidir," dedi.

Öte yanda 8 Mart'ta Londra belediyesi Kadınların Barış Otobüsü adını verdiği bir otobüsü özel olarak hizmet soktu. Nisan ayı içinde üç gün için TKHDK'ya tahsis edilecek olan otobüs semt semt doluşup barışın yaşamsallığını anlatmak amacıyla kullanılacak. Kadınların Barış Otobüsü 8 Mart'ta İKD'yi anımsatması için kırmızı karanfillerle süslendi.

Umut ve güven veren bir toplantı

Fransa'da FTİB'li kadınlar 8 Mart'ı, 11 Mart günü, Paris'de FTİB lokaliinde yaptılar. İKD Genel Başkanı Beria Onge'nin de katıldığı ve sanatçı Meral Taygun'un şiirler okuduğu bir toplantı ile kutladılar. Fransa kadın örgütü U.F.F.'nin bir temsilcisinin de katıldığı toplantıda 50 civarında göçmen işçi, işçi eşi ve politik sığınmacı yer aldı.

Toplantının ana temasını Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'nda ağır baskılar altında ve zindanda olanlarla dayanışma-nın yükseltilmesi ve politik tutuklular için genel af kampanyasında kadınların ön saflarda çalışması oluşturdu.

Ayrıca analarında Beria Onge'nin de yer aldığı bir grup Türkiye'li kadın 8 Mart günü UFF'nü düzenlediği toplantıya da katıldı.

Hamburg'da örnek bir işyeri çalışması

Hamburg'lu bir okuyucumuz mektubunda yazıyor:

Hamburg'da STILL firmasında 8 Mart günü işyeri toplantısı yapıldı. Ağılsız toplantılardan değildi bu. Bu defa toplantıdan bir gün önce salon 35 saatlik iş haftası ve 8 Mart günü ağılsızla donatıldı. Bunlar DGB'Ve IG-Metall'in afişleriyle. Toplantı sabahı salonun halini gören personel şefi tüm afişleri yerlerinden indirdi. Bunun duyan, çoğunluğu Türkiye'li 15 kadını, 35 saatlik çalışma amblemi olan tişörtleri giyip salona girdiler. O anda salondaki akılsız ve patronun yetkililerinin yüzleri duyulmaya ve görülmeye değer bir olaydı.

Patron yetkilisi yaptır konuşmasında sendikaların istemi olan 35 saatlik çalışma ve ücret denkleştirilmesini yanlış olduğunu söyledi, ancak işçiler onun sözlerini geçerek protesto ettiler. Kadınlarımızın eylemi

herkesi cesaretlendirmişti. Gerek işyeri işçi temsilciliği, gerek işyeri sendika baş temsilcisi işveren tezlerini çürütüp, tek çıkar yol "TAM ÜCRET DENKLEŞTİRMESİ" ve 35 SAATLİK ÇALIŞMA HAFTASI" diyerek sendikaların istemlerini yinelediler.

Daha sonra diğer firmalara örnek olacak bir eylem başladı: İşçiler sırayla mikrofona gelpi:

● Ben tam ücret denkleşmesi ile 35 saatlik iş haftasının yanın-

dayım çünkü: İşsizliği önleyeceğine inanıyorum.

● Ben 35 saatlik haftanın savunucusuyum çünkü: Dinlenmeye daha fazla zamanım olacak.

● Ben 35 saatlik haftanın yandaşım çünkü: Çocuklarıma ayrıracak zamanım olacak.

● Ben 35 saatlik haftanın yandaşım, parasal kayıbm olmayacak, yabancı olduğum için çocuğuma kendi kültürümü öğreteyim çünkü: Çocuklarıma ayrıracak zamanım olacak.

● Ben 35 saatlik iş haftasının yandaşım, çünkü devletin işsizlik için 70 milyarlık zararına karşılık.

● 35 saatlik iş haftası ile işsizlik ve yabancı düşmanlığı önlenir dediler.

13 arkadaşın böyle kısa ve özülü biçimde arka arkaya söz alması patron yetkililerini çileden çıkardı.

Newroz kutlamaları sürüyor

Batı Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde düzenlenen ve hala sürmekte olan Newroz kutlamalarından sadece Batı Berlin'deki 1000 kişi katıldı

Kürt halkının ulusal bayramı Newroz kutlamaları Federal Almanya'da ve öteki Batı Avrupa ülkelerinde sürüyor. KOMKAR'in düzenlediği toplantılar 10 Mart günü Hamburg'da ve 17 Mart günü de Batı Berlin'de yapıldı. Nizamettin Arif'in de katıldığı ve KOMKAR Genel Başkanı'nın bir konuşma yaptığı Batı Berlin'deki konuşma 1000 kişi katıldı. KOMKAR ayrıca, 24 Mart günü Duisburg'da ve 31 Mart günü de Münih'de iki kutlama gecesi daha düzenliyor.

Serwebin'un düzenlediği Newroz kutlaması da 3 Mart günü Hamburg'da yığinsal bir katılımla yapıldı.

Danimarka'nın Kopenhag kentinde Türkiye İşçiler Birliği'nin girişimi ve KKDK-F, İşçi Gerçeği ve Emegün Birliği örgütlerinin desteği ile düzenlenen Newroz kutlaması 16 Mart günü yapıldı. Şivan ve Heval'in de katıldığı ve bugüne kadar Danimarka'da düzenlenen toplantılardan en büyüğü olarak nitelenen toplantıda Sosyalist Halk Partisi, Sol Sosyalistler ve Danimarka Komünist Partisi temsilcileri de konuşmalar yaptılar.

Frankfurter Appell bürosunca örgütlenen eylemlere tüm Federal Almanya'da katılım yığinsal oldu

Yabancı düşmanlığına karşı eylem haftası Kohl hükümetinin canını sıktı

"Kimse bizi kovamaz!"
"Yabancılar saldırı politikası yerine işyeri!"

"Yabancılar Almanlara eşit haklar!"
"Yabancı düşmanlığına karşı eylem haftası" Federal Almanya'nın 60 kentinde 9-17 Mart tarihleri arasında yukarıdaki ana belgiler etrafında yapıldı. Bundan bir süre önce aralarında Heinrich Böll, Manfred Coppik, Ingeborg Drewitz, Günter Grass, Karl-Heinz Hansen, Dettel Luderwald, Jürgen Roth, Otto Schilly, Karsten D. Voigt'in de bulunduğu çok sa-

yıda tanınmış şahsiyet ve politik parti ve demokratik örgütlerce imzalanarak Kohl hükümetinin yabancılar yasasına karşı yayınlanan Frankfurter Appell'in koordinasyon bürosunca örgütlenen eylemlere katılım yığinsal oldu.

Hafta boyunca, tüm kentlerde konserler, sergiler, konferanslar, açık oturumlar, sokak tiyatroları, film gösterileri, meydanlarda tanıtma eylemleri yapıldı; yabancı düşmanlığı, Kohl Hükümeti'nin yabancıları sınardırmaya yönelik ve yabancı düşmanlığını köklerinden politikası eleştirildi.

Türkiyeli gruplar ve örgütler, eylemlere aktif biçimde katıldılar. Yabancı düşmanlığına karşı eylem haftası çağrısında, yabancı düşmanlığının sadece yabancıları değil tüm demokrat kişileri ilgilendirdiği ve yabancı düşmanlığının demokrasiye yönelik bir tehdit olduğu belirtildi. Somut istem olarak, yabancılarla, yaşamın tüm alanlarında Almanlarla eşit haklar verilmesi istenirken CDU/CSU hükümetinin yabancı düşmanlığıyla ünlü İçişleri Bakanı Zimmermann protesto edildi ve yabancılar yasası eleştirildi.

Yabancı düşmanlığına karşı eylem haftasının kamuoyunda yankı bulması karşısında, son günlerde, yabancı, özellikle de Türkiyeli düşmanı bir politikayı sürdürmekte olan Federal Alman hükümetinin telaşa kapıldığı, hükümet sözcüsü Peter Boenisch'in eylem haftasını "Hiçbir dayanağı olmayan, kasıtlı ve çirkin bir girişim" olarak nitelimesinden de anlaşılır. Hükümet sözcüsü, kiliselerden en geniş demokratik kamuoyuna kadar çeşitli kesimlere desteklenen eylemi, "malum kesimlerin kasıtlı heflayı" olarak adlandırmaktan da çekinmedi. Böylece CDU/CSU hükümetinin yabancı düşmanlığını değil, yabancı düşmanlığına karşı mücadeledenlerden korktuğu anlaşılır.

Heilbronn'da Yabancı Düşmanlığına Karşı Eylem Haftası özoayısıyla 10 Mart günü 500 ileriye ve demokrat kentteki sığınmacı kampını ıssız ettiler. Nazi Almanyası'nın ölüm kamplarını andıran ve etrafı dikenli tellerle ve demir kapılarla çevrili bu kampın önünde toplanan kalabalık karşısında direnmeyen polis göstericilerin içeri girmesine göz yummak zorunda kaldı. Böylece bugüne kadar içerisinde kimseyle gösterilmediği toplama kampının kapazeliği kamuoyuna bütün çıplaklığıyla yansıdı.

Freiburg'daki Yabancı Düşmanlığına Karşı Eylem Haftası, 25 örgütlen eylem birliğiyle yürüldü. Kentin değişik yerlerinde yabancı düşmanlığına karşı sergiler açıldı, çeşitli eylemlerde iştirak gösterileri sunuldu ve yabancılar polisi önünde uyarı nöbeti tutuldu. 17 Mart günü Stuttgart'a yapılan ve 1500 kişilik katıldığı yürüyüş ve mitinge Freiburg'da Almanlar da katıldılar. Gerek hafta boyunca sürdürülen etkinliklere, gerek yürüyüş ve mitinge katılan Türkiyeli örgütlerin siyasal ayrışıkları dikkat çekmek yerine birlikte eylem gerçekleştirilmesini yönündeki tutumları haftanın bir başka ve önemli kazanımı olarak dikkat çekti. Federal Almanya'da, Türkiye sınırına yakın, görece "sapa" bir yerde bulunan Freiburg'da uzun süreden beri bu kadar yığinsal bir eylemin örgütlenememesi olmuştu da gene Yabancı Düşmanlığına Karşı Eylem Haftası'nın bölgedeki yabancılar açısından önemiyle değerlendirildi.

Frankfurter Appell

- Federal Almanya'da yaşayan tüm yabancılar sınırsız olma hakkı. Sınırdışı etme ve geri gönderme politikasına son.
- Yabancılarla Federal Alman vatandaşlarının sahip olduğu hukuksal, sosyal ve politik bütün hakları tanınması. İşyerlerini özgürce seçme hakkı. Seçme ve seçilme hakkı da dahil politik yaşamına sınırsız katılma hakkı.
- Ailelerin birleştirilmesine getirilen bütün kısıtlamalar kaldırılmalı.
- Federal Almanya'da yaşayan tüm yabancılar sınırsız olma hakkı. Sınırdışı etme ve geri gönderme politikasına son.
- Sığınma hakkını düzenleyen Anayasa'nın 16. maddesi sınırsızca işletilmeli. Sığınma başvurusu yapanlara uygulanacak çalışma yasası kaldırılmalı. Sığınmacı kampları kaldırılmalı. Sığınmacıların ülkelerine iade edilmelerine son.

16 Mart 1979'da İstanbul'da 7 yurtsever genç, faşistlerle öldürülmüştü

Türkiye gençliği ile dayanışma günü

● Toplantılara, yabancı ülkelerin konsolite temsilcilerine davet

● biletcek önemli bir olanak yaratmıştı söyleyen TGD Genel Başkanı Ahmet Muhtar

• Toplantılar, yabancı ülkelerin gençlik örgütlerinin yanı sıra, yurt dışına bulunan IGD Merkez Yürütme Kurulu üyelerinden katılan olması ayrıca yürekendirici oldu

Türkiye anti-faşist gençliğiyle dayanışma günü dolayısıyla Batı Avrupa'nın çeşitli kentlerinde toplantılar düzenlendi. Hatırlanacağı gibi, beş yıl önce 16 Mart 1979 günü, İstanbul Üniversitesi'nin önünde 7 öğrencinin faşistler tarafından bombalanarak öldürülmesi üzerine DİSK Türkiye'yi çağırarak "Faşizme iltihaz eylemi" örgütlemiş ve 16 Mart, Türkiye gençliğiyle dayanışma günü olarak ilan edilmişti.

16 Mart günü İngiltere'nin başkenti Londra'da İleri Gençler Derneği IGD ile İngiliz Genç Komünistler Birliği YCL'in ortaklaşa düzenlediği geceye 200'ün üzerinde katılımla oldu. IGD Genel Başkanı Ahmet Muhtar Sökücü'nün de bir konuşma yaparak katıldığı gecede Meral

AHMET MUHTAR SÖKÜCÜ
IGD Genel Başkanı

Taygun Nazım Hikmet'in "Tanya"sını İngilizce ve Türkçe okurken, Heval de Türkçe ve Kürtçe türkülereyle salonu coşturdu. Yaptığı konuşmada, 25 Mart'ta Türkiye'de yapılacak olan yerel seçimlere, faşist rejimi zayıflatmakta kullanıla-

bilecek önemli bir olanak yarattığını söyledi. IGD Genel Başkanı Ahmet Muhtar Sökücü, birçok kişinin, gencin ve emekçinin İngiltere'de ülenmiş olan işçi sınıfı düşmanı "İşçinin Sesi" grubuğundan ayrılmasını sevinçle karşıladığını da belirtti.

Yunanistan Komünist Partisi gençlik örgütü KNE, Irak Komünist Partisi gençlik örgütü, İran TUDEH partisi gençlik örgütü, Fedain gençlik örgütü, Kıbrıslılar Derneği ve Kıbrıs Türk Demokrasi Derneği temsilcilerinin de katıldığı gece, İngiltere'de yıllardır hasreti çekilen çokkulu toplantıların kapısını yeniden aralarken enternasyonal dayanışmanın da bir örneği oldu.

Batı Berlin'de 16 Mart günü Türkiye Örgütleri Birliği'nin Türk Merkezi salonunda düzenlenen ve Karl Liebknecht Sosyalist Gençlik Örgütü Yönetim Kurulu üyesi Erhard Abitz'in ve IGD Merkez Yürütme Kurulu üyesi Haluk Tan İpekk'nin birer konuşma yaptıkları geceye 200'ün üzerinde Türkiye'li genç katıldı.

İşçine Karşı Eylem Haftası'nın bölgedeki yabancılara açıldığını olumlu yönlendirilen bir oldu.

Batı Berlin'de 15 Mart günü Türk Merkezi'nde düzenlenen toplantıda CDU hükümetinin yabancı düşmanı politikasına karşı birlikte nasıl mücadele edeceğine konusunu tartışıldı. Türk Merkezi sekreteri İtil Temuçin tarafından yönetilen tartışmaya SEW'den Klaus Feske, AL'den İlhan Arın, GEW'den İsmet Yıldırım ve F-listin, Yunan, Şili, İran ve Kürt örgütlerinden birer temsilci katıldılar.

kısa kısa kısa... kıs

BATI BERLİN: Künstler für Frieden (Sanatçılar Barış İçin) girişiminin 18 Mart günü Batı Berlin'de düzenlediği toplantıya 20 bini aşkın Alman ve yabancı katıldı. Messe Halle'nin üç büyük salonunda düzenlenen sanat gösterilerinde Türkiye'li müzik grubu Kobra da yer aldı.

DÜSSELDORF: FİDEF'e bağlı Düsseldorf Türkiye İşçi-Gençlik Birliği'nin 7. olağan genel kurulu 24 Mart Cumartesi günü saat 15'de Graf-Adolf Str. 63-65 adresinde toplandı.

MÜNİH: 1950 öncesinde CHP iktidarı tarafından kapatılan Kür Enstitüsü'nün kuruluş yıldönümü GEW sendikası tarafından 15 Nisan günü saat 14'de DGB Haus'da yazar Fakir Baykurt'un da katıldığı bir toplantıyla kutlanacak.

MAINZ: 31 Mart Cumartesi günü Mainz Türkiye İşçiler Derneği tarafından düzenlenen ve ESG-AM Gonsenheimer Spiess 1 adresinde saat 17.30'da Oya Baydar, ve Bahattiyar Erkul'un da konuşmacı olarak katılacakları bir dayanışma günü yapıldı.

DİSK'in kuruluş yıldönümü Paris ve Hamburg'da da kutlandı

Paris'te 9 Mart günü Anadolu-Der, Ala Rızgari, Ar-Dev-Genç, Birlik Yolu, FTİB, Gerçek, KİÖB, KKD-K, Koç-Kak, Kürt-Kom ve Proleter Dayanışma örgütlerinin kurdukları ortak komite tarafından ve CGT'nin desteğiyle 9 Mart günü yapılan DİSK'in 17. kuruluş yıldönümü toplantısına 500 Türkiye'li katıldı. Açılış konuşmasını CGT sekreteri A.Deluchat'ın yaptığı toplantıda, DİSK Yürütme Kurulu üyesi Kemal Daysal ve 24 Aralık günü Türkiye'ye giderek DİSK deruşmasını izlemiş olan Fransız avukat F.Wely de birer konuşma yaptılar. Meral Taygun, Sümeysa Çakır, Ozan Dereli ve STİD Halkçıları Ekibi'nin de katıldığı toplantıda Dünya Sendikalar Federasyonu sekreterasının, profesör Server Tanılı'nın ve Fransa'daki birçok demokratik örgütün kutlama ve dayanışma mesajları okundu.

Federal Almanya'nın Hamburg kentinde 3 Mart günü yapılan kutlama toplantısını IG-Metall sendikasının desteği ile GEW sendikası düzenledi. Gecede, TÖB- DER Genel Başkanı Gültekin Gazioglu ve Yeraltı Maden-İŞ sendikası Genel Sekreteri Gültekin Bekdemir, H. Scheibe, H. Wolbit ve Overdieck birer konuşma yaptılar.

CÜNEYT BAŞBUĞ

Nokta

Yıldızlar katil olamaz

Bilim adamları, geçtiğimiz günlerde bir yıldız olan etiller, 28 milyon yılda bir, gezegenimiz üzerine yoğun göktaşları yağmuruna neden olduğu iddia edilen bu yıldızın, bundan 13 milyon yıl önce yeryüzündeki tüm hayvan ve bitkilerin yüzde yetmişinin tükenmesine neden olduğu ileri sürülmüştür. Dev iskeletlerinden, tarih öncesi çağların anlatılan kitaplardaki temsili resimlerinden tanıdığımız dinazorlar da içlerinde olmak üzere.

Oysa yıldızlar ne güzeldir. Hudut çizgisi tanımayan gökyüzünde bütün olanı sevenlerini olagelmisler, bütün onları sevenlerini olmaya sürdürüyorlar. Sabah gün doğmadan bütün kırmaya çıkan kadın, gece dere ağzına attığı serpmeyi toplayan baktığı, bir park kıyısında elele yürüyen sevgili için gökyüzünün sevisi ışıltılandır yıldızlar.

Ama bilimde fazla coşkuya da, varsayımlara da yer yok artık. İnsan beyni uzayın derinliklerini bile en incinesinden didik didik ediyor. Her geçen 24 saat doğanın gizlerini çözen karantlığı biraz daha aralıyor yeni bir 24 saate dönüyor. Şimdiden mitolojinin uğursuzluk tanrısı Nemesis'in adı verilen "katil yıldızın" 15 milyon yıl sonra yer-

yüzünde karanlık ve ısı düşüklüğüne neden olarak varolan yaşamın büyük çoğunluğunu ortadan kaldıracağı iddiası somut dayanaklardan yoksun olmasa gerek.

15 milyon yıl, düşünülmesi bile kolay olmayacak denli uzun bir zaman. Yazılı tarihin varolduğu yıllarla karşılaştırıldığında, sonsuz bir uzaklık gibi geliyor insana. Bilim adamlarının öngörülleri doğrusu bile, yine de insanlığın önünde yıldızdan engelleyecek, yeryüzünü ve uzayı en ince ayrıncına varıncağa dek avuçlarını içine alacak, doğai hiç bir nedenden yaşamın sonsa ermesine izin veremeyeceği gelişmeyi sağladığı denli uzun bir zaman kalıyor.

Oysa, Nemesis'in milyonlarca yıl sonrası için yaşamı yöneltilti düşünlene tehdit günümüzde çok daha yakın, çok daha somut bir biçimde var. ABD emperyalizminin saldırgan politikası sonucu bugün gerçek bir tehlike haline dönüşen "nükleer savaş", yeryüzüne ve yaşama somut "sonu" her an getirebilir. Evreni denetleyecek denli güçlü olan insanı yokedebilir.

Yıldızlar ne güzeldir. Kimi zaman uzaklıklarından ürker, kimi zaman ışıltıların büyüsen kapıları seyrederek onları insan. Yokımı, yokoluşu çağdırtmazlar bile.

Yıldızlar katil olamaz. Katil olan ve bir an önce durdurulması gereken gerçekte "Reagan ve çetesi'dir"